

STUDIUM

THEOLOGIE / UMĚNÍ A VĚDY

CH. D. I. Křt. / KODATA

ENCYKLIKA

Jeho Svatosti P. N. PIA, Boží prozřetelností Papeže X. veškerého katolického světa biskupům o učení křesťanskému náboženství.

CTIHODNÝM BRATŘÍM PATRIARCHŮM,
PRIMASŮM, ARCIBISKUPŮM, BISKUPŮM
A JINÝM ORDINARIŮM S APOŠTOLSKOU
STOLICÍ POKOJ A SPOLEČENSTVÍ MAJÍCÍM

PIUS PP. X.

Ctihodní bratří, pozdravení a Apo-
štolské požehnání.

V trpké příliš a nebezpečné době tajemný úrdek Boží vyšinul nepatrnost Naši k úřadu nejvyššího pastýře, v řízení veškerého stáda Kristova. Nepřítel totiž člověk tak stádo toto již dlouho obchází a s nejprohnanější lstivostí úklady mu činí, že nyní obzvláště zdá se uskutečněným, co starším Církve Efezské předpovídal Apoštol: *Já vím, že vejdou . . . vlci hltaví mezi vás, kteří nebudou šetřit stáda*; (Skut. XX., 29.) — Kdožkoliv ještě

neseni jsou snahou po slávě Boží, pátrají po příčinách a důvodech tohoto náboženského úpadku; a jedni ty, jiní ony udávajíce, rozmanité, každý po svém mínění, k ochraně a znovuvzdělání království Božího na této zemi sledují cesty. Nám, Ctihodní Bratři, třeba mínění ostatních nezamítáme, těm nejvíce vidí se dáti za pravdu, po jichž soudu přítomnou duchovní skleslost a jakoby osláblost i všechna nejtěžší zla, jež odtud pocházejí, neznalosti věcí božských především jest přičítati. Zcela to shoduje se s tím, co Bůh sám skrze Oseáše proroka řekl: . . . ***A není vědění Božího na zemi. Zlořečení a lež a vražda a krádež a cizoložství rozvodnila se, a krev krve se dotkla. Za to lkáti bude země, a umdlí všeliký, kdož na ní přebývá.*** (Os. IV.,1.)

A vskutku všeobecné, a to bohužel nikoli neoprávněné, jsou stesky, že v této naší době v křesťanstvu veliká jest většina těch, kteří ve svrchované tkví neznalosti těch věcí, jež pro spásu věčnou znáti třeba. — Když pak pravíme křesťanstvo, neoznačujeme tím pouze lid prostý nebo nižších stavů lidí, u nichž zpravidla nějakou omluvu nevědomosti připustiti lze z toho důvodu, že podřízeni jsouce panství pánů nelaskavých, stěžují o sebe a své potřeby jsou s to se postarati, ale

také a především ony, kteří ačkoliv nadání a vzdělání nepostrádají, světské sice učenosti s dostatek mají, pokud však náboženství se týče, naprosto nerozvázně a nerozumně žijí. Nesnadno říci, jak hustými temnotami jsou tito často zavaleni; a což bolestnější, v nich klidně leží! O svrchovaném všehomíra původci a vládci Bohu, o moudrosti křesťanské víry pranic téměř nepřemýšlejí. Proto ovšem ani o vtělení Slova Božího, ani o dokonalém jeho obrození pokolení lidského ničeho neznají; nic o Milosti, jež nejpřednější jest pomocí k dosažení věčných věcí, nic o velebné Oběti neb o Svátostech, jimiž milosti té nabýváme a ji udržujeme. Co mrzkosti pak a hanebnosti jest ve hříchu, na žádný způsob se nepováží; odtud také nižádná péče, jak se ho uvarovati nebo jej odložit; a tak dojde se až k poslednímu dni, aby kněz, by aspoň nějaká naděje na spásu byla, duši poslední chvílky prožívající, jež bylo by třeba vynaložit především na roznícení lásky k Bohu, povšechným poučením náboženství udělil; není-li sice, jak skoro napořád pravidlem, umírající až do té míry zaviněnou nevědomostí postižen, že i práci knězovu pokládá zbytečnou, a s Bohem naprosto nesmířen, míní s duchem bezpečným nastoupiti hroznou cestu věčnosti. Proto právem napsal Benedikt

XIV., předchůdce Náš: *To tvrdíme, že veliká část těch, kteří do věčných muk bývají zatraceni, pohromu tuto neustále podstupuje pro neznalost tajemstev víry, jež nezbytně nutno znáti a v ně věřiti, aby mezi vyvolené byli přibráni.* (Inst. XXVII., 18.)

Když tak tomu jest, Ctihodní Bratři, jaký prosím div, je-li tak hrozná nyní a den ze dne roste, nedíme u barbarských národů, ale u těch právě, kteří křesťanské jméno nosí, zkaženost mravův a obyčejů zpusťlost? Apoštol Pavel aspoň, píše Efezským, toto vyhlašoval: *Smilstvo pak a všeliká nečistota nebo lakomství nebuď ani jmenováno mezi vámi, jako sluší na svaté; nebo mrzkost nebo pošetilé mluvení.* (Efez. V., 3.) Avšak této bezúhonnosti a studu, vášní krotiteli, moudrost v božských věcech za základ položil: *Vizte tedy, bratři, abyste opatrně chodili; ne jako nemoudří, ale jako moudří. Proto nebývejte neopatrni, ale rozumějící, která jest vůle Boží.* (Tamtéž, 15.)

A zcela správně. Neboť vůle člověkova samým původcem svým Bohem vloženou lásku k počestnému a pravému, která ji k dobru nikoli matnému, nýbrž ryzímu takřka strhovala, sotva dosud chová. Nákazou mladistvé zhouby zprzněna jsouc a Boha tvůrce svého téměř zapomenuvši, tam všecku ná-

klonnost obrací, aby milovala marnost a hledala lež. Bloudící tedy a mrzkými žádostmi zaslepené vůli třeba jest vůdce, jenž by ukazoval cestu, aby přišla zase na bídně opuštěné stezky spravedlnosti. Vůdcem však, jež nejinde jest hledati než v přirozenosti samé, jest sama mysl; postrádala-li by tato vlastního světla, božských totiž věcí znalosti, nastane to, že slepý slepému bude vůdcem a oba padnou do jámy. Svatý král David, chvále Boha za světlo pravdy, jež v mysl člověkovu vložil, pravil: *Poznamenáno jest nad námi světlo obličeje tvého, Hospodine.* (Žalm IV, 6.) A co z tohoto uštědření světla vyplývá, dodává pravě: *Dal jsi radost v srdce mé;* radost totiž, již srdce naše rozšířené cestou přikázání božských by běželo.

Že tomu tak vskutku jest, uvažujícímu jest na bíledni. Vždyť Boha a jeho nekonečné tak zv. dokonalosti, daleko spolehlivěji, nežli by schopnosti přirozené vypátraly, křesťanská nám moudrost ukazuje. Co dále? Zároveň přikazuje nám tohoto svrchovaného Boha ctíti *vírou*, jež jest úkonem mysli; *nadějí*, úkonem vůle; *láskou*, úkonem srdce: takže celého člověka nejvyššímu onomu Tvůrci a Vládcu podmaňuje. Podobně jedno jest Ježíše Krista učení, jež vlastní a vynikající důstojnost člověku otvírá, neboť jest synem Otce

nebeského, jenž jest v nebesích, k obrazu jeho učiněn a s ním na věky mající blaženě žíti. Z této však právě důstojnosti a její znalosti vyvádí Kristus, aby se lidé navzájem jako bratři milovali a život zde vedli, jak sluší na syny světla, *ne v hodování a v opilství, ne ve smilstvech a nestydatostech, ne ve sváru a řevnivosti* (Řím. XIII., 13); rovněž káže, abychom všelikou svou starost skládali na Boha, neboť on sám má o nás péči; káže dávatí nuzným, dobrořečiti těm, kteří nás nenávidí, věčných ducha užitků více si vážití než prchavých dober tohoto času. Abychom však každé věci jednotlivě se nedotýkali, zdaž dle naučení Kristova člověku pyšněji si vedoucimu poníženost ducha, jež jest pravé slávy začátkem, se neradí a neporoučí? *Kdokoli . . . se poníží . . . , ten jest větší v království nebeském* (Mat. XVIII, 4.) Z ní učíme se opatrnosti ducha, již bychom opatrnosti těla se varovali; spravedlnosti, již bychom každému jeho právo udíleli, statečnosti, již bychom hotovi byli všechno vytrpěti a s myslí vzpřímenou pro Boha a věčnou blaženost trpěli; mírnosti konečně, již bychom si chudobu pro království Boží zamilovali, ba právě v kříži se chlubili, nevšímajíce si hanby. Jisto tedy, že od křesťanské moudrosti netoliko rozum náš si vypůjčuje

světla, jímž by pravdy dospěl, ale že i vůle zápalu nabývá, jímž bychom povznesli se v Boha a s Ním konáním ctnosti se spojili.

Daleko arcíť jsme toho, bychom proto tvrdili, že zvrhlost ducha a mravů zkaženost nemůže býti se znalostí náboženství spojena. Kéž by to až příliš nedosvědčovaly skutky! Přece však nelze popřít, že kde mysl hustými nevědomosti temnotami jest obestřena, naprosto nemůže býti ani přímé vůle ani dobrých mravů. Vždyť i kdo s očima otevřenýma vykročí, může věru od přímé a bezpečné cesty se uchýliti: kdo však slepotou jest stížen, tomu jistě aspoň nebezpečí hrozí.

— Považ dále, že zkaženost mravní, není-li světlo víry zcela vyhaslé, dává naději na nápravu; spojí-li se však obojí, i mravů špatnost i víry pro nevědomost ochabnutí, sotva něco zmůže lék, a cesta míří v záhubu.

Když tedy z nevědomosti náboženské tak četné a tak těžké plynou škody; a s druhé strany, když tak veliká jest náboženského vzdělání nutnost a prospěšnost, (marně totiž se doufá, že plniti bude povinnosti člověka křesťana, kdo jich nezná): nastává další otázka, na kom jest tedy, aby od této nejzáhubnější nevědomosti chránil duše, a aby právě potřebným věděním je naléval. V tom, Ctihodní Bratři, není žádné pochyby: pře-

těžký ten úřad přináležít všem, kdožkoli jsou duší pastýři. Tito zajisté příkazem Kristovým jsou povinni, svěřené sobě ovce znáti a pásti; pásti pak, toť především učití: *Dám vám, takto Bůh skrze Jeremiáše připovídal, pastýře podle srdce svého, a pásti budou vás uměním a naukou.* (Jer. III. 15.) Proto i Apoštol Pavel děl: *Neposlal mne Kristus křtítí, ale evangelium kázati* (I. Kor. I, 17), udávaje patrně, že prvním údělem těch, kteří ustanoveni jsou nějakým způsobem řídití Církev, jest vzdělávati věřící ve věcech posvátných.

Tohoto ovšem vzdělávání chvály vypočítávati zbytečným považujeme, i jak veliké jest ceny před Bohem, ukazovati. Jistě milosrdenství, jež chudým udílíme, bychom jim v tísních ulevili, velikou má od Boha chválu. Avšak kdo popře, že daleko větší chválu má snažení a práce, již nikoli pomlživé užitky pro tělo, nýbrž věčné pro duše učením a napomináním získáváme? Ničeho vskutku žádoucnějšího, ničeho milejšího nemůže se Ježíši Kristu, duší zachovateli, dostatí, jenž o sobě skrze Isaiáše vyznal: *Evangelium kázati chudým poslal mne* (Luk. IV, 18).

Zde však přece jest záhodno, Ctihodní Bratři, to aspoň vážně a důtklivě připomenouti, že není těžší povinnosti, jež byla by knězi ať kterémukoliv uložena, že není těs-

nějšho závazku, jímž by byl poután. Vždyť kdo upře, že vedle bezúhonnosti života musí kněz na sobě míti umění? *Rtové . . . kněze ostříhati budou umění* (Malach. II., 7). A to právě nejprísněji Církev požaduje na těch, kdož na kněžství mají býti vysvěceni. A proč to asi? Poněvadž lid křesťanský očekává od nich znalost božského zákona a je k sdílení této znalosti určuje Bůh: *A zákon pohledávati budou z úst jeho: neboť andělem Hospodina zástupů jest* (Tamt.). Pročež biskup při posvátném svěcení ke kandidátům kněžství promlouvaje praví: *Budiž učení vaše duchovním lékem lidu Božímu; budtež prozíravými spolupůsobiteli řádu našeho; abyste v zákoně jeho ve dne v noci rozjímate, co byste četli, věřili, čemu uvěříte, učili.* (Pontif. Rom.)

Není-li tedy kněze, jehož by se toto netýkalo, což teprve o těch pomyslíme, kteří jménem i mocí starších pověřeni, úřad správce duší, mocí důstojenství a jakési takřka smlouvy uzavřené, zastávají? Tyto, řekli bychom, přičísti sluší k pastýřům a učitelům, které dal Kristus, aby věřící již nebyli pacholátky sem tam kolísajícími, a nezmítali se každým větrem učení v ničemnosti lidské; ale pravdu činíce v lásce, aby rostli veskrze v tom, jenž jest hlava, Kristus (Efez. IV., 14.).

Ž toho důvodu svatosvatá Synoda Tridentská, o pastýřích duší jednaje, jakožto první a největší povinnost jejich vyslovuje, křesťanský lid učití.¹⁾ Proto přikazuje jim aspoň v neděli a slavnější svátky o náboženství k lidu mluvit, v posvátnou pak dobu adventní a postní každodenně, nebo aspoň třikrát za týden. A nejen to: dodává ještě, že povinni jsou faráři rovněž aspoň v neděli a ve svátek sami nebo skrze jiné v pravdách víry dítky vzdělávati a je k poslušnosti Boha a rodičů vésti. Když pak svátosti se mají udíleti, nařizuje, aby ti, kdož mají je přijímati, o jejich moci přístupně v mateřské řeči byli poučeni.

Tyto předpisy svatosvaté Synody Benedikt XIV, předchůdce Náš, ve své konstituci *Etsi minime* takto krátce shrnul a přesněji stanovil: ***Dvě obzvláště břemena Synodou Tridentskou správcům duší jsou uložena: jedno, aby ve dny sváteční o věcech božských kázání k lidu měli; druhé, aby dítky a méně vědomé se základy zákona božského a víry seznamovali.*** — Právem pak velemoudrý Velekněz dvojí tento úkol liší, a sice kázání, jež obecně také výkladem Evangelia nazývají, a učení křesťanskému nábo-

---

¹⁾ Sezení V, kap. 2 o ref.; sezení XXII, kap. 8; sez. XXIV, kap. 4 a 7 o ref.

ženství. Nechyběloť by asi těch, kteří, aby si práce ulehčili, namluvili by si, že homilie může býti za katechesi. Jak převráceně by se tak myslelo, uvažujícímu jest na snadě. Neboť kázání, jež koná se na posvátné Evangelium, těm jest určeno, kteří v prvky víry mají již býti zasvěceni. Chléb, řekli bychom, jenž dospělým se láme. Vzdělání katechetické naproti tomu, toť ono mléko, jež chce Apoštol Petr, aby věřící žádali si beze lsti, jako zrozená právě nemluvnata. — Jestliť úkolem katechisty, pravdu nějakou k pojednání si obrati, buď k víře nebo k mravům křesťanským se vztahující, a ji se všech stran osvětliti: a jelikož náprava života má býti učení cílem, dlužno katechistovi postaviti u srovnání, co Bůh činiti přikazuje, a co lidé ve skutečnosti činí; potom, když byl příkladů vhodně užil, buď z Písem posvátných, z historie církevní neb ze života světců čerpáných, přesvědčiti posluchače, a jim takřka prstem napřaženým ukázati, jak uspořádati mají své mravy; a povzbuzením posléze zakončiti, aby přítomní zhrozili se neřestí a od nich se odchyľili a ctnosti následovali.

Víme sice, že takovýto úkol podávání křesťanské nauky nemnohým bude příjemný, ježto méně si ho lid cení, a k získání popularity také snad není vhodný. To však my

považujeme za mínění těch, kteří lehkomyšlností splše než pravdou jsou vedeni. Nezapíráme ovšem, že chvályhodní jsou svatořečníci, kteří v upřímné snaze o slávu Boží, o zastávání a ochranu víry nebo o Svatých zvelebování se přičiňují. Avšak práce jejich jiné předchozí práce vyžaduje; není-li této, chybí základy, a nadarmo pracují, kdož stavějí dům. Příliš často řeči nejozdobnější, jež četné shromáždění s největší pochvalou přijímá, toho jedině docilují, že zasvrbí v uších, ducha nikterak se netknou. A naproti tomu vzdělávání katechetické, třebaš nízké a prosté, oním slovem jest, o němž sám Bůh skrze Isaiáše dosvědčuje: *Jako sestupuje déšť a sníh s nebe a tam se více nenavrací, nýbrž napájí zemi a zalévá ji a činí ji plodivou, a dává símě rozsévajícímu a chléb jedícímu: tak bude slovo mé, kteréž vyjde z úst mých: nenavrátí se ke mně prázdné, ale učiní cokoli jsem chtěl, a se zdarem se potká v tom, k čemu jsem je poslal* (Isai. LV, 10). — Podobně, myslíme, souditi jest o těch kněžích, kteří k osvětlení pravd náboženských pracné knihy sepisují; hodní zajisté, aby za to hojným schválením byli vyznamenáni. Kolikátý však takovéto svazky přelístuje, a ovoce odtud čerpá, námaze a přání autorův odpovídající? Ale podávání

křesťanské nauky, řádně-li se děje, nikdy u posluchačů s užitkem se nemine.

Vždyť — na to k vůli rozohnění snahy sluhů Božích opět upozorniti se nám líbí — nesmírný jest nyní a den ze dne roste počet těch, kteří z náboženství pranic nevědí, nebo takovou pouze o Bohu a křesťanské víry znalost mají, že jim dovoluje v prostředním světle katolické pravdy na způsob modloslužebníků žíti. Jak mnoho jest, běda! nepravíme dětí, ale dospělých, ba i na sklonku života lidí, kteří nejprřednějších tajemství víry naprosto neznají; kteří slyšíce jméno Kristovo, odpoví: *Kdo jest, . . abych uvěřil v něho?* (Jan IX, 36). — Odtud zášti proti jiným osnovati a živiti, nejpodlejší dohody smlouvati, nepočestná zaměstnání obstarávat, cizího majetku krutou lichvou se zmocňovati, a jiné podobné mrzkosti ani si za vinu nekladou. Odtud zákon Kristův neznajíce, jenž nejen hanebné zatracuje skutky, avšak i vědomě na ně mysliti a jich si přát, a třebaš snad, ať již z jakékoli příčiny, oplzlých rozkoší se téměř zdržují, nejnečistějšími myšlenkami přece, jelikož náboženství žádné nemají v sobě vloženo, se obírají; nepravosti své nad vlasy hlavy množíce. — Toto pak, znova opakujeme, ne na venkově pouze nebo mezi ubohou chudinou se přihází, ale také a snad čteněji mezi

lidmi vyšších stavů, ba docela u těch, kteří vědou se nadýmají, kteří o marné opírajíce se vzdělání, domnívají se, že náboženství mohou se vysmívati, a tomu, **čeho sice neznají, rouhají se** (žid. X.).

Nuže, jestliže marně osení od země se očekává, jež semene nepřijala, kdož teprve bys čekal potomstvo dobrých mravů, jestliže v čas nebylo v učení křesťanském vzděláno? Z toho právem uzavíráme, když víra v této době do té míry ochabla, že v mnohých téměř odumřela, že povinnost posvátné katechese buď nedbaleji se plní nebo vůbec se opomíjí. Ale naopak řekne snad někdo, aby měl výmluvu, že víra zdarma jest nám darována a na křtu svatém v každého vložena. Zajisté ovšem kdožkoli v Kristu pokřtěni jsme, rouchem víry jsme obohaceni; ale přebožské toto símě **nevzrůstá . . . a netvoří ratolesti velikých** (Mark. IV., 32) ponecháno sobě a jakoby silou vrozenou. Také jest v člověku od narození schopnost chápací; přece však potřebuje mateřského slova, jímž by jako probuzena v čin, vzešla. Nejinak tomu jest u křesťana, jenž rodě se znovu z vody a z Ducha Svatého, počatou s sebou přináší víru; potřebuje však přece vzdělávání Církve, aby víra ta žiti a růsti a ovoce přináseti mohla. Proto Apoštol psal: **Víra ze slyšení,**

slyšení pak skrze slovo Kristovo (Řím. X. 17); aby však ukázal nutnost vzdělávání, dodává: ***Kterak . . . uslyší bez kazatele?*** (Tamt. 14).

Vychází-li tedy z toho, co dosud vyloženo, na jevo, jak veliké důležitosti jest náboženská výchova lidu, nutno nám m. i. co největší péči o to, aby vzdělávání v posvátné nauce, nad něž, bychom užili slov předchůdce Našeho Benedikta XIV., k slávě Boží a k duši spáse nic užitečnějšího není zřízeno, stále kvetlo, nebo kde se opomíjí, bylo nahrazeno.

— Chtějíce tedy, Ctihodní Bratří, tomuto nejobtížnějšímu nejvyššího apoštolátu úkolu dostáti, a přejíce si, aby jednotejný obyčej v této tak důležité věci všude vládl; nejvyšší Naši autoritou, co následuje, ve všech diecézích zachovávat i prováděti ustanovujeme a přísně prikazujeme:

I. Všichni faráři, a vůbec všichni, kdož správu duší vedou, v neděli a ve svátek po celý rok bez výjimky vzdělávejte z katechismu dobu plné hodiny hochy i dívky o tom, co každý věřící jest povinen věřiti a činiti, aby spasení dosáhl.

II. Rovněž v určitých dobách roku hochy i dívky k řádnému přijetí Svátostí Pokání a Břimování připravte, souvislým po více dní vyučováním.

III. Taktéž a se zvláště neobyčejnou péčí,

každý den čtyřicetidenního postu, a je-li třeba i v jiné dni po svátcích velikonočních, vhodným poučováním a povzbuzováním mládež chlapeckou i dívčí tak připravtež, aby svatě Svátost Oltářní prvně přijali.

IV. Ve všech jednotlivých farnostech zřízeno budiž kanonicky sdružení, jemuž obecně jméno kongregace učení křesťanského. V ní budou míti faráři, zvláště kde počet kněží jest skrovný, za pomocníky v katechesi laiky, kteří se tomuto učitelství jednak ze snahy po slávě Boží, jednak pro získání posvátných odpustkův, jež Římští Veleknězové přestědře udělili, oddají.

V. Ve větších městech, a především v těch, kde jsou university, lycea a gymnasia, buďtež zakládány školy náboženské, kde by se v pravdách víry a života křesťanského zařízeních vychovávala mládež, školy veřejné navštěvující, kdež o věcech náboženských zmínky se neděje.

VI. Poněvadž však, zvláště v této době, věk vyšší nejinak než dětský náboženského potřebuje vzdělávání; všichni faráři i ostatní duši správcové, kromě obvyklé homilie na evangelium, již o všech svátcích ve farní Svatyni jest míti, v hodinu, již pro sejití se lidu nejpráhodnější uznají, jen mimo tu, kdy dítky mají cvičení, přednášejtež lidu kate-

chismus, a sice řečí snadnou a k pochopení přizpůsobenou. V této věci používejtež Katechismu Tridentského, a sice v tom pořadí, aby v době čtyř nebo pěti let celou látku probrali, a to o Symbolu, o Svátostech, o Desateru, o Modlitbě a o přikázáních církevních.

Totož My, Ctihodní Bratři, Apoštolskou autoritou stanovíme a prikazujeme. Na vás jen bude učiniti, aby ve vašich diecézích neprodleně a neporušeně bylo provedeno; rovněž bdíti a podle své autority pečovati, aby to, co prikazujeme, nepadalo v zapomenutí, nebo, což totéž jest, liknavě a ledabyly nebylo plněno. Aby se tomu opravdově zabránilo, dlužno vytrvale připomínati a naléhati, aby faráři cvičení katechetická nekonali nepřipraveni, nýbrž po předchozí bedlivé přípravě; aby nemluvili lidské moudrosti slova, nýbrž *v prostotě srdce a upřímnosti Boží* (I. Kor. I., 12) Kristova příkladu následovali, jenž třebaš *skryté věci* na povrch vynášel *od ustanovení světa* (Mat. XIII., 35.), mluvil přece všechno *v podobenstvích k zástupům a bez podobenství nemluvil jim* (Tamt. 34). Totéž vlme, že i Apoštolové, Pánem ustanoveni, plnili; o nichž Řehoř Veliký pravil: *Pečovali úsilovně národům nevzdělaným jasné a pochopitelné věci, a nikoliv nej-*

vyšší a nepřístupné kázati (Moral. lib. XVII., kap. 26). Co pak náboženství se týče, lidi z veliké části k nevzdělaným, v této naší době, jest počítati.

Nechtěli bychom však, aby vzhledem ke snaze po takovéto prostotě někdo si namluvil, že při tomto způsobu učení netřeba žádné práce a žádné meditace : ba právě větší vyžaduje způsob tento, než kterýkoli jiný. Daleko snáze jest nalézt řečníka, jenž bohatě a okázale mluví, než katechistu, majícího cvičení všestranně chvalitebné. Ať tedy sebevětší bystrosti v myšlení a řeči jest kdo od přírody nadán, toho ať náležitě se drží, že nikdy o křesťanské nauce k dětem či k lidu s větším duchovním ovocem nebude mluvit, než bude-li co nejdůkladněji připraven a vyzbrojen. Klamou se jistotně, kdož na nezkušenost a nedovtipnost lidu spoléhajíce, domnívají se, že mohou si v této věci nedbaleji vésti. Naopak, čím neučenějších posluchačů se komu dostalo, tím větší snahu a péči má vynaložiti, aby nejhlubší pravdy, obecnému pochopení tak odlehlé, k otupělejšímu nezkušených důvtipu přizpůsobili, jimž stejně jako moudrým k věčné blaženosti dosažení jsou potřebny.

Již tedy, Ctihodní Bratři, v této poslední listu Našeho části, dovolte, bychom vás slovy Mojžíšovými oslovili : **Jest-li kdo Hospodinův,**

přilpoj se ke mně (Ěxod. XXXII., 26). Považte, prosíme a žádáme, jak veliká pohroma duším z jediné božských věcí neznalosti vzchází. Mnoho snad užitečného a chvalitebného v každého diecézi jest vámi zřízeno ve prospěch svěřeného stáda: ale přece především raději co možná s největším úsilím, horlivostí a vytrvalostí o to dbejte a naléhejte, aby křesťanské nauky znalost všem ducha pronikla a z hloubi naplnila. ***Jedenkaždý, Petra Apoštola užíváme slov, jak přijal milost, vespolek jí sobě posluhujte, jako dobří rozdílitelé mnohotvárné milosti Boží*** (Petr IV., 10).

Pili a příčinlivosti vaší, na přímlovu nejblaženější Panny Neposkvrněné, ke zdaru dopomoz Apoštolské požehnání, jež na svědectví Naší lásky a jakožto znamení nebeských milostí vám i kněžstvu a lidu svěřenému z plna srdce udílíme.

Dáno v Římě u Svatého Petra, dne 15. dubna 1905, pontifikátu Našeho roku druhého.

PIUS PP. X.

Přeložil Antonín Ludvík Stříž.

LIST APOŠTOLSKÝ, JÍMŽ CTIHODNÁ JOHANKA Z ARKU, NAZÝVANÁ PANNOU ORLEANSKOU, PROHLAŠUJE SE BLAHOSLAVENOU.

PIUS PP. X

A věčnou věci památku. — Panny na všechny věky vznešené, Orleánské dívky jméno, již nesmrtelnosti svěčené, a nyní do seznamu blahoslavených nebešfanů zapsané býti mající, svědkem jest božské moci, kteráž „slabé světa vyvolila, aby zahanbila silné“ (I. Kor. 1, 27). Když totiž roku napravené spásky 1428 občanské nepokoje a vnitřní různice neméně než trvalá a těžká s Angličany válka již krajní záhubu a zkázu Francie věštily, a žádné útočiště přemoženým a žádná naděje nekynula spásky, Bůh, jenž obzvláštní stále láskou tento nejušlechtilější z národů provázel, ženu vzbudil, „aby osvobodila lid svůj, a zjedнала si jméno věčné“ (I. Mak. 6, 44). Velkodušné a velezbožné Johanky z *Arku*, dívkou Orleánskou zvané, celý život divem se zdál. Narodena v městečku Domremy, na území diecéze Tullenské poblíž stin-

ného háje, Druidské kdysi pověry útulku, otecké ovce pásávala Johanka; zde však neuměla a chudičká pastevkyně, která ještě nebyla dokonala třetí věku svého pětiletí, na širém dole se rozkládajícího údolí rozhledu, ducha povznášela k onomu, jenž horstva a hvozdy, nivy a křoviny takovou rozlišil okrasou, že i sebe bohatší nádheru a královského též purpuru schlubnost daleko překonávají. Světa nevědomé dívky jedinou péčí bylo venkovský Panny oltář natrhanými obřemeňovati květinami, a tak hrozná válka hlomoz sotva se byl dotkl jejich uší. Ale když Orleanu dobyvatelé horem pádem vztahovali ruce i na město a statek krále Karla VII, anýž znamenitější provincie Francouzské pod panství vetřelých Angličanů již připadly, v této nejkrajnější tisni, Johance v domovském sadě v obvyklou práci zabrané ozval se nebeských vojsk knížete Michaěla hlas, jaký druhdy zazněl Judovi Makabejskému: „Uchop svatý meč, dar od Boha, v němž svrhneš protivníky lidu mého Izraelského“ (II. Mak. 15, 16). Dceru pokoje volali k věcem války; ustrnula zprvu a bála se panna, ale když se hlasy s nebe opakovaly, jakoby božským duchem ovanuta, ani dost málo se nerozpakovala změnit kužel za meč a moldánky pastuší za hlahol polnic. Ani rodičů něžnost, ani dlouhé cesty nebezpečnosti ji, v Bohu pracující, nezadržely. Pročež prostou, ale vznešenou výmluvností, stojíc před

obličejem mocných, káže, aby ji uvedli ke králi, a rozptýlivši nastavené průtahy, odmrštění a pochyby, rozkaz, jež považovala za Bohem sobě svěřený, králi Karlu odhaluje, a spoléhajíc na nebeská znamení, slibuje, že Orlean od obležení osvobodí. Tehdy Bůh, „jenž dává ochablému sílu, a těm, kteříž nejsou, zdatnost a otužilost mnohonásobí“ (Is. 40, 29), takovou moudrostí, učeností, ve vojenství obeznaností a též skrytých a božských věcí známostí chudou pasačku, která ani písma neznala, obdařil, že již nikdo nepochyboval, že lidu spása v ní jest. Nastává odevšad shluklého lidu sběh, uvyklí válkám vojínové, knížata, vévodové, novou naději vzpružení, blahopřející, plesající, následují dívku. Ona jedouc na koni, panenské tělo mužskou zbrojí obtížené, mečem opásána a rukou třímajíc bílou korouhev, zlatými liliemi pošítu, na Angličany opětovnými vítězstvími zhrdlé neohrožena se řítí: a znamenitou bitvou, ne bez přispění Božího, ohromivši a porazivši nepřátelské zástupy, dne 7. měsíce května roku 1429. obsadivši Orleanské hradby, vítězně se jich zmocňuje. Ale dříve než na Anglická opevnění útok podnikli, Johanka vojíny povzbuzovala, aby doufali v Boha, milovali vlasť a svaté Cirkve příkazy zachovávali. Nevinná, jako již při hlídání stáda, avšak statečná jako rekyně, strašlivá byla na nepřátele, avšak stěží se mohla ubrániti slzám, když viděla umírající; první do

bitvy šla, ale nikoho mečem neklála, čista od krve a neposkvrněna, třebas v seči a právu válečném. Tehdáž v pravdě se ukázalo, co zmůže víra! Rázem vzchopil se národ nenadále novou odvahou, a láska k vlasti i obnovená k Bohu úcta mocnějších dodává k výborným činům sil. Nezmožená okolnostmi nejkrušnějšími, mnohonásobným bojem utkala se naše dívka s Angličany, a posléze jejich vojsko u města Patay přeslavnou bitvou rozprašuje a zahání, a krále svého Karla VII. ve stkvělém triumfu vede do Remeše, aby slavnostním obřadem na krále byl posvěcen a pomazán, a to ve chrámě, kde již první král Franků, Chlodvik, očištnými vodami od Remigia blahé paměti byv obmyt, Francouzského národa základy byl položil. Tak proti nepřatelům Francouzského jména s nebe bylo bojováno, tak, s pomocí Boží zachránivši vlast, panna z Arku vykonala svoje poslání. Pokorná srdcem, k ovčinci a chudobné chatrči jedině toužila se navrátit, ale již nebe hodná, přání svého dojíti nemůže. Neboť o málo později, bojujíc, jata jest od nepřátel, příliš těžce nesoucích, že byli poraženi dívkou; a v o-kovy byvši vržena, po rozličných útrapách a tvrdé v táboře nepřátel vazbě, konečně v Rothomagu po šesti měsících jako smírná žertva na vykoupení Francie odsouzena jest k upálení. Stkvěle rekovná a zbožná, i v nejvyšším nebezpečenství Boha prosila, aby odpustil vra-

hům jejím a vlast i krále zachoval bez pohromy. Postavena na hranici a již plameny hltavými obtočena, v nebeském pohledu upřena zůstala; úctyhodná a sladká jména Ježíš a Maria byla poslední slova umírající dívky. Tak slavná panna vavřínu dosáhla nehynoucího; ale svatosti její pověst a činů jejích památka v ústech lidí zvláště v městě Orleaně žila, až k světské proslulosti poctám jí nedávno prokazovaným, a žítí bude dále, stále novou chválou svěží. A věru zdá se, že na ni výborně hodí se chvála, udělená Juditě: „ve všech národech, které uslyší jméno tvé, zvelebován bude nad tebou Bůh Izraelský“ (Judit, 13, 31). Avšak teprve v novějších časech u posvátných Obřadů Kongregace začalo se horliti pro to, aby Panně z Arku přiřknuty byly pocty blahoslavených, což se potkalo s výsledkem příznivým; neb za této bouřlivé doby, kdy tolik a takových zel vidí a oželuje katolický okršek, kdy tolik křesťanského jména nenávisníků lásku k vlasti nalhává na státu i náboženství zříceninách, líbí se Nám slavný přeučatelný Panny příklad oslavovati, aby tito si připomenuli, že „jednati a trpěti silně, toť býti křesťanem“. Naděje pak Nám téměř jistá jest, že tato ctil. služebnice Boží, která nyní má býti připočtena k nebesťanům blahoslaveným, vymůže vlasti své, o kterou nejlépe se zasloužila, mohutnost bývalé víry; a katolické Církvi, již byla vroucně od-

dána, že vymůže útěchu z návratu tolika bloudících synův. Pročež za rok po vydání dekretu z 6. ledna roku 1904, důkazy právně probravše a řádně prozkoumavše, že ctih. služebnice Boží Johanky z *Árku*, Panny Orleánské, dívenkou nazývané, ctnosti heroického dosáhly vrcholu, slavnostním dekretem jsme potvrdili. Potom předsevzato jest jednání o zázracích, jež dle podání na její přimluvu Bůh vykonal, a když bylo vše právně vyšetřeno, My, dekretem na veřejnost vydaným 13. prosince roku 1908, o třech zázracích že jisto jest, svrchovanou autoritou apoštolskou jsme prohlásili. Když tedy o ctnostech a trojím zázraku již byl pronesen nález, zbývalo vyšetřiti, zda ctihodná služebnice Boží mezi blahoslavené nebešťany bezpečně může býti vpočtena. To prokázal milý Syn Náš Dominik S. Ř. C. Kardinál Ferrata, pře podavatel, ve všeobecném shromáždění před Námi ve Vatikánském paláci 12. ledna roku běžícího konaném, a všichni jak Kardinálové, posvátných Obřadů vrchní strážcové, tak otcové poradní, kteří byli přítomni, jednomyslným souhlasem kladně zodpověděli. My však ve věci takové váhy a důležitosti Svě odhaliti smýšlení jsme se zdrželi a odročili jsme konečný nález na jiný den, abychom před tím světla s hůry nejvroucnějšími prosbami se dožadovali. Což když důtklivě jsme vykonali, konečně 9. února tohoto roku, v přeradostný den o slavnosti

božské Rodiny Ježíše, Marie a Josefa, eucharistickou Oběť řádně odslouživše, za přítomnosti slav. pam. Serafína Kardinála Cretoniho, posvátných Obřadů Kongregace Představeného, a milého Syna Našeho Dominika S. Ř. C. Kardinála Ferraty, pře podavatele, a ctihodného Bratra Diomeda Paniciho, čestného Arcibiskupa Laodicejského, téže Kongregace Obřadové tajemníka, a V. D. P. Alexandra Verdea, svaté víry Promotora, slavnostně jsme prohlásili, že bezpečně možno přikročiti k slavnému ctih. služebnice Boží Johanky z Arku blahořečení. Tomu když tak jest, pohnuti též přimluvami a tužbami Posvátných Velepastýřů celé Francie a jiných krajin, autoritou Svoji apoštolskou, tohoto listu mocí, povolujeme, aby ctihodná Boží služebnice Johanka z *Arku*, divkou Orleanskou řečená, blahoslavenou pro příště byla nazývána, a aby obrazy její ozdobovány byly svatozáří. Mimo to toutéž Svoji autoritou povolujeme, aby o ní říkaly se Hodinky a slavila se Mše rok co rok ze společného Officia Panen s modlitbami vlastními od Nás schválenými. Této však Mše slavení a povinných Hodinek říkání postupujeme toliko v diecézi Orleanské pro všechny věřící jak světské tak řeholní, kteří hodinky kanonické odříkávajíti jsou zavázáni; a co se týká Mši, všem kněžím, do chrámů, v nichž její svátek se slaví, zavítavším; dlužno však šetřiti při tom dekretu posvátných Ob-

řadů Kongregace (3862, *Urbis et Orbis*), daného dne 9. prosince roku 1895. Konečně povolujeme, aby slavnosti blahořečení ctihodné Boží služebnice Johanky z *Arku* v diecézi a chrámech svrchu řečených konaly se dle pravidel dekretu čili nařízení P. Obřadů Kongregace ze dne 16. prosince 1902, o oslavách třídních během roku po blahořečení, i nařizujeme, aby tato třídní konala se ve dnech, jež určí příslušný Biskup do roka od doby té, kdy se tyto slavnosti konati budou v patriarchální basilice Vatikánské. Bez ohledu na ustanovení a nařízení apoštolská a rozhodnutí o kultech nestanovených, a ostatní opačná kterákoliv. Chceme pak, aby přítomného listu opisům, i tištěným, jen když rukou Tajemníka posvátných Obřadů Kongregace podepsány jsou, a razítkem Prefektovým opatřeny, naprosto táž vira, i v projednáváních soudních, se přikládala, která by se přikládala Naší vůle projevu předložením tohoto listu.

Dáno v Římě u S. Petra pod prstenem rybářským, dne 11. dubna 1909, v roce šestém Našeho Pontifikátu.

L. † S. R. KARD. MERRY DEL VAL,
státní sekretář.

Přeložil Jakub Deml.

SESTRA MECHTILDA MAGDEBURSKÁ:

TEKOUcí SVĚTLO BOŽSTVÍ

ZE STARONĚMČINY PŘEKLÁDÁ JOSEF ŠEUTÍK.
V BABICÍCH, LÉTA PÁNĚ MCMX.

**Tuto knihu máme rádi přijmouti, neboť
Bůh sám mluví slova tato.**

Tuto knihu posílám zde jako posla všem lidem duchovním, obojím, zlým i dobrým, neboť když sloupy padnou, stavba neobstojí. A kniha tato ukazuje pouze mne a hlásá chválu mého tajemství. Všichni, kdož jí chtějí rozuměti, musejí ji čísti devětkráte.

**Název této knihy jest: Tekoucí světlo
Božství.**

Ach, Pane Bože, kdo složil tuto knihu! Já složila ji ve své slabosti, když návalu tvých milostí jsem odolati nemohla. Ach, Pane, Pane, jak se má tato kniha jmenovati, sepsaná jen ke tvé cti? Nechť se jmenuje: *Tekoucí světlo mého Božství*, do všech srdcí, která žijí beze lsti.

TOTO JEST
PRVNÍ DÍL KNIHY

JAK LÁSKA A KRÁLOVNA SPOLU ROZ- MLOUVAJÍ.

Duše přišla k Lásce
a pozdravila ji hlubokým smyslem
a řekla: Bůh vás pozdrav, paní Lásko.
Bůh odměniž vás, milá paní Královno.
Paní Lásko, vy jste velmi dokonalá.
Paní Královno, proto jsem nade všemi věcmi.
Paní Lásko, vy jste mnohá léta zápasila,
než jste vysokou Trojici k tomu přiměla,
že se pojednou vylila
do Mariina pokorného Panenství.
Paní Královno, to jest vaše čest a zásluha.
Paní Lásko, vy jste mi odňala
vše, co jsem na zemi získala.

Paní Královno, učinila jste šťastnou výměnu.
Paní Lásko, vy jste mi odňala moji dětinnost.
Paní Královno, za to jsem vám dala nebeskou
svobodu.

Paní Lásko, vy jste mi vzala všechnu moji
mladost.

Paní Královno, za to jsem vám dala mnohou
svatou ctnost.

Paní Lásko, vy jste mi vzala přátely a pří-
buzné.

Aj, paní Královno, to je ubohá žaloba.

Paní Lásko, vy jste mi vzala svět, světskou
čest a všechno světské bohatství.

Paní Královno, to vám jednu chvíli Duchem
svatým zcela dle vaší vůle na zemi
oplatím.

Paní Lásko, vy jste mne tak náramně zmohla,
že tělo mé postihla zvláštní nemoc.

Paní Královno, za to jsem vám dala mnoho
vysokého vědění.

Paní Lásko, vy jste ztrávila moje maso a
mou krev.

Paní Královno, tím jste očištěna a přitažena
k Bohu.

Paní Lásko, vy jste mne oloupila a musíte
mi to nahraditi.

Paní Královno, tak si vezměte mne samou.

Paní Lásko, teď jste mi to vynahradila na
světě stonásobně.
Paní Královno, ještě máte k požadování Boha
a všechny jeho říše.

O TŘECH OSOBÁCH A TŘECH DARECH

Pravé Boží pozdravení, které přichází nebeským tokem ze studně proudící Trojice, má tak velikou sílu, že tělu odnímá všechnu jeho moc, a činí duši jí samé zjevnou, že vidí Tebe jako svatí a přijímá pak na sebe božskou zář, a duše odlučuje se od těla svou veškerou mocí, moudrostí, láskou a žádostí; jen nejmenší část jejího života zůstává s tělem, jak v nějakém sladkém spánku. Tu vidí, že Bůh jest jeden ve třech Osobách a poznává, že v těchto třech Osobách jest Bůh nerozdílný. A Bůh ji pozdravuje dvorní řečí, kterou v této kuchyni nikdy neslycháme, a odívá ji šaty, jaké se mají

nositi v paláci, a dává se jí do moci. Potom ať si vyprošuje a ptá, načkoli chce, dozví se toho. Proč se jí vysvětlení nedává, toť první věc z oněch třech. Tím ji táhne dále na místo tajemné. Tu nemusí nikoho se doptávat, ani tázati, neboť on sám chce s ní hráti hru, které tělo nezná, ani sedláci u pluhu, ani rytíři v turnaji, ani Jeho milostná Matka Maria, taková se tu nehraje. Potom se vznáší dále na jedno rozkošné místo, o kterém nemohu a nechci mnoho mluvit. Jest to příliš těžko; nesmím. neboť jsem člověk velice hříšný. Ale když bezkonečný Bůh bezednou duši pozdvihne do výše, ztrácí ona zemi tímto zázrakem a neví již, že kdy na zem přišla. Když je hra v nejlepším, musíme ji zanechat. Na to promluví kvetoucí Bůh: Panno, musíte se skloniti; a ona se poděsí: Pane, tak velice jsi mne tu nyní zhýčkal, že tě ve svém těle dle žádného řádu nemohu oslavovati, leda tím, že já ubohá budu trpěti a proti tělu bojovati. Na to On: Aj, ty milá holubičko, tvůj hlas je hudbou strun mému sluchu; tvé slovo je vonným kořením mých úst, tvoje tužby jsou náplní mého daru. Tu praví ona: Milý Pane, musí býti, jak hospodář

poroučí. Potom si povzdychne s veškerou silou, že se tělo probudí. I praví tělo: Aj, paní, kde jsi nyní byla? Přicházíš zase tak milostná, krásná a silná, svobodná a plná důmyslu. Tvá pouť odňala mi moji chuť, pokoj, barvu a všechnu moji moc. Na to mu ona: Mlč, vrahu, zanech svého bédování; chci se vždycky míti na pozoru před tebou; že můj nepřítel jest poraněn, to nás nemate, z toho já se těším.

Toť jedno pozdravení a má mnoho žil, jimiž vniká z pramenícího Boha do ubohých, vypráhlých duší za všech časů s novým poznáním a s novým viděním a jest provázeno zvláštními požitky nové přítomnosti. Aj, slastný Bože, ohnivý uvnitř, kvetoucí zevnitř; an toto jsi dal těm nejmenším, ráda bych seznala život, který jsi dal svým největším, proto tím déle chtěla bych trpěti. Toto pozdravení nemůže a nemusí nikdo slyšeti, neboť by ho zmohlo a zničilo.

V tomto pozdravení chci za živa umírat; toho mně slepí svatí nikdy nepřekazí.

To jsou ti, kdož milují a nepoznávají.

O DĚVEČKÁCH DUŠE A LÁSKY SMRTELNÉ RÁNĚ.

Všechny svaté křesťanské ctnosti jsou duše děvečkami. Duše sladká mrzutost žaluje Lásce své útrapy:

Duše:

Aj, panno ze všech nejmilejší,
tak dlouho byla jsi mou komornou,
pověz mi tedy, co to se mnou jest.
Ty jsi mne honila, lapila, spoutala,
a tak hluboko zranila,
že nikdy už se neuzdravím.

Ty jsi mi zasadila mnohou ránu smrtelnou;
rci mi, uzdravím se posléze z tvých ran?

Či usmrtí mne ruka tvá?

Pak by mně bylo lépe, kdybych tě byla
nepoznala.

L á s k a:

Že jsem tě honila, to byla rozkoš má;
že jsem tě lapila, to byla žádost má;
že jsem tě spoutala, to byla radost má,
a když jsem tě zranila, tím jsi se se mnou
spojila,
a když ti zasazuji smrtelné rány, tím se tě
zmocňuji.

Já vypudila všemohoucího Boha z království
nebeského,

já jemu vzala jeho lidský život,
a s poctami ho Otci vrátila.

Kterak bys ty, bídný červe, z rány mé se
mohl pozdravit!

D u š e:

Mluv, má císařovno, já se bojím malinkého
tajného léku.

jehož mi Bůh často skýtal,
že se po něm uzdravím.

L á s k a:

Nechceme-li, aby zajatcové zhynuli,
dává se jim chleba a vody.

Lék. jež ti Bůh často dával,
ničím jiným není nežli prodlužování tohoto
lidského života.

Ale jak přijdou tvé Velikonoce,
a tělo tvé obdrží smrtelnou ránu,
obejmu tě
a veskrze tě proniknu,
a tělu tvému tě ukradnu
a dám tě tvému Milému.

Duše:

O Lásko, tento list jsem napsala z tvých úst,
teď dej mi, paní, pečeť svou.

Lásko:

Kdo Boha jedenkrát^de na sebe si oblíbil, ten
dobře ví, kde pečeť vzíti má; leží mezi
námi dvěma.

Duše praví:

Mlčiž Milá, více neříkej.

Nechť se tobě klaní, nejmilejší z panen,
všichni tvorové se mnou.

Rci mému Milému, že lože jeho připraveno
jest,

a že po něm láskou prahnu.

Je-li tento list příliš dlouhý, vina v tomto

spočívá: já byla na louce, kde jsem
rozmanitá kvítka splétala.

To jest sladké bědování: Kdo láskou
umřel, nechť se v Bohu pochová.

O DVORNÍ CESTĚ DUŠE, NA NÍŽ SE BŮH ZJEVUJE.

Když ubohá duše přijde ke dvoru, tu jest moudrá a způsobná; tu patří na svého Boha vesele. O, jak líbezně ji tu přijímají! I mlčí a žádá nesmírně jeho chvály. Tu ukáže jí u velké touze své Božské Srdce. To jest jako rudé zlato, které hoří v ohromné výhni. I vsadí ji do svého žhoucího Srdce, takže kníže knížat a malá děva tak se objímají a spojují, jako voda a víno. Tu ona zanikne a jest bez sebe tak, že více není možno, a On prahne láskou po ní, tou nejvyšší, ač jestli mu jí přibývá neb ubývá. I praví ona: Pane, ty's moje útěcha, má

žádost, můj vyvěrající pramen, mé slunce,
a já jsem tvým zrcadlem. — Toť dvorní
cesta milující duše, která nemůže žíti bez
Boha.

O TRÝZNI A ODPLATĚ PEKELNÉ.

Mé tělo jest ve dlouhé trýzni, má duše jest ve vysoké slasti, neboť nazírala a objímala svého nejmilejšího. Od něho má to trápení, tato přeubohá. Jak ji táhne, tak plyne a nemůže se zdržeti, až ji dostane do sebe sama. Tu by ráda mluvila a nemůže. Tak silně jest sešněrována zázračnou Trojicí u vysokém sjednocení. Bůh maličko ji uvolňuje, aby mohla vypovědět žádost svou. I žádá Jeho chvály, které dle své vůle nemůže nalézti. Ba chtěla by, aby ji poslal do pekla, tak aby ode všech tvorů nesmírně byl veleben. I pohlédne na něho a praví mu: Pane, dej mi své požehnání. I pohlédne on

na ni a přitáhne ji znova a dává jí pozdrav,
jejž tělo jmenovati nemusí.

I praví tělo k duši:

Kde jsi byla? Nemohu již více.

I praví duše: Mlč, ty jsi blázen.

Chci býti s Milým svým,

i kdybys nikdy více nemělo se pozdravit.

Já jsem jeho radostí. On jest mou trýzní.

To jest její trýzeň, nikdy nemusí se uzdravit.

Tuto trýzeň musíš obstáti,

nikdy nemusíš jí uniknouti.

O DEVÍTI KŮRECH, KTERAK ZPÍVAJÍ.

Nyní poslyš, milá, poslyš duchovníma
ušima, takto zpívá devatero kŮrů:

Chválíme Tě, Pane, že jsi nás hledal svojí
pokorou.

Chválíme Tě, Pane, že jsi nás zachoval svým
milosrdenstvím.

Chválíme Tě, Pane, že jsi nás oslavil svou
potupou.

Chválíme Tě, Pane, že jsi nás vedl svou
dobrotivostí.

Chválíme Tě, Pane, že jsi nás pořádal svou
moudrostí.

Chválíme Tě, Pane, že jsi nás chránil svou
mocí.

Chválíme Tě, Pane, že jsi nás posvětil svou
vznešeností.

Chválíme Tě, Pane, že jsi nás zasvětil do
svých tajemství.

Chválíme Tě, Pane, že jsi nás vyvýšil svou
láskou.

O BOŽÍ KLETBĚ NA OSMERU VĚCECH.

Klnutí:

tvé tělo musí zemřít,
tvé slovo musí zhynouti,
tvé oči musejí se zavřít,
tvé srdce musí rozplynout,
tvá duše musí vystoupit,
tvé tělo dole zůstane.

Tvé lidské smysly pominou,
tvůj duch před svatou Trojicí se musí
postavit.

TEN NEJMENŠÍ CHVÁLÍ BOHA V DESÍTI VĚCECH.

☉ horo horoucí, ó slunce vyvolené!
Ó měsíci v úplňku, ó studnice bezedná!
Ó nedostižitelná výsosti, ó jase bezměrný!
Ó moudrosti bez konce!
Ó milosrdenství bez překážky!
Ó sílo bez odporu!
Ó koruno všech poct!
Tebe chválí nejmenší, jehož jsi kdy stvořil!

TRÉ VĚCÍ UDRŽUJE TĚ VE VÝSOSTI.

Kdož hoří pravou láskou a na pevném základě pravdy stavějí a ovoce přinášejí v plné naději blaženého konce, ti přebývají na výsosti. *Glossa*: to jest nad Serafy.

**KDO BOHA MILUJE, TEN VÍTĚZÍ NAD
TŘEMI VĚCMI.**

Který člověk přemáhá svět
a svému tělu bere všechnu svévoli
a ďábla překonává,
toť duše milující Boha.
Když svět jí ránu zasadí,
pramálo jí to zabolí.
Když tělo jí zalomcuje,
duch z toho neonemocňuje.
Když ďábel na ni pohlédne,
nijak si toho nevšimne.
Miluje a miluje
a jinak ani nemůže.

ČTVERO BOŽÍCH BOJOVNÍKŮ.

○ holubice beze žluči! Ó panno bez porušení!
Ó rytíři bez ran! Ó služebníče neskleslý!
Toť oněch čtvero, na kterých Bůh ve svém
boji má zalíbení.

DUŠE VELEBÍ BOHA NA PĚTI VĚCECH.

☉ Císaři všech poct! Ó koruno všech knížat!
Ó Moudrosti všech mistrů! Ó dárce všech
darů!
Ó Vysvoboditeli (Klíčníku) všech žalářů!

KTERAK BŮH PŘICHÁZÍ DO DUŠE.

Já přicházím ke své milé
jako rosa na květiny.

JAK DUŠE BOHA PŘIJÍMÁ A CHVÁLÍ.

Ach radostný pohlede! Ach líbezný pozdrave! Ach milostné obejmutí! Pane, tvůj zázrak mne poranil, tvá milost mne zdrtila. Ó vysoká skálo, ty jsi tak dobře proryta, v tobě nemůže nikdo hnízdití leč holubice a slavíci.

KTERAK BŮH DUŠI PŘIJÍMÁ.

Vítám tě, milá holubičko, tak mocně
jsi létala v okrsku zemském, že křídla tvá
vzrostla do říše nebeské.

BŮH PŘIROVNÁVÁ DUŠI K ČTVERU VĚCEM.

Chutnáš jako hrozen, voníš jako balsám,
svítíš jako slunce a jsi vzrůstem nejvyšší
mé lásky.

DUŠE VELEBÍ BOHA PĚTI VĚCMI.

☉ zalévající Bože — svým darem!
Ó tekoucí Bože — svou láskou!
Ó hořící Bože — svou žádostí!
Ó tavící Bože — při spojení se svým milým!
Ó odpočívající Bože na mých prsou, bez
tebe býti nemohu.

BŮH PŘIROVNÁVÁ DUŠI K PĚTI VĚCEM.

☉ ty krásná růži v trní!
 Ó ty včelko poletující na medu.
 Ó ty čistá holubičko ve své podstatě!
 Ó ty krásné slunko ve své záři!
 Ó ty plná luno ve svém stání!
 Nemohu se od tebe odvrátiti.

BŮH SE KOCHÁ S DUŠÍ NA ŠESTI VĚCECH.

Ty's mojí poduškou, mým lůžkem milostným, mým nejdůvěrnějším odpočinkem, mou nejhlubší touhou, mou nejvyšší ctí. Jsi rozkoší mého Božství, útěchou mého člověčenství, potokem mého žáru.

DUŠE ODPOVÍDÁ BOHU CHVÁLOU NA ŠESTI VĚCECH.

Ty jsi má zrcadlíci hora, pastva očí,
ztráta mne samé, bouře mého srdce, pád
a odřeknutí se mé moci, má největší jistota.

O POZNÁNÍ A POŽÍVÁNÍ.

┌áska bez poznání
zdá se moudré duši jako temnota.
Poznání bez požívání
zdá se jí mukou pekelnou.
Na požívání beze smrti nemůže si dosti
nanaříkati.

**O SVATÉ MARIÍ ZVĚSTOVÁNÍ A JAK
CTNOST JDE ZA CTNOSTÍ A JAK
DUŠE STALA SE PLESEM TROJICE A
JAK SVATÁ MARIA VŠECHNY SVATÉ
KOJILA A POSAVÁDE KOJÍ.**

Sladká rosa bezpočátečné Trojice vytryskla ze studnice věčného Božství a pokropila květinu Panny vyvolené, a plodem této květiny jest nesmrtelný Bůh, a smrtelný člověk a živá útěcha věčné Lásky, a náš Vykupitel stal se ženichem. Nevěsta byla opojena pohledem Jeho vznešeného obličej. V největší síle vychází ze sebe samé a v největší slepotě vidí co nejjasněji. V největší jasnosti jest mrtva a živa. Čím déle

jest mrtva, tím radostněji žije. Čím radostněji žije, tím více se dovídá. Čím více se mění, tím více jí přibývá. Čím více bohatne, tím více se ochuzuje. Čím hlouběji přebývá, tím šířeji se rozkládá. Čím více se bojí, tím je smělejší. Čím větší její moc, tím hlubší její rány. Čím více doráží, tím laskavější jest k ní Bůh. Čím výše se vznáší, tím krásněji osvětluje ji protilehlý pohled Božství, kterému se blíží. Čím více se namáhá, tím líbezněji odpočívá. Čím více chápe, tím více umlká. Čím hlasitěji volá, tím větší zázraky koná svou silou dle moci své. Čím více její rozkoš vzrůstá, tím více cesta její svatební se dluží a lože svatební se ouží. Čím těsnější objetí, tím sladčeji chutnají polibky. Čím milostnější pohledy, tím bolestnější loučení. Čím více on jí skýtá, tím více ona potřebuje. Čím pokorněji se loučí, tím dříve se navrácí. Čím horoucněji setrvává, tím dříve jiskří. Čím více hoří, tím krásněji září. Čím více chvála Boží vzrůstá, tím větší její touha.

Aj, kam se ubírá náš Vykupitel ženich v jáсотu svaté Trojice? An Bůh v sobě samém nechtěl zůstat, stvořil duši a oddal se jí zcela v lásce nesmírné. Z čeho jsi učiněna,

o duše, že tak vysoko stoupáš nad všechny tvory, a hroužíš se do svaté Trojice a zůstáváš přec úplně v sobě samé? Ty mluvila jsi „o mém počátku“; i pravím ti zcela dle pravdy: Mne láska stvořila, a proto žádné stvoření nemůže mne upokojiti, ani dostačiti mojí urozenosti než láska. Paní, svatá Maria, ty jsi matkou tohoto zázraku. Kdy se ti to stalo? Když Otce našeho ples byl zkormoucen Adamovým pádem, takže se musel hněvati, tehdy přijala Moudrost všemohoucího Boha se mnou ten hněv. Tehdy vyvolil mne Otec za svou nevěstu, aby měl, co by mohl milovati, neboť jeho milá nevěsta byla mrtva, urozená duše. I vyvolil mne Syn za Matku svou, a Svatý Duch přijal mne za svou přítelkyni. Tak byla jsem sama nevěstou svaté Trojice a Matkou sirotků, které jsem nesla před oči Boží, takže přece vesměs nezahynuli, jak se stalo některým jejich vlastní vinou. A protože jsem se tak stala Matkou mnoha vznešených dětí, nalily se prsy mé čistým, neposkvřeným mlékem pravého dobrotivého milosrdenství, takže jsem kojila Proroky a Věšce prve než se zrodil Boží Syn. Potom ve svém dětství kojila jsem Ježíše; na to

ve svém mládí kojila jsem nevěstu Boží svatou Církev pod křížem, a tu jsem byla tak schřadlá a zbědovaná, protože meč tělesné trýzně Ježíšovy zařízl se duchovně do mé duše. Jak jeho rány, tak moje prsy byly otevřeny. Rány řinuly, prsy tekly tak, že ožívala duše a zcela ozdravovala. Když stkvoucí červené víno lil do jejích rudých úst, z otevřených ran, ze kterých se zrodila a jimiž oživila, tehdy byla jako dítě a velmi mladičká. Měla-li se po své smrti a narození dokonale uzdraviti, musila Matka Boží její matkou a kojnou býti. Ó Bože, to bylo zajisté spravedливо i slušno. Bůh jest jejím pravým Otcem a ona pravou Jeho nevěstou, a jest mu na všech údech svojich podobna. Paní, ve svém stáří kojila jsi svaté Apoštolý mateřskou svojí naukou a silnou modlitbou, takže Bůh svou čest a svoji vůli na nich vykonal. Paní, takto kojila jsi a dosud ještě kojíš Mučedníky v jejich srdcích silnou vírou, zpovědníky svatou ochranou na jejich sluchu, panny svojí čistotou, vdovy stálostí, pronásledované mírností a hříšníky lítostí. Paní ještě musíš kojiti nás, neboť tvé prsy jsou ještě tak plny, že je nemůžeš stlačit. Kdybys nechtěla již kojiti, velmi

by tě mléko bolelo. Nebo trvale jsem viděla tvé prsy tak plny, že sedm pramenů se vylévalo stále z jednoho prsu na mé tělo a na mou duši. V hodině té odnímáš mi práci, kterou žádný Bohopřítel nemůže snést bez hoře. Takto musíš kojiti až do soudného dne, tak se musíš vyčerpati, neb teprv potom dítky Boží a tvoje dítky jsou odstaveny a odrostly v těle věčném. Aj, dle toho máme poznati a viděti v nezměrné rozkoši mléko a též ony prsy, které Ježíš tolikráte líbával.

**MODLI SE, ABY TĚ BŮH HODNĚ ČASTO
A DLOUHO MILOVAL, I BUDEŠ ČISTÁ,
KRÁSNÁ A SVATÁ.**

☉ Pane, miluj mne silně a miluj mne často
a dlouho; čím častěji mne budeš milovati,
tím budu čistší; čím silněji mne budeš mi-
lovati, tím budu krásnější; čím déle mne
budeš milovati, tím světlejší budu zde na
zemi.

JAK BŮH ODPOVÍDÁ DUŠI.

Že tě miluji často, toť v mé přirozenosti, neb jsem láska sama. Že tě miluji silně, to mám ze své touhy, neb toužím, abych byl silně milován. Že tě miluji dlouho, toť z mé věčnosti, neboť jsem bez konce.

O CESTĚ RADOSTNÉHO UTRPENÍ PRO BOHA.

Bůh vede dítky své, které si vyvolil, cestami podivuhodnými. Toť podivuhodná cesta a vznešená cesta a svatá cesta, kterou Bůh sám krácel, když člověk trpí bez hříchu a bez viny. Na cestě této raduje se duše, která po Bohu prahne, neb ze své přirozenosti raduje se v Pánu svém, jenž ze své dobrotivosti mnohou trýzeň byl trpěl. A jeho milý Pán, nebeský Otec, dal svého nejmilejšího Syna, aby trýzněn byl od pohanů a umučen od židů nemaje viny žádné. A přišel čas, kdy někteří lidé, kteří se zdají duchovními, trápí Boží dítky na těle a mučí na duchu, protože Bůh chce, aby se podobaly jeho milému Synu, který byl trýzněn na těle i na duši.

NA TÉTO CESTĚ TÁHNE DUŠE SVÉ SMYSLY A JEST PROSTA ŽALOSTI.

Jest jedna neobyčejná a vysoká cesta, po které kráčí duše věrná a za sebou vleče své smysly, tak jako vidoucí vodívá slepého. Na cestě této jest duše volna a žije bez žalosti, neb nechce nic jiného než její Pán, který všechny věci činí co nejlépe.

JAK SE MŮŽEŠ STÁTI HODNÝM TÉTO CESTY, JAK SE NA NÍ UDRŽÍŠ A KTERAK MŮŽEŠ BÝTI DOKONALÝM.

Tré věci činí člověka hodným cesty té, takže ji pozná a na ni přijde. Předně, když člověk sama sebe zkrotí v Bohu a neponechá si žádnou moc a milost Boží svatě zachová a ochotně snáší a odřikává se všech věcí lidské choutky své. Za druhé to udržuje člověka na cestě té, když všechny věci jsou mu vítány, kromě hříchu. Třetí věc zdokonaluje člověka na cestě té, a to jest, když člověk všechny věci napořád koná ke cti Boží, neboť i svou nejbídnější potřebu chce Bohu tak vznešeně přistrojiti, jakobych

byla v nejvyšší kontemplaci, do jaké člověk může vůbec přijíti. Neb konám-li to z lásky ke cti Boží, jest to všechno jednaké. Avšak hřeším-li, tu nejsem na cestě té.

**LÁSKA MÁ BÝTI AŽ K SMRTI, BEZ
MÍRY A BEZ USTÁNÍ: TOŤ BLÁZNŮ
BLÁZNOVSTVÍ.**

Mám radost, že milovati musím toho, který miluje mě a toužím po tom, abych Její milovala až k smrti, bez míry a bez ustání: Raduj se, duše má, neboť tvůj Život zemřel láskou pro tebe, a miluj Ho tak silně, že bys chtěla zemřít pro Něho, i budeš hořeti čím dále neuhasitelněji jako živá jiskra v ohromném požáru živoucího Majestátu.

Tak lásky ohněm vzplaneš celá
a na tomto světě budeš oblažena.
Netřeba, abys mne dále poučoval,

od lásky marně by mne každý odvracoval.
Musím jejím zajatcem býti,
jinak nemohu ani žíti.
Kde ona jest, tam i já chci bydleti,
ať v životě anebo ve smrti.
Totoť jest bláznů bláznovství,
kteří jsou živi bez žalosti.

O KRÁSE ŽENICHOVĚ A KTERAK HO NEVĚSTA MÁ NÁSLEDOVATI.

Vide mea sponsa: hle, jak krásné jsou mé oči, jak dokonalá jsou má ústa, jak ohnivé jest moje srdce, jak čilé jsou mé ruce, jak rychlé jsou mé nohy a následuj mne. Budeš umučena se mnou, zrazená závistí, hledána lstí, lapena nenávistí, spoutána pomluvami, oči tobě zavážou tím, že ti pravdu nebudou chtít přiznati, a budeš zášijkována zlobou světa, před soud předvedena ve zpovědi, zpohlavkována pokáním, k Herodesovi odeslána s výsměchem, svlečena bídou, zbičována chudobou, korunována pokušením, poplivána hanou, kříž svůj ponesíš v nenávisti hříchů, ukřižována budeš

odřeknutím se všech věcí vůle své, na kříž přibita svatými ctnostmi, poseta ranami lásky, na kříži umřeš svatou vytrvalostí, srdce tvé probodne stálé sjednocení, s kříže sejme tě pravé vítězství nade všemi tvými nepřátely, pochována budeš v neváženosti, z mrtvých vstaneš ve svatém konci a na nebe vstoupíš, vtáhnuta dechem Božím.

O SEDMI DOBÁCH.

Matutinum: lásky plnost sladké dobro.
Prima: lásky žádost sladká trýzeň.
Terce: lásky rozkoš sladká žízeň.
Sexta: lásky city sladký chládek.
Nona: lásky smrt je sladká svízel.
Nešpory: lásky tok toť sladká sprcha.
Kompletář: lásky klid toť sladká radost.

NEMÁŠ DBÁTI HANY.

Byla jsem velmi potupena, i pravil náš Pán: nediv se tomu příliš, od toho času, co vznešená nádoba pokladů tak hrubě byla zavržena a poplivána, co se má státi nádobě octové, když sama od sebe nic dobrého neobsahuje?

**NEDBEJ POCT ANI TRESTŮ, DOBŘE
SE RMOUTIŽ NAD HŘÍCHY.**

Když ti prokazují poctu, styď se; když tě trestají, raduj se; když ti dobře činí, boj se; když proti mně jednáš, rmuť se od srdce. Nemůžeš-li se rmoutiti, pomni, jak velice a jak dlouho já k vůli tobě zarmoucen jsem byl.

O ÚDĚLU ÚTĚCHY A LÁSKY.

Duše má pravila takto k mému Milému: Pane, tvá dobrotivost jest obročím mého těla zázračným; tvé milosrdenství jest útěchou mé duše obzvláštní. Láska jest odpočinutím života mého věčným.

**V SOUŽENÍ BUDIŽ JEHŇÁTKEM,
HRDLIČKOU A NEVĚSTOU.**

Mým jehňátkem jsi v soužení.
Mou hrdličkou jsi ve svých stonech.
Mou nevěstou jsi ve svém očekávání.

POUŠŤ MÁ DVANÁCTERO VĚCÍ.

Miluj nic,
prchej před něčím,
stůj sám
a nechod' k nikomu.
Nedávej sobě pokoje
a ode všech věcí budiž svoboděn.
Zajaté uvolňuj
a svobodné přinucuj.
Choré posilňuj,
u sebe však jich neměj.
Vodu soužení pij
a oheň lásky dřívím ctností podpaluj,
tak přebýváš v poušti pravé.

O ZLOBĚ, DOBROTĚ A ZÁZRACÍCH.

Zlobou nepřátel svých budiž okrášlena.
Ctnostmi svého srdce budiž oslavena.
Dobrymi skutky svými budiž korunována.
Společnou naší láskou budiž vyvýšena.
Mým rozkošným zázrakem budiž posvěcena.

DUŠE ODPOVÍDÁ BOHU, ŽE JEST NE- HODNA TAKOVÝCH MILOSTÍ.

© Milý velice! Po nezaviněné potupě
práhnou,
ctností srdce si toužebně žádám,
dobrých skutků, bohužel, nemám,
nás dvou lásku kazím,
tvého krásného zázraku jsem zcela nehodnou.

BŮH SE CHLUBÍ, ŽE DUŠE PŘEMOHLA ČTVERO HŘÍCHŮ.

Náš Pán se chlubí v království nebeském svou milující duší, kterou má na okršku zemském, a praví: Hledte, jak se běře stoupajíc ta, která mne zranila.

Opici světa od sebe odhodila,
medvěda nečistoty přemohla,
lva pýchy nohama potřela,
vlkovi lakoty chřtán roztrhla
a přichází běžíc jako šťvaný jelen
k pramenu, kterým jsem já.
Přichází v letu jako orel
z hloubky do výše.

BŮH TÁŽE SE DUŠE, CO PŘINÁŠÍ.

Ty zprudka v lásce lovíš,
pověz mi, královno má, co mi přinášíš.

ONA ODPOVÍDÁ, ŽE TO, CO JEST LEPŠÍ NEŽ NĚKOLIK VĚCÍ.

Pane, nesu ti svůj klenot:
Tent' větší nežli hory, širší nežli svět,
hlubší nežli moře, vyšší nežli oblaka,
krásnější než slunce, rozmanitější
nežli hvězdy; váží víc než celá zem.

**BŮH S POCHVALOU SE TÁŽE, JAK SE
TEN KLENOT JMENUJE.**

☉braze mého Božství, oslavený mým
Člověčenstvím, okrášlený mým Duchem
Svatým, jak se nazývá tvůj klenot?

TEN KLENOT SE NAZÝVÁ ŽÁDOST SRDCE.

Pane, jmenuje se mého srdce žádost, ten světu jsem odňala, sobě samé zachovala a všem tvorům odepřela; nyní nechci ho déle nositi. Pane, kam ho mám položit?

SVOJI ŽÁDOST POLOŽ DO TROJICE.

Svého srdce žádost nikam jinam ne-
skládej leč do mého Božského Srdce a na
mou lidskou hrud'. Tam jen budeš potě-
šena a mým Duchem zulíbána.

O LÁSKY CESTĚ NA SEDMI VĚCECH, O TROJÍM ŠATĚ NEVĚSTINĚ A O TANCI.

Bůh praví:

Ej, milující duše, chceš věděti, která jest
tvá cesta?

Duše:

Ano, milý Svatý Duchu, nauč mne tomu.

Bůh:

Tvá cesta vede tísní lítosti a mukou zpovědi a námahou pokání, přes lásku k světu a přes pokušení ďábelské a přes bujnost těla tvého a přes kletou vlastní vůli, která mnohou duši tolik zdržuje, že nikdy k pravé lásce nedorazí: — a když jsi takto všechny četné nepřátele svoje

zdeptala, jsi tak znavena, že pravíš:
Krásný mládenče, toužím po tobě! Kde
tě naleznu? — I praví mládenec:

Slyším jakýsi hlas,
který zvučí z části láskou.

Ucházel jsem se o něj mnohý den,
ale hlas ten se neozýval.

Nyní mne dojal
i musím jemu vstříc.

Jest to ten, jenž hoře a lásku mísí navzájem.
Ráno v rose, to jest uzavřená vroucnost,
ta prvně vchází do duše.

Takto praví její komorníci, to jest patero
smyslů:

Smyslové:

Paní, máte se oblékati!

Duše:

Lásko, kam se podít mám?

Smyslové:

Slyšeli jsme dobře šepot, kníže chce vám
přijíti naproti v rose a líbezném zpěvu
ptačím. Aj paní, tož neotálejte dlouho!

I obléká si košili jemné pokory a tak
pokorně, že pod ní ničeho nechce trpěti.
Na ni bílý šat ryzí cudnosti, a tak čistý, že
z myšlenek, slov a doteků ničeho již ne-

strpí, co by ji poskvřňovalo. Potom se zahalí do pláště svaté pověsti, jejíž zaplatila všemi ctnostmi.

Takto oblečená jde do lesa společnosti svatých. Tam zpívají nejsladší slavíci zladěného sjednocení s Bohem ve dne v noci, a mnoho sladkých hlasů slyší tu od ptáků svatého poznání. Mládenec ještě nepřišel. I vysílá posly, neb chce tančiti, a poslala pro víru Abrahamovu a pro žádost Prorokův a pro cudnou pokoru naší Paní Svaté Marie a pro všechny svaté ctnosti Ježíše Krista a pro všechnu zbožnost Jeho vyvolených. Jest zahájen krásný tanec chvály.

V tom přichází Mládenec a praví k ní: Panno, tak pobožně máte tančiti, jak vám moji vyvolení předtancovali. I praví ona: Nemohu tančiti, Pane, leč ty-li mne uveďeš. Chceš-li, abych hodně skákala, ty sám musíš mi předzpěvovati.

I skočím do lásky,
z lásky do poznání,
z poznání do požitku,
z požitku nad všechny lidské smysly.
Tam chci zůstatí a přece dále kroužiti.
(Jak nevěsta zpívá). A Mládenec musí zpívati takto: Skrze mne do tebe a skrze tebe

ode mně, rád s tebou, nerad od tebe. —
I praví Mládenec: Panno, tento chvalotanec
se vám dobře povedl. Nyní s Panny Synem
mějte vůli svou, neboť jste nyní srdečně u-
navena. Přijďte o polednách do stínu u
studnice na lože lásky, tam se s ním ochla-
díte. I praví panna:

Ó Pane, toť přespříliš,
když ta je družkou lásky tvé,
která sama v sobě lásky nemá,
dokud ty jí nepohneš.

Na to praví duše smyslům, kteří jsou je-
jími komorníky: Nyní jsem na chvíli tan-
cem znavena. Ustupte mi, musím jít tam,
kde bych se schladila. I praví smyslové
k duši: Paní, chcete-li se ochladit v lásky
slzách Svaté Maří Magdaleny, to by vám
asi dostačilo.

Duše:

Mlčte, páni; nevíte vše, co míním. Nechte
a nepřekázejte mně; chci napít se trochu
vína nemíchaného.

Smyslové:

Paní, v čistotě panenské jest velká láska
pohotově.

Duše:

Možná, to však není na mně nejvyšším.

S m y s l o v é:

V krvi Mučedníků mohla byste se hodně ochladit.

D u š e:

Jsem mučena tak mnohý den, že bych tam nyní nerada.

S m y s l o v é:

V radě Vyznavačův prodlévají čisté lidé rádi.

D u š e:

Při radě chci povždy stát, ať činna, nebo nečinna, nyní však tam nehodlám.

S m y s l o v é:

V Apoštolské moudrosti najdete velkou jistotu.

D u š e:

Moudrost mám zde u sebe, dle té vždy nejlépe si vyvolím.

S m y s l o v é:

Paní, andělé jsou jasní a krásná lásky hra; chcete-li se ochladiti, vzneste se tam.

D u š e:

Andělská slasť působí mé lásce bol, nezírám-li na jejich Pána a svého Ženicha.

S m y s l o v é:

Ochlaďte se tedy ve svatém a strohém
živobytí,
jež Bůh Janu Křtiteli ráčil udělit.

D u š e:

Ku strážni této jsem hotova, ale síla lásky
převyšuje všechnu robotu.

S m y s l o v é:

Paní, chcete-li se srdečně ochladiti, schylte
se do klína Panny k malému Dítku a vizte
a chutnejte, jak Radost andělů z věčné
Panny nadpřirozené mléko ssála.

D u š e:

Toť láska dětská, kojiti a kolébatí; já
jsem nevěsta vzrostlá a chci za svým roz-
milým.

S m y s l o v é:

O paní, půjdeš-li tam, oslepíme nadobro,
neboť Božství jest tak ohnivě žhoucí, jak
sama dobře víš, že všecken oheň a vše-
cken žár, jenž nebi a všem svatým svítit
a hořeti dává, to vše vytrysklo z jeho
Božského dechu, a z jeho Lidských úst
z rady Ducha Svatého. Jak můžeš tam
setrvat i jen hodinu?

Duše:

Ryba ve vodě se neutopí,
pták ve vzduchu se nezalkne.

Zlato se v ohni nezkazí,
ba nabývá tu jasu a zářící barvy.

Bůh všechny tvory uzpůsobil tak,
by pěstovali svoji přirozenost;

kterak bych já mohla přírodě své se pro-
tivět?

Ze všech věcí musím k Bohu jíti,
Jenž Otcem mým jest přirozeností,
mým bratrem svým Člověčenstvím,
ženichem mým svojí Láskou,
já pak Jeho bez počátku.

Myslíte, že nemám citu pro vaše blaho?
On zná obé, silně rozpalovati i konejšivě
chladiti.

Nermuťte se tedy přespříliš.

Budete mne ještě učit.

Vrátím-li se, vaše rada bude mi prospěšnou,
neboť země plna jest mnohých osidel.

I jde nejmilejší k Nejkrásnějšímu, do
tajemných komor bezvinného Božství; tu
nalézá lásky lože a lásky roucho i Bohu
i Člověku připravené. I praví náš Pán:
Stůjte, paní duše! — Co poroučíš, Pane?
— Vyjděte ze sebe. — Pane, jak pak se

mi to stane? — Paní duše, tak velice svou přirozeností jste ve mně založena, že mezi vámi a mnou nesmí býti ničeho. Nebylo tak vznešeného anděla, jemuž na jedinou hodinu bylo by propůjčeno bývalo, co věčně dáno jest vám. A proto odložte bázeň i stud a veškeru zevnější ctnost. Jedině ty, jež nosíte v sobě od přirozenosti, chtějtež věčně pocílovati. Toť vaše vznešená touha a vaše bezedná žádost, jež chci věčně vyplňovati svou bezkonečnou dobrotou.

Pane, nyní jsem duší nahou,
a Ty sám v Sobě převyzdobený Bůh.

Mé a Tvoje obcování
jest věčná láska beze smrti.

I zavládá tu blažené ticho,
jak si oba žádají.

On se oddává jí a ona Jemu.

Co se jí tu děje ona ví
a mne to blaží.

Nyní to nemůže dlouho trvati.

Když dva milující potajmu se scházejí
musejí často bez rozloučení se rozejíti.

Milý Bo h o p ř í t e l i, tuto cestu lásky jsem
ti vypsala:
kéž ti ji Bůh vloží do srdce! Amen.

**OSMERO DNŮ, VE KTERÝCH SPLNĚNA
BYLA TOUHA PROROKŮV.**

Zvěstování Krista: toť den touhy a
blažených radostí.

Kristovo Narození: toť den pokoje a
líbezné něhy.

Zelený Čtvrtek: toť den věrnosti a bla-
hého sjednocení.

Velký Pátek: toť den plnosti a srdečné
lásky.

Vzkříšení: toť den moci a veselé ra-
dosti.

Nanebevstoupení: toť den víry a ža-
lostného nářku.

Letnice: toť den pravdy a horoucí útěchy.

Poslední soud: toť den spravedlnosti a
pravé hodiny.
Toť týden, jež máme sedm dní slaviti s t á-
l o s t í.
Jeden chce náš Pán slaviti o posledním
soudu s námi se všemi.

O ROZMANITÉ OZDOBĚ NEVĚSTINĚ, A JAK PŘICHÁZÍ K ŽENICHOVI A JAKÉ JEST JEJÍ KOMONSTVO, TO JEST STÁLÁ DRUŽINA.

Nevěsta jest oděna sluncem a šlape po měsíci a korunována jest sjednocením. Má kaplana, to jest bázeň, ten má zlatou metlu v ruce, to jest moudrost. Kaplan jest oděn krví Beránka a ctí jest korunován. Moudrost jest oděna blahovůlí a korunována věčností. Nevěsta má čtvero panen. Láska vodí nevěstu. Láska oděna jest čistotou a korunována důstojností. Ta druhá jest pokora, ta nevěstu hlídá a jest oděna neúhledností a korunována vznešeností. Třetí panna jest

lítost, roucho její jest poseto hrozničkami slz, a korunována jest radostí. Čtvrtá panna jest milosrdenství, ta jest oděna mastí a korunována slastí. Tyto dvě kladou na nevěstu plášť, to jest svatou pověst. Má biskupa, to jest víra, ten uvádí nevěstu k ženichovi. Biskup jest oděn drahokamy a korunován Duchem Svatým. Biskup má dva rytíře, jedním jest síla, ta jest oděna bojem a korunována vítězstvím. Druhým jest smělost; tento jest oděn milostivostí a korunován blažeností. Nevěsta má komorníka, tím jest ostražitost, ta jest oděna ustavičností a korunována vytrvalostí; nosí světlo před nevěstou a za ní vlečku. Světlo jest rozum, a ten jest oděn skromností a korunován laskavostí. Vlečka jest svaté svědomí, a toto jest oděno dobrou vůlí a korunováno Božím zalíbením. Nevěsta má číšníka, tím jest touha, ta jest oděna lačností a korunována ukojením. Nevěsta má hudebníka, tím jest zamilovanost. Jeho harfou jest vroucnost, a jest oděn přejicností a korunován pomocí. Nevěsta má patero království. Prvním jsou oči, slzy je vzdělávají a kázeň kráslí. Druhým královstvím jsou myšlenky, zápas je vzdělává a rada zdobí. Tře-

tím královstvím jest řeč, nouze ji vzdělává a věrnost kráslí. Čtvrtým královstvím jest sluch, slovo Boží ho vzdělává a útěcha zdobí. Pátým královstvím jest hmat, přemáhání ho vzdělává a čistý návyk kráslí.

Těchto pět království má správce, tím jest vina, a ta jest oděna zpovědí a korunována pokáním. Ten správce má soudce, ten jest oděn kázní a korunován trpělivostí. Nevěsta má soumara, tím jest její tělo; uzdou jeho jest nehodnost a hanba jeho obrokem a jeho stájí zpověď. Skříňka, kterou nosí, jest nevinnost. Nevěsta má nosiče baldachýnu, tím jest naděje; jest oděna pravdou a korunována zpěvem. Nevěsta má v jedné ruce palmu, to jest vítězství nad hříchem a v druhé ruce schránku, plnou žádosti a lásky, tu chce přinést svému milému. Nevěsta má klobouk z pavích per, to jest dobrá pověst na zemi a její vysoká čest na nebi. Cestou, po níž se ubírá, jest její tichost; tato jest oděna tekoucím medem a korunována bezpečností. A nevěsta zpívá: Vyvolený Milý, toužím po tobě. Odnímáš a dáváš srdci mému mnohou tíhu. Pro tebe nesmírně se soužím. Jak ty, Pane, poručíš, budu od sebe osvobozena. I praví

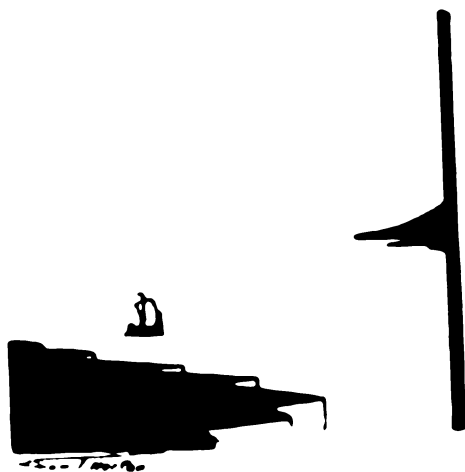
Pán:

Lásko hodná milování, pomni hodiny,
kdy jsi zaujala plný nález,
a neunahluj se,
neb každou hodinu a chvíli
držel jsem tě ve svém objetí.

Potom praví náš Pán ke Své vyvolené
nevěště: Veni, dilecta mea, veni corona-
beris. I dává ji korunu pravdy, kterou ne-
smí nikdo jiný nositi, krom lidí duchovních.
V oné koruně viděti čtvero ctností: Moud-
rost a bedlivost, touhu a zdrženlivost.

Dej nám Bůh všem tuto korunu! Amen.

PŘELOŽIL JOSEF ŠEVČÍK

HRABĚ L. D'OREA, TAJNÝ KOMOŘÍ DI CAPP A SPADA JEHO SVATOSTI PAPEŽE PIA X.

PROBUZENÍ SVĚTA.

„Pius X. neučiní ničeho proti tomu“.

MELANIE.

Londýn, leden 1910.

Pane redaktore!

Bůh vás ochraňuj! R. 1910. jest počátkem konce.

Na člověka zapadlého do tak zvané civilisace, který nechce věřit v Nadpřirozeno, nepříjemně působí, slyší-li mluviti o takových věcech: Dle něho „Bůh se již záležitostmi této země nezabývá“

Avšak u křesťana, který z pýchy vzdoruje pravým vnuknutím s Hůry, taková nelibost stává se velmi vážnou opovážlivostí.

V obou případech, jak brzy bude možno posouditi, dostane se konečně těmto lidem samozřejmosti, mnohdy příliš pozdě, buď před smrtí nebo po smrti.

A právě toho bychom je rádi ušetřili.

Jménem Královny Nebes, již peklo se strachuje právě tak, jak ji nenávidí, dovolte nám předně připomenouti pomocí Hlasu Francouzského*) lidstvu celému, kterak a proč národové zmirají právě v okamžiku, kdy se domnívají, že žijí.

Jest u vás v hodině této hezounká osobnost, jmenovaná rozličnými jmény, která nejsou všechna dobře známa, z nichž však jméno Sirius jest jí zvláště příjemno.

K této osobnosti pojí se příhody, které můžeme zjišťovati den ze dne všichni, málo však s pravým pochopením.

R. 1864 jistý „král“, jehož smutnou historii poněkud známe, směl náhle opustiti na čas své bídné království, v němž byl až do té doby střežen jako vězeň. Přivedl s sebou četnou družinu a kromě jiných věcí několikrát objel svět.

Nosil často korunu z černého železa, uměl učiniti se neviditelným, a všude, kde se představil, byl přijímán pod skříženými čepely.

Jeho náramná zavazadla obsahovala všechny druhy věcí neobyčejných, cizozemské dary, přepodivné zajímavosti, ve Francii dosud velmi málo známé, neboť teprve až od r. 1910. má začít s otvíráním svých tajemných tlumoků.

*) La Voix Française, časopis, v němž tento článek byl vydán.

Isa králem modernistickým, ostatně velmi zchtralým, věnoval se prozatím na celé zemi diplomatickým a protináboženským výbojům, zanechává ve všech zemích převěrné zástupce, by pracovali k jeho záměrům.

Ve Francii ustavil opravdovou armádu, sám přebývá v tomto okamžiku v Paříži, kterou dávno vyvolil si za středisko svých operací.

By lépe došel svého mrzkého cíle, zničit totiž lidské pokolení, zmocnil se pozvolna vlád všech národů, útoče na vysoké Kněžstvo všech náboženství.

Dostav je do své ruky, převracel je na Kněžstvo dle vlastního srdce, totiž na kněžstvo modernistické, a právě tím, že se mu to většinou podařilo ve Francii, nejdůležitější z jeho „výbojů“ stal se mu „možným“.

Opravdu ihned podařilo se mu takto zjednat mlčení kolom první největší události XIX. století, která jistě ho tísnila, i zůstala tak neuvěřitelně neznámá, že když r. 18— náš svatý a jasnovidný prelát. Mgr O' Connor, navštívil váš národ, byl tím poděšen. Jen málo učených a snaživých osobností poznalo její nesmírný význam.

Bylo účelem této první události, bychom zpozorovali strašná tajemství hodiny přítomné a bychom zároveň učili se, kterak vyhnouti se neštěstím bez příkladu, která jsou jejich příliš spravedlivým důsledkem.

TOUTO UDÁLOSTÍ JEST LA SALETTA !

VELEZVĚŠT, která již r. 1880. měla se uveřejniti úředně, a to na všech místech, a s kterou mělu se tak státi tím spíše v hodinu svrchovanou, v níž právě jsme, byla naopak přes **SCHVÁLENÍ**, dobře si toho povšimněme, **PIA IX., ROZKAZY A POVZBUZENÍ LVA XIII., A PŘÁNÍ PIA X.**, dobrovolně, vědomě a pečlivě **UDUŠENA!** A proč? **JEDINĚ A VÝLUČNĚ PROTO**, že po způsobu starozákonních proroků a po způsobu Našeho Pána k Apoštolům **TAJEMSTVÍ LA SALETTESKÉ**, o něž běží, **VYČÍTÁ** (a to hned na počátku) dobré části Kněžstva jeho zločinný modernismus!

Upadlo-li tedy dědictví Chlodvikovo, Karla Velikého, svatého Ludvíka do smrtelného rozvratu, komu dávatí vinu?

O běda! „Nebudeli se chtíti lid můj podrobiti“, pravila Svatá Panna plačíc, „budu nucena upustiti ruku svého Syna“

Dne 19. září 1846. Maria zjevila se dvěma pastevcům, Maksiminu Giraudovi a Melanii Kalvatové, na Hoře La Saletteské. Bylo to Zjevení prorocké, a řekli jsme, že toto Zjevení bylo uznáno Svatou Stolicí, která mu zjevně a slavnostně udělila, nezapomínejme toho, všechny možné důkazy svého schválení a své důvěry.

Jest tedy dokonale zřejmo, že bychom, dle obecného, avšak výrazného rčení, hledali poledne

o čtrnácté hodině, kdybychom s nedůvěrou obhlíželi proroctví, které nejvyšší a jediná neomylná Autorita země ve Věře a mravech přijímá a považuje za Božské

A nevidíte, jak události samy potvrzují toto děsivé Tajemství? R. 1864. „Lucifer (alias Sirius s velkým počtem demonů utrhł se s pekelných řetězů“, a právě r. 1864. konaly se v Tuileriích pověstné experimenty Homeovy, po nichž následovaly u nás a jinde ony ďábelské zázraky, zvané theosofickými, jimiž život paní Blavatské byl tak truchlivě naplněn.

A pak ta do očí bijící shoda, která jest mezi Tajemstvím a více než šedesáti typickými předpověďmi, jež jsou takto nejlepším jeho komentářem a z nichž některá, v souboru odstrašivě vysvětlující, týčí se zvláště před oči našeho ducha jako výhrůžná a grafická odlesky Božského Hněvu ! Isaiáš, Apokalypsa, Premol, Orval, de Lyelbe a de Blois, sv. Anselm Trapistinky de Belley, a de Notre-Dame-des-Gardes Anna Kateřina Emmerichova, Voclin, Mattay a Souffrand, Mariane Galtier, Marie des Brotteaux, Marie Lataste, Mme de Meylian, Otec Nectou, farář z Arsu stigmatizované z la Fraudaïs a z Cahors, Ekstatické z Centru .

A což na šípy spravedlnosti Božské, které zvláštním způsobem od jednoho konce Francie ke druhém

vyhledávají si přímo a tak jistě nepřátele VELEZVĚSTI, tak brzy jste zapoměli? V Grenoblu, v Limoges, v Amieniu, v Bordeaux, v Bourges, v Metách, v Cambrai, v Chartres, v Toursu, v Lyoně, v Gapu! . . . .

Nic platno! Slepý jest spokojen ve své slepotě, pyšný ve své pýše, hluchý ve své hluchotě. Klamná hvězda Modernismu a všech následků jeho LŽÍ, jeho VYTÁČEK, KLIČEK a OBOJETNOSTÍ odvádí od Hvězdy Jitřní . . .

Není-li tedy več doufati, jest mnoho očekávati, neboť Sirius se svými neobyčejnými tlumoky jest stále zde, vyčkává ve vhodného okamžiku, až Proroctví sběhnou se houfně na ta místa času, v nichž Rozhorlení Boží míní si odpočinouti: ve velkých zemětřeseních, strašných válkách, zátopách, požárech a propadnutí měst, v neslýchaném vraždění, pravdě nepodobných převraťtech ve všech zemích Švéta, kdy celá území budou se propadat a naopak nové pevniny vynořovati!

Stará Evropa v ohni od jednoho konce k druhému uvidí SCHISMA, proudy krve, všeho druhu pohromy ve Francii, v Italii, ve Španělsku; říše Německá, na niž Revoluce v přítomné hodině spoléhá, dobře si toho povšimněme, bude zničena; Anglie ztratí své loďstvo, své výboje, a bude prositi Boha za odpuštění poklesků a zločinů; mnoho království zmizí.

Nastane vpád úplný a Území Francouzské zaplaveno bude armádami ; blesk s Nebe vrhne se na Paříž a zničí tuto hlavní vinnici, v přítomnosti shromážděných národů !

Potom mor, hlad, strašné rány, hrozní štírové, osobně Siriem nastrojení, neznámé nemoce, tři dny fysických temnot, hromy a blesky, děsná vidění pekla, krve a smrti !

Řekne se nám Jaké to žerty, jaké choutky, jaké bláznoství ! A přece, běda obyvatelům země, tři čtvrtiny jich pohyne .

„Moje dítky,“ pravila Svatá Panna dvakrát svým pastouškům, „sdělíte to všemu lidu mému !“ A nikdo nejde k tomuto pokladu výstrah a rad, jež by měly přehoušlemi kolovati po celé zemi. Příliš velkou zlobou tato zjevení byla udušena, pohřbena a zapomenuta !

Ať však nikdo potajemně a předčasně neplesá a netriumfuje v těchto úspěších temnot ! Není-li vyhrazeno Piu X., by korunoval úsilí horlitelů Tajemství, jest přece jisto, že náš „serafický“ Svatý Otec „NEUČINÍ NIČEHO PROTI NĚMU“. Melanie nám to oznámila krátce před svou smrtí. Marně budou žádati Náměstka Kristova, by přísně zakročil proti těm, kteří je hájí a podporují „NEUČINÍ NIČEHO PROTI NIM“. A toť opět nové znamení, jež dlužno připočísti k zázrakům ostatním, které se již staly přispěním

**Melanie, této vyvolené S Hůry, kterou tak neobyčejně
pronásledovali!!!**

**Jakožto věřící, žádající si vroucně a hledající
každou hodinu mučednictví, této milosti nevýslovně,
prosím pokorně Boha každý den, by mi ho uděliti
ráčil, a poněvadž učinili jsme si zvykem sami za
činy své zodpovídati, snadně projevujeme nepřátelům
Spasitelovým a Tajemství La Salettského, ať
jsou jacíkoliv, a to bez výhrady, své ideje, své pře-
svědčení a tužby, a každému, kdo by měl chuť tro-
piti si posměch z toho všeho, nejprostší a nejhlubší
odpovědi jest: DEUS NON IRRIDETUR**

**Račte přijmouti, pane redaktore s našimi díky
výraz naší plné oddanosti.**

HRABĚ L. D' OREA

GILBERT KEITH CHESTERTON:

„JOHANNA D' ARC“

TAK před nějakým časem, — ve věku poněkud příliš mladistvém, zajisté, — četl jsem Voltaireovu *La Pucelle*, hrubý vtip na tradiční čistotu Panny, hodně špinavý a hodně vtipný. Po leta už jsem na to nemyslel, ale přišlo mi to na paměť, když jsem četl novou Johannu D'Arc od velikého a graciezního spisovatele Anatola France. Psána je v tonu něžné sympatie a jistým způsobem zádumčivé úcty, nikdy neztrácí vznešeného taktu a dvornosti — šlechtic vede venkovskou dívku modním množstvím. Jest vždy pln respektu k Johance, dokonce k jejímu náboženství. A protože já sám jsem zuřivým obdivovatelem Panny té, srovnal jsem obě metody a přicházím k závěru, že Voltaireově dávám přednost. — Obere-li si někdo z Voltaireovy školy některého Světce anebo velikého náboženského Hrdinu, tedy říká, že taková osoba jest obyčejný lidský blázen nebo

obyčejný lidský podvodník. Avšak když někdo takový jako Anatol France Světcem se obírá, tož ho vysvětlí a prohlásí čímsi, co přísluší k jeho zvláštní čilé malé literární čeládce. Voltaire vpravil lidskou povahu do Johanky d' Arc, arci jen brutální stránku povahy lidské, a konečně tak tak povahu Voltairovu. Kdežto France klade povahu Franceovu do Johanny d' Arc — všechnu tu studenou dobrotu, všečen ten bezdomovný sentimentalismus moderního spisovatele. Připomíná mi to živě Renanův Život Ježíšův. Jako tento má kniha Franceova tutéž všeobecnou intenci; jestli už křesťanství nenapadáme, můžeme je aspoň bráti v ochranu. Můj instinkt vedl mne, zcela odezíraje od mých mínění, docela jinou cestou. Nevěřil-li jsem v křesťanství, budu tedy jeho nejhlasilnějším háncem ve shromážděních. Nic nemůže býti příliš silným statečným, aby toho nenapadl; avšak jsou věci, příliš silné, než aby jich člověk mohl bráti v ochranu. — Methoda historická zdá se mi nadmíru nerozumnou. Nevím ničeho z historie, mám však tolik vědomostí o rozumu jako France. A je-li co nerozumného, zdá se mi, že jest to onen způsob Renan-Franceovský vůči zázračným událostem. Tato methoda Renanů-Franceů jest taková: vykládají se děje nadpřirozené s jakým takým podkladem tak, že se vynalézají děje přirozené, které nemají podkladu pražádného. Oznámí se vám na př.,

že Jakob po lodyze bobové vyšplhal se do oblak. Jest velmi filosofické, když se odpoví, že nevěříte, že to učinil. Ještě filosofičtějším po mém mínění jest, odpověděti, že se asi po ní vyšplhal. Renan-France by řekl: „Uvážíme-li Jakobovo obzvláštní, ba dokonce nebezpečné dědičné zatížení, jež nepochybně pocházelo od některé zelinářky a nějakého zhýralého kněze, můžeme snadno porozuměti, kterak se stalo, že ideje o nebi a bobím stvolu v jeho rozumu se skonbinovaly. Mimo to sotva lze pochybovati, aby se byl nesetkal s některým z oněch potulných indických kouzelníků, jenž vyprávěl o tricích*) s rostlinou mungo a jak se to dělá, že vzroste až do oblak. Můžeme si představití oba ty přátele, starého muže a mladého, kterak za večera ubírají se lesem a pozírají na rudavá plochá oblaka a kterak jedné noci ukázal starouš na bobový stvolek a svému soudruhovi bujně obraznosti pravil, na té věci že by se dospělo k nebi. A připomenem-li si teď onu zcela neobyčejnou psychologii Jakobovu, tu směs v něm zcela prosaické lásky k bylinstvu s jistou téměř bezevztažnou touhou po nedosažitelném, Neviditelném, a po prázdném prostoru, tu se již nebudeme diviti, že právě jemu přišel tento sladký, přece však jen symbolický sen o stromu, jenž zemi a nebe spojí“. Tak by, ovšem lépe, psali Renan a France.

---

*) trick = angl. hra.

Avšak racionalista jako já pozbývá poněkud trpělivosti a mohl by se zeptati: „Všechno velice pěkné, ale co víte o Jakobově dědičném zatížení a jeho psychologii? Zhola nic. Víte jen, že někteří říkají, že se po bobím stvolu vyšplhal do nebe. Žádný člověk nebyl by vůbec pomyslit, povšimnouti si ho, kdyby byl nešplhal. Musíte ho vyložit v terminologii náboženství bobostvolného, nikoliv jen náboženství v jeho terminologii. Máme materiál této události a můžeme v ni věřit nebo nevěřit. Avšak nemáme materiálu pro událost jinou.“ — Toť jest bez nadsázky způsob, jak France vede si s Johannou d' Arc. Protože její zázrak jest jeho trochu staromódnímu materialismu neuvěřitelným, nedovoluje tomuto a zázraku přejíti do země pohádkové s Jakobem a s bobím stvolem. Pokouší se vynalézt událost skutečnou, pro niž nemůže najíti skutečných dokladův. Vyrábí vysvětlení vědecké, jež prosto jest jakékoliv vědecké zkoušky. Jest to tak, jako kdybych já, v botanice a chemii naprostý ignorant, řekl, stvol bobový roste k nebi, protože dusík a argon dostanou se do dřevových cév kališku. Zřetelný příklad: hlavní postavou ve Franceově vypravování jest osoba, která vůbec neexistovala. Johančina veškerá novost a energie pocházela by dle toho od určitého kněze, o němž ve zprávách není té nejnepatrnější zminky. Jediné zdůvodnění toho-

to plodu fantasie mohu naléztí pouze v té nanejvýš nedemokratické ideí, že venkovská dívka nemůže mítí vlastních myšlenek. Pro svobodného myslitele jest těžko, zůstatí demokratickým. Spisovatel asi úplně zapomíná, co rozumíme morální atmosférou obce. Říci, že Johanka vyučila se svému Vidění o Panně, přemáhající zlo, nepopíratelně od kteréhosi kněze, jest tak, jako kdyby se řeklo, dnešní Berlínské děvče, které má soustrasť s chudými, naučilo se tomu nepopíratelně od Augusta Bebela. Ona se tomu učí, kde se tomu naučil Bebel : v celkovém stavu naší společnosti. — Ale toť jest methoda moderní: methoda uctivé skepse. Je-li nějaký život zcela neuvěřitelným a nerosozumitelným zevně, namlouvá se nám, že se mu rozumí vniterně. Když racionalista Renan nevěděl si rady s Kristovými činy veřejnými, vynášel znamenitý systém z Kristových soukromých myšlenek. Poněvadž Anatol France nemůže věřiti, co Johanna d' Arc vykonala, prohlašuje, že jest jejím nejlepším přítelem a že přesně ví, co ona míníla. Dle mého není v tom příliš racionelního, takto psáti dějiny; a dříve nebo později bude nám nutno najítí lepší cestu ke zpracování těchto duchovních fenomenů, jež veškeru Historii skropenatily a osadily jako hvězdy nebesa. Johanna d' Arc jest nanejvýš zvláštním a podivuhodným zjevem, jest však daleko rozumnější než většina jejich kritikův

a životopiscův. Neměli bychom se vytasiti s Johančiným zdravým lidským rozumem, dokud jsme nedosáhli jejího mysticismu. Naše sny a přání jsou vždy naskrz praktické, tak tvrdíme; avšak naše praxe jest zasněna. Johanka dávala to, co snila a cítila, do svých přání, kam to patřilo, a právě tak i svůj realism na pravé místo: proto byla její válka vítěznou. --- Není naší úlohou, tuto plamennou postavu slovy naší zemdlené a žalostné kultury vysvětliti. Dříve bychom museli zkusiti sebe samy najíti v lesku takových stálic. Kdož ji nazývali pekelnou čarodějnici, byli sensiblnější nežli ti, kdož nám ji představovali jako přihlouplou sentimentální robku, kterou zaučil vesnický farář. Měl-li bych se rozhodnouti mezi oběma směry jejich rozdvojených nepřátel, raději bych si zvolil místo u oněch subtilních církevníků, kteří její nebeské poslání nazvali ďábelským, nežli u oněch venkovských strýcův a tetek, kteří toto poslání považují za nemožné.

GILBERT KEITH CHESTERTON:

KLUK.

emiluji válek a loupežných výprav, vedou-li se vážně, mám však jakousi temnou a prudkou sympathii k nim, jsou-li zcela absurdní. Jakožto praktická politika jsou všechny vpády do cizí země nesmyslem, ale jakožto praktikovaný žert, jsou lidsky a myslitelné. Každý kon zběsilosti a prchlivosti jest odpustitelným pod tou jedinou podmínkou, že jest načisto bezúčelným. Má-li z toho útočník nějaký prospěch, nelze mu odpustiti. Jest odsuzován nejmenším zdáním výhody nebo prospěchu. Mohu sraziti přítele klobouk, ale nebudu klobouk anektovati. Tak opravdu váleční Francouzi vrátili se ze svých obrovských výprav zase zpět, Gottfried Boullionský a Napoleon, a nevykonali nic více než epos. — Mnohdy mne noviny trochu poučí. Tak jsem našel nedávno v jistém listě anglickém, co dále uvádím

jakožto příklad mezinárodních urážek a násilností, s nimiž sympatisuji. Jest to také poněkud poutavé, s jak přísnou prostotou se uvádí taková věc. Četl jsem : „V Ženevě 31. října. Allen, anglický chovanec ústavu, který byl zatčen na losaňském nádraží, poněvadž na červeno natřel sochu generála Jeminiho v Payernu, byl včera propuštěn na svobodu, zaplativ 300 franků pokuty. Allen bude pokračovati ve studiích v Německu. Obyvatelstvo Payernu jest rozhořčeno a žádalo, aby Allen potrestán byl vězením.“ — I když ethika a sociální nutnost žádají, aby se zaujalo stanovisko opačné, přece otevřeně vyznávám, že mým prvním pocitem, když jsem to četl, bylo hluboké a elementární potěšení. Jest to cosi tak nádherného a prostého, namalovati celého kameného generála na červeno. Chápu ovšem rozhořčení obyvatelstva Payernského. Šli pěkně za soumraku ulicemi tohoto krásného města (či jest to kanton?) domů a radovali se, jak šerá postava jejich reka a ochránce města tak krásně se nadnášela ve stříbření zapadajícího slunce. Byl to dojista poprask, za jasného rána vstoupiti do dveří a viděti, kterak veliký rumělkový generál trčí do slunce. Nezaslívám jim, že chtěli s mladíkem do vězení, čímž by se mu bylo také mnoho neudělalo. Přece však myslím, má tento nesmírný čin cosi lidského a omluvitelného. A zkoumám-li tento

svůj pocit až do jeho základu, shledávám, že nevyvěrá odtud, že věc byla drzou nebo úspěšnou, nýbrž odtud, že byla dokonale bezúčelnou a neprospěšnou také pro mladíka. Válečné tažení jest účelem samo sobě, a malý pan Allen neučinil nic jiného a jinakého než epos . . . K předmětu tak jalovému řeknu ještě něco. Morálka té příhody jest totiž zrovna taková, jako morálka čehokoli jiného ; pojí je vzájemná smlouva. Teď má moderní svět (nebo aspoň moderní tisk) stálý a drtivý děs před nestrojenými morálkami. Hledí se vždy vyhnouti tomu, aby se něco odsoudilo z důvodů ryze morálních. Zabiju-li zítra svou babičku, buďte ujištěni, že se o tom řekne všechno možné, jen ne prostinká a nepopíratelná pravda, že to bylo nespravedlivé. Jedni nazvou ten čin šíleným, t. j. prohlásí, že pachatel neměl plného vědomí. Což snad není nezbytně pravda. Neboť nemůže nazvati ten čin nepřičetným nebo šíleným leda ten, kdo znal mou babičku. Jiní to nazvou sprostým nebo odporným, anebo hnusným, t. j. budou mi vyčítati nedostatek dobrých způsobův, možná, že ten čin jeví takový nedostatek, ale není to jeho nejvážnější vadou. Jiní zase budou vypravovati o oné pobuřující podívané a o onom urážlivém výjevu, t. j. budou vytýkati činu nedostatek esthetický. Také to závisí od okolností : k jistotě, že stará

dáma trpěla pod smrtelnou ranou esteticky, jest filosofickému kritiku nezbytno, aby věděl, jak ošklivou byla napřed. Jiný sbor myslitelů prohlásí, že činu se nedostává hodnoty užitkové a že jest to zcela neekonomické mrhání dobrou babičkou. Ale to úplně závisí od ceny a ta jest individuální. Jediné vsutku slova hodno jest, že čin byl zlý, neboť babička měla právo, aby nebyla zabita. Ale takového nápadně morálního vysvětlení si dnes kde kdo pořád oškliví. Všim nazvou ten čin, šíleným, bestiálním, sprostým, idiotským, jen ne hříšným. Příkladem jest onen mladík a socha. Stropí-li se takový kousek, budou ho popisovati časopisy, které jsou proti tomu, vždy jako „nesmyslný žert“. Co to znamená? Každý žert jest žertem nesmyslným. Žert jest svou povahou protestem proti smyslu. Jest neužitečno napadnouti nesmysl, poněvadž jest úspěšně nesmyslným. Dojista jest nesmyslné natřít věhlasného generála na červeno. Ale odpovědí na toto malířství není říci, že jest nesmyslným, nýbrž že jest proti právu, pomalovávat pomníky jiných lidí. Nechce-li dnešní svět trvati na tom, aby měl zřetelné a definitivní morální zákony, které by dovedly odporovati vzájemnému vztahu umění a humoru, tedy moderního světa vykořistí každý, kdo stropí něco špatného a zlého pěkným způsobem. Každému vrahu, jenž vraždí

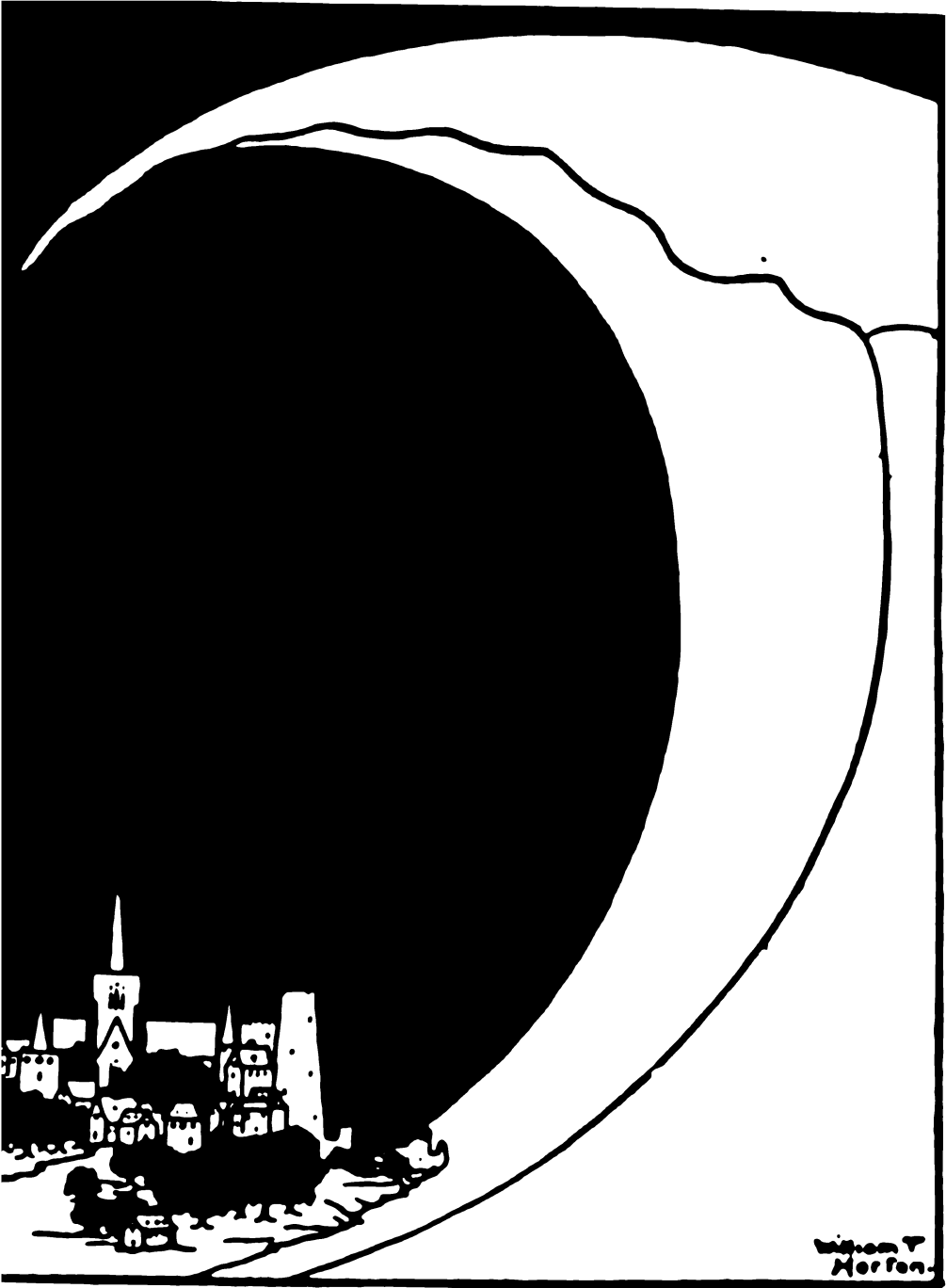
zábavně, bude dovoleno vraždit. Každý lupič, který se vloupává s humorem, ať se vloupává do libosti. Proč pak na celém světě časopisy, popisují-li dynamitový atentát nebo kterýkoli politický zločin, nazývají jej „zločinem zbabělým“ ? Jest přece jasno, že tu o zbabělosti nemůže býti ani řeči. Jest to tak zbabělé, jako chůze prvních křesťanů proti lvům. Muž s pumou exponuje se dvěma tisícům lidí, kteří ho mohou roztrhati na kousky. Zbabělým tento čin není, ale jest nespravedlivým. A kdo ho vykoná, jest velmi mrzký i velmi srdnatý. — Máme revoluci negativní, nikoli však pozitivní. Pozitivní aristokracie dodělává a zaniká a není pozitivní demokracie, jež by po ní nastoupila. Vznešená třída se stala méně vznešenou, aniž by přestala býti třídou ; šlechtic, který se stane palírníkem, podržuje všechny svoje výsady, ale ztrácí některé ze svých tradic. Má-li některá třída nějakou moraliťu, nenásleduje z toho, že jest to moralita jí přiměřená. Ethika střední třídy jest k jistým účelům nepřiměřená, právě tak jako ethika tříd vyšších, právě tak jako ethika školní. Tvrdí se, že škola vychovává a učí říci pravdu. Ale čemu vyučuje, jest něco zcela jiného, totiž přikázání nelhati. Naše civilisace jest tolik tímto bludem nakažena, že sotva myslíme na rozdílnost těchto dvou přikázání. Řekneme-li dítěti „musíš mluvit pravdu“, míníme tím pou-

ze, že má odezíratí toliko od slovních nepřesností. Ale čemu nikdy neučíme, toť všeobecná povinnost pravdu říci, t. j. podávati vždy dokonalý obraz toho, o čem mluvíme, ničeho nezatajovati, ničeho neobarvovati, ničeho nevybíratí, ničeho pouze po někom neopakovati, nechťiti zdáti se bez zájmu, jsme-li zvědaví, velkodušnými, jsme-li plni závisti. Tomu třeba vyučovati, že jest ve věcech plná pravda a že věděti a pověděti ji, blaží. Veškerá strannická naše politika založena jest na principu, že netřeba pověděti pravdu. Jest zbudována na principu, že poloviční pravda jest lepší než žádná politika. Proměňuje ohromné množství lidí, kteří chtějí býti nestrannými, v nerozumné stranníky. Učí jedny říkati lži a učí všechny věřiti lžím. Vím : rvačky a strannickost mají své vnady a ctnosti. Přál jsem si pouze říci, že by bylo holou nemožností, aby národ uvěřil, že lze mluvití pravdu.

Přeložil *Ludvik Vrána*.

THOMAS DE QUINCEY
DCERA LIBANONSKÁ

PŘELOŽIL JOSEF FLORIAN

Damašek, prvorozený z měst, Om el Denia¹⁾), matka pokolení, která byla dříve než Abraham, která byla dříve než Pyramidy! Jaké to zvuky, vnikající tajnou branou, která se otvírá k Východu na tajné stezky a k daleké poušti, jaké zvuky ruší slavnostní ticho východní noci? Jaký hlas volá strážce, které konají svou ustavičnou službu ve věži nad branou, a vybízí je, by ho přijaly, když vstupuje do svého syrského příbytku? Ty jej znáš, Damašku, poznal jsi ho ve dnech zmatku jako člověka obeznaného v lidských zármutcích; stejně moudrý k poradě v utrpeních ducha jako v bolestech těla. Hlas, který přerušuje noc, jest hlasem velikého Evangelisty, jednoho ze čtyř —

¹⁾ Om el Denia, máti měst, takový jest smysl arabského názvu Damašku. Před Abrahamem se již objevuje, totiž tisíc let před obležením Troje, více než dva tisíce let před křesťanskou érou, jak možno usouditi z Genese (XV, 2); dle souhlasného svědectví všech východních národů Damašek jest uznán za nejstarším z měst západně Indu.

toho, který jest zároveň velikým lékařem. Radostně ho poznávají strážé branky, chvatně spěchají mu otevřít. Jeho sandály zbělaly prachem cest, neboť putoval mnoho týdnů pouští, veden Araby, aby donesl zvěst naděje do Palmyry¹⁾, a jeho duch jest znaven všemi věcmi, vyjma věrností k Bohu a láskou, kterou hoří k člověku.

V tuto hodinu spí města východní. Poskrovný nebo pražádný hluk neruší odpočinek kol kolem Evangelisty, když zamířil k náměstí Tržnímu. Zde dva různé výjevy upoutaly pozornost. Na povýšené terase z leva ve světnici jakési, jejíž okenice byly dokořán otevřeny, seděla slavnostní společnost mladých lidí a hlučně se bavila při jiskřicím světle pochodní a třínožek, na nichž hořela vonná dřeva: sjednocovali všichni své hlasy v chorech, všichni byli ověnčeni kvítím, natrhaným v Dafné neb na březích Oronta. Na ně Evangelista neobrátil pozornost, avšak dále na levo, do tajů jakéhosi výklenku v prohloubeném pozadí, pod světlo jediné vásy železné, na níž plápolaly lesky hořícího cedru, a která byla zavěšena na konci kopí; tam spatřil ženu krásy tak nadsmyslné, že když se vynořila z hustých temnot a zjevila

---

¹⁾ Palmyra nedosáhla ještě zenitu svého řeckého rozkvětu, k němuž dospěla v době Aureliánově, avšak bylo to již značné město.

William F.
Hartman

se na světle, děsila bavící se muže jako nějaký prelud, jako bytost vzdušná. Byla zrozena z ženy? Jest to snad anděl, — tak si pravil Evangelista, anděl, kterého potkal v poušti po západu slunce, a který ho posilnil slovy tajemnými? Evangelista postoupil do předu a dotkl se čela jejího; když se byl takto ujistil, že to jest opravdu žena, když uviděl dle místa, které zaujímal, že očekává společníka, některého z mladých lidí oné hýřící tlupy, z hluboka si v duchu povzdychl, pravil si, avšak takovým způsobem, že mohla ho zaslechnouti: „Ubohá květino povadlá, při svém narození byla jsi tak božsky okrášlena, — vyzdobena s tolikerou slávou, že ani Šalomoun v celém svém purpuru, ba ani lilie polní nevyrovnaly se tvým darům, dokud jsi neurazila Svatého Duha Božího?“ — Žena pocítila mocný otřes a pravila: „Rabbi, co třeba činiti? neboť ty vidíš, všichni muži mnou pohrdají.“ Evangelista jal se přemítati, a pravil sám u sebe v taji svého nitra: „Teď zkusím srdce této ženy a uvidím, v pravdě-li jest Bohu nakloněna, a zdaž neuchýlila se z cesty pravé pouze pro nějakou bezcitnou překážku.“ Obrátiv se tedy k ženě, prorok¹⁾ pravil: „Slyš,

---

¹⁾ *Prorok* — Ačkoliv prorokem nebyl *tím* jedině, že byl Evangelistou a že měl vlastnosti Evangelisty, nicméně každý Evangelista byl nutně prorokem ve

jsem poslem Toho, kterého jsi nepoznala, Toho, který učinil Liban a cedry Libanské, který učinil moře a nebe, a pluky hvězd, který stvořil světlo, který dopustil temnoty, který vdechl ducha života do chřipí člověka. Jsem jeho poslem, onť mi dal moc svazovati a rozvazovati, vzdělati a bořiti. Žádej tedy ode mne, čeho si přeješ, — málo nebo mnoho, — a skrze mne obdržíš to od Boha. Avšak, dítě, nežádej klamných a marných věcí. Neboť Bůh může vyslyšeti tvou prosbu zákazonosnou, kdybys žádala, by napnul léčky pod tvé nohy. A často jakoby jehňátkům, která miluje, odpíral, když je vyslyšuje, dává jim v pravém smyslu, nebo lépe (tady jeho hlas zpíval, jako v nějakém hymnu) nebo lépe dává jim ve světě šťastnějším. Proto

---

smyslu, který přisuzuje tomuto slovu Písmo. Neboť dlužno si připamatovati, že slovo prorok, aspoň když se vykládá etymologií, neoznačuje toho, který věští neb otevírá očím budoucnost. Kdo byl tedy prorokem ve smyslu, jaký přikládá jednotejně tomuto slovu Písmo? Byl to člověk, který pozdvihoval záclonu, skrývající tajné úmysly Boha. Oznamoval a uveřejňoval pravdy před tím Bohem zacloněné, a poněvadž budoucí události mohly obsahovati pravdy božské, zvěstovatel událostí budoucích stával se v tom smyslu prorokem. Avšak opakujeme, že úkol proroka záležel velmi málo v tom, by ukazoval události předem, a nespočíval *nutně* v tom.

také, moje dcero, buď opatrná pro sebe, a řekni mi, oč mám žádati Boha pro tebe.“ Avšak Dcera Libanonská nepotřebovala jeho upozornění, sklonila koleno k zemi před vyslancem Božím, zatím co plné světlo cedrové pochodně padalo na její oči a v nich vyluzovalo skvělý třpyt slzi lítosti, pozvedla své skřížené ruce s modlitbou, a když Evangelista tázal se podruhé, jaký dar by měl svěsti s nebe pro ni, pravila: „Pane, rač mne převést zнову do domu mého otce.“ A Evangelista, který byl dobrý, zaslzel a skloniv se, by ji políbil na čelo, pravil: „Moje dcero, tvoji modlitbu uslyšeli v nebesích, a slibuju ti, že červánky třicetkrát se nezardí, že slunce nezapadne třicetkrát za Libanon, dokud tě znovu nedovedu do domu tvého otce.“

Tehdy krásné to dítě stalo se zřitelnicí Evangelistovou. Nepokoušela se o to, by skryla svůj život, aniž aby omluvila své chyby. Nechť byly jakékoliv hříchy, které spáchala, byly podobny hříchům milionů žen jiných v každém pokolení. Její otec byl knížetem Libánským, pyšný, neschopný zapomenutí a neúprosný. Křivdy, učiněné jeho dceři nepoctivým milencem, k nimž zavdávala příležitost ve své důvěřivosti, pociťoval otec trvale, jakoby to byly chyby mladé dívky zrazené; odepřev jí jakoukoliv ochranu,

vyhnal ji, ačkoliv byla zřejmě nevinná, a přivedl ji k zločinným povolnostem, jimž bylo dlužno se propůjčiti pod nátlakem denních požadavků, jež nedovedla uspokojiti svou nezkušeností. Musela mnoho trpěti od svého otce a svého milence, i byla štědře odměněna. Ztratila sveřepého otce, nepoctivého milence, obdržela poručníkem apoštola. Ztratila knížecí blahobyť na Libanu, došla brzy dědictví v nebi. Neboť tohoto dědictví mělo se jí dostati před třiceti dny, jestli nepodlehne. A zatím co čas kráčel krokem jistým k třicátému dni, hle, horečná zimnice řádila v Damašku a vynesla svůj rozsudek, mírně ovšem, nad Dcerou Libanonskou, takže ani ne za hodinu byla nebeským naukám Evangelistovým urvána. A tak každým dnem pochybnost se sesilovala. — Svatý apoštol dotkl se jí svou rukou řka: „Povstaň ženo.“ Nebo představil by ji Kristu jako čistou nevěstu před třicátým dnem? Avšak dokonalá svoboda jest výsadou těch, kteří slouží Kristu a bylo naní samojediné, by učinila svou volbu.

Třicáté jitro se pozvedlo v celé své nádhře, avšak brzy bylo náhlou bouří zachmuřeno. Slunce neukázalo se před polednem; tu slavné světlo proniklo svůj závoj, a syrská údolí znovu se rozveselila. Byla to hodina, označená předem pro křest nové dcery Kristovy. Nebe a země se

rozprostíraly žehnáním nesmírným na tuto šťastnou slavnost, a když vše bylo skončeno, ve stínu stanu, vztyčeného na ploché střeše jejího příbytku, obrozená Dcera Libanská, vrhajíc svůj pohled nad růžové zahrady Damašské, rozjímal na dalekém obzoru své rodné hory. Ležela, zakoušejíc štěstí plného úzkosti, a dosvědčujíc bělostí svého křestního roucha, že nabyla nevinosti a že se smířila s Bohem. A když slunce schýlilo se k Západu, Evangelista, který zůstal i odpoledne u lože své duchovní dcery, povstal slavnostně a pravil jí: „Dcero Libanonská, den nadešel, a hodina se přibližuje, kdy mám naplniti slib, který jsem ti učinil. Chceš býti moudřejší v žádostech a dovoliti, by Bůh, tvůj nový Otec, tě vyslyšel, na pohled prosby tvé zamítaje a obšťastnil tě lepším darem; nebo v světě mnohem lepším?“ Avšak Dcera Libánská se smutněla na tato slova, žádala si vrchů rodných, nikoli k vůli vrchům, avšak proto, že tam zanechala mladší sestru, kterou milovala: obě, držíce se, zcela malé děti, za ruce, bloudívaly mezi cedry nesmrtelnými. A Evangelista se posadil opět k loži; občas rozmlouvala s ním, potom upadla do sladkého spánku, horečkou poražena.

Poněvadž večer postupoval a protože nezbývalo než málo času před západem slunce,

Evangelista se zvedl naposled a hlasem ještě slavnostnějším pravil jí: „Dcero moje, hle třicátý den, slunce ukončí svou dráhu, málo okamžiků mi zbývá, bych splnil slovo, jež Bůh mi svěřil pro tebe!“ A protože lehké páry blouznění pohrávaly si kolem jejího mozku, Evangelista pozvedl svou pastýřskou hůl, a zamířiv ji k jejím spánkům, zahnal páry ty, a rozkázal, by již déle nekalily její zrak, a by se již nevkládaly mezi ni a lesy Libánské. A páry blouznění se rozevřely, ustupující na pravo i na levo. Avšak nad lesy Libánskými byla zavěšena mohutná spousta temných mraků, jež ranní bouře shromáždila. Podruhé Evangelista zvedl svou hůl pastýřskou, a zamířiv ji k oblakům, důtklivě jim domluvil, zakázav jim, by nezůstávaly déle mezi ni a domem jejího otce. A ihned chmurné dýmy se rozevřely nad Libanonem, na pravo a na levo, a paprsek slunce na rozloučenou ozářil všechny cesty, jež vedly k paláci jejího otce mezi cedry nesmrtelnými. Avšak Dcera Libanonská marně hledala zraky svými na cestách, by objevila nějakou stopu po své sestře. A Evangelista, slitovav se nad jejím zármutkem, ukázal jí modro nebes, jež páry, rozhrnuvše se, dovolily zahlédnouti. I upozornil ji na pokoj, který tam panoval. A tu pravil: „I tohle je ještě závoj“.

A hned na to po třetí zvedl svou hůl pastýřskou a zamiřiv jí ke krásnému blankytu nebeskému, doporučil mu a zakázal, aby neolupoval déle mladou dívku o vidění Boha. Ihned blankyt nebeský se otevřel na pravo a na levo, dovoluje patřiti plně na zjevení nekonečná, která nejsou viditelná než očím umírajících. A Dcera Libanonská pravila k Evangelistovi: „O otče, co to za vojska, jež vidím, ana táhnou jako při přehlídce v oněch nekonečných prostorách?“ A Evangelista odpověděl: „Jsou to vojska Kristova, a objevují se, by přijala do svých řad květinu lidskou a drahocennou, prvotiny víry křesťanské, jež této noci vznesou se z Damašku až ke Kristu.“ Náhle Dcera Libanonská uzřela, kterak vychází z vojska nebeského a kterak se k ní sklání jediná tvář, po níž lačněla a žíznila. Mladší sestra, o níž myslila, že ji čeká na Libanonu, zemřela bolestí a v Ráji na ni čekala. V náhlém nadšení vymrštila se ze svého lože, avšak ihned padla zpět ve své slabotě; zachycena byvši Evangelistou, objala ho rukama kolem krku, zatím co on šeptal jí v ucho poslední slova: „A teď svoluješ k tomu, by ti Bůh udělil, co zdál se ti odpírati?“ — „Oh! ano, ano, ano, odpověděla vroucně Dcera Libanonská. Ihned Evangelista dal znamení nebesům, a nebesa pokynula slunci, a minutu po tom

tělo Dcery Libanonské zmramorovělo ve svých bílých křestních šatech; koule sluneční skutálela se za Liban a Evangelista s očima skvějícíma se slzami smrtelnými a nesmrtelnými, vzdával díky Bohu za to, že splnil slovo, s nímž byl poslán k Magdaleně Libanonské, a jímž slíbeno jí bylo, že třicátého dne, dříve než slunce zapadne za její rodné vrchy, převedena bude do příbytku svého otce.

SVATÝ PAVEL

Beránku Boží, který jsi slíbil své
království násilníkům,

Přijmi k sobě svého služebníka Pa-
vla, který ti přináší deset talentů,

Pět, jež jsi mu svěřil, a jiných pět,
kterých sám získal.

Jsi Pán velmi opatrný, přísný na
toho, kdo tě miluje,

Dej mu však přece jeho Boha, neboť
on nedal ti svého ubohého srdce na
polovic!

Otče Abrahamův, uhas žízeň tohoto
bleskem ošlehnutého!

Starozákonný Mojžíš již v stínu
tvé přítomnosti měl strach,

Řka: Vzdal se jen trošičku, stra-
chem abych neumřel.

Ale Pavel jako svatostan bez štěr-
biny a jako čistá smírčí oběť,

Za živa neodmítl společnosti Tvé
slávy

A býti oním člověkem, nad nímž
žasne prorok ve svém podobenství,

Řka: Kdo z vás bydleti bude s žáry
nesnesitelnými?

Ó Bože, nám všem jest tvrdý osten
pravdy tvé,

Ten však, jenž pevně smáčkl jej,
roztál v hroznou prostotu.

Vida Boha, vidí s Bohem tento
svět nevděčný a krutý,

Shrnuje na své lidské srdce utrpení
Boha věčného.

Protože Bůh nemá hlasu, jest hla-
sem, který mluví za něho.

Protože Bůh nemá těla ani krve,
hle moje tělo, aby trpělo za tebe,

A by doplňovalo, čeho se nedo-
stává na utrpení Kristovu.

Jest prostý jako plamen a jako křik,
Prostý jako meč ostrý, který až tělo
od ducha rozděluje,

Prostý jako plamen, který váží prvky
ve své zžíravé alchimiji.

Prostý jako láska, která nezná než
jedinou věc.

Jde, kam ho Vítr vede, neznaje
únavy ani oddechu.

Od konce světa až ke konci jako
oheň, který vítr rve a který vzlétá nad
moře!

Tvoje láska jest jako oheň smrti,
tvoje horlivost jest pekla tvrdší.

A vida všechna ta děfátka slepá
a ty národy, kteří umírají beze křtu,

Pláče a lomí rukama a žádá si býti
pro ně anathematizován.

I já, můj Spasiteli, prosím tě pro
tohoto sřátého,

Slituj se nad těmi, které miluju, ze
strachu, aby nezemřeli ve své nevěře,
Ať slyší jako já před hodinou, kdy
Rozsudek se vynese,
Tvůj hlas, jenž řekne jim: Pavle,
jsem ten Ježíš, kterého ty pronásleduješ.

SVATÝ PETR

Drsný muž Petr s velkým lysým čelem, který zaklínal se zatínaje pěstě,

První pozvedl ruku k Bohu a zapřisáhl se, a nikoliv, že by nevěděl, nač přísahá,

Ale to On, Kristus živoucí, zavazující se svým slovem, stál před jeho zraky postava a skutek.

Právě proto jest Petr skála pro věčnost, že věřil v to, co viděl.

Ježíš sám čekal, že Petr svědectví o něm vydá:

A já, jak on věřil Bohu, věřím Petrovi, který mluví pravdu.

„Miluješ mne Petře?“ táže se ho Pán třikráte.

A Petr, který třikrát pokoušen v okamžiku zapřel ho třikráte,

Odpovídá pláče hořce: Pane, ty víš, že tě miluju!

Pasiž navždy moje ovce a ze všech končin stádo Pastýře nejvyššího!

— Teď však jeho vedou, a hle, večer: zastavuje se,

Odkládá sám svou tuniku jako v jitrech rybolovu Genezaretského.

A vida strom kříže připravený, jehož obě větve dole se upevňují,

Starý ten papež misionář usmívá se do svého bílého vousu.

Svatý Petr, první papež, stojí na Vatikáně,

A svýma rukama spoutanýma žehná Římu a světu v slunci zapadajícím.

Potom ukřižovali ho hlavou dolů, k nebi jsou vzjaty nohy apoštolské.

Kristus jest hlava, ale Petr jest základ a kvas náboženství katolického.

Ježíš zasadil kříž do země, ale Petr
zakořeňuje ho v nebi.

Pevně zarostl do pravd věčných.

Ježíš visí celou svou tíhou k zemi
jako plod na své ratolesti.

Ale Petr jest ukřižován jako na
kotvi do nejnižších spodin propasti a
závrati.

Patří vzhůru nohama k nebi, k
němuž má klíče, ke království, jež spo-
čívá na Kefasu,

Vidí Boha, a krev jeho nohou padá
mu kapka za kapkou na tvář.

Již jeho Bratr Pavel dokonal, tu
jest, jenž ho předešel,

Jako epištola předchází evangelium,
a který mu trvá po boku,

Jejich těla pod velkým kamenem
vedle sebe očekávají Stvořitele.

Šťastný Říme, podruhé založený na
takových zakladatelích.

SVATÝ JAKUB

Svatý Jakub na konci července zahynul ve Španělsku mečem.

Mezi dvěma horkými měsíci leží s hlavou uťatou.

Dosti svatých Tě prosí za člověka,
dosti mučedníků ti učinilo násilí,

Dosti matek v pláči Tobě představuje svou slabost a svou nevědomost.

Jest vždy něco, co by se řeklo za sebe,
vždycky někdo za sebe před Tvým hněvem:

Ty dáváš se na stranu Boha, Apoštole psohvězdný!

Každá modlitba jest vždy pro člověka,
ale kdo se k Tobě modliti bude pro Tebe jedině tou

Modlitbou čistou a prostou, aby
Tvoje vůle se dála!

Člověk má vždycky pravdu a Ty
se vždycky klameš.

Vždy dosti skutky to potvrzoval,
a Tebe před svou soudnou stolicí
volává,

A posuzuje Tvoje slova chybějící,
a Tvoje přikázání dvojsmyslná,

Tvoje dílo špatně učiněné, Tvůj
med nechutný a Tvoje nebe skrov-
ňounké.

Lide nevděčný, co ti slunce ne-
ukazuje, ať bleskem se ti vysvětlí!

Dosti dlouho slunce nad námi pa-
novala tvář zřejmá a horká.

Jeho vedro jest všem totéž: třeba
vám pozornosti vlastní a pronikavé!

Voláš po meči, tu jest v ruce vše-
mohoucí,

A Matka zoufalá již nepodpírá jeho
tíhy zmáhající!

Ať Tvoje vůle, která jest nejlepší,
děje se! a mám-li hřích, ať zhynu!

Toť dobře. Nemám-li Tvého sli-
tování, ať vidím aspoň Tvou spra-
vedlnost!

Časy se naplnily. Boanerge, volej
Boha!

Žádej spravedlnosti, Apoštole na
dví rozřatý!

Evangelium lásky skončilo, hle zvěst
meče!

Na zemi, která se dusí a potí, stín
smrti se pozdvihuje.

O lide zatížený, který věsíš hlavu,
Zralejší než žeň, která tě obklopuje,
kosa jest pohotově,

A ejhle, jak to slíbil, Kristus kři-
žovaný

Přichází k tobě na oblacích mezi
Syny Hromu!

Přeložil *Josef Florian.*

VELEDŮSTOJNÉMU PÁNU, P. FRANTIŠKU
ZIMMERHACKLOVI S. J., SUPERIORU NA
POSVÁTNÉM HOSTÝNĚ.

Ve Staré Říši, 5. VIII. 1907.
V den Panny Marie Sněžné.

Veledůstojný pane!

edávno poslal jsem Vám svou knihu „Notantur Lumina“, která mi přišla zpět s poznámkou „nepřijímám“. Ustrnul jsem nad tímto hrubým odmítnutím, a to z několika důvodů. Předně, že bylo potvrzeno Vaším podpisem, takže nemůže býti řeči o Vašem alibi. Za druhé, poslal jsem Vám své básně *darem*, motivovav to zvláštní dedikací na první straně knihy. Za třetí, nelze mluvit o dogmatické nebo mravní závadnosti tohoto

spisu, jež nejdůstojnější biskupská konsistoř povolila vydati, a jež časopis tak konservativní, jakým jest brněnský „Obzor“, tak srdečně a přátelsky přijal. Považuji Vaše podivné odmítnutí za odmítnutí netoliko díla svého, nýbrž i za ododmítnutí kněze v zásadách Cyrillo-Methodějských a Sušilových tak upevněného, o Církev a vlast tak zasloužilého, jakým jest Mnsgr. Vladimír Šťastný, redaktor „Obzoru“, tvůrce písně Velehradské; a za odmítnutí oněch vznešených a velkodušných lidí našeho národa, kteří mou práci uznávají, chválí a podporují. Jak si mám nyní Vaše jednání vysvětliti, když přece do této chvíle s takovým zájmem a s takovou vlivností Jste mne přijímal? Pamatujete snad, že Jste mi 15. června 1905 na otevřeném lístku přál „šťěstí a vytrvalosti v práci?“ Jak mám vytrvati, když najednou mne opouštíte? Doposud žádné publikace „Studia“ Jste nevrátil, ba možno říci, že Jste silně „Studium“ podporoval, jak mi dosvědčuje přítel p. Josef Florian, jemuž prý jednou není tomu ani rok, odeslal Jste značný obnos 20 K se slovy „na zdař Bůh posílám tuto *malíčkost*“, jemuž vzdáváte „*srdečné díky za vzácnou zásilku*“ knih pod adresou „Studia“ vydaných, jemuž se podpisujete „s úctou dokonalou“! Plodů mého ducha však nepřijímáte? Ba tolik mým dílem pohrdáte, že ani mou *vděčnost* už nepřipouštíte na posvátný Hostýn? Nemaje statků tohoto světa, ba jsa

i jako deficient, i jako spisovatel a vydavatel, kolikanásobným žebrákem v sousedství zdravých a dobře situovaných důstojných bratří, kterak se Vám mohu odvděčiti jinak, než knihou? Řeknete snad, že nereflektujete na mou vděčnost — avšak, dovolu prosím, já zase nemohu reflektovati na urážku, jakou bez odporu je odmítnutí mého daru, odmítnutí tak nezasloužené, tak neočekávané! Vždyť hlavním motivem Vašich sympatií ke mně a k mým snahám dosud bylo moje vyslovené nepřátelství vůči naší „Katolické Moderně“. Příliš dobře si pamatuji, a Babický pan auditor, dp. Josef Ševčík jest toho svědkem, kterak Vás potěšilo, když tehdy v refektáři Vašeho kláštera při rozhovoru o „Katolické Moderně“ jsem řekl a odůvodnil, že dp. Karel Dostál-Lutinov je sparchantělý kacíř. Všichni Jste se srdečně rozesmáli, ba chtěli Jste to slyšeti několikrát, a Vy, veledůstojný pane, Jste pravil, že je to dobré. Popustil jsem nějak ve svém spravedlivém hněvu a boji proti kněžské Moderně? Sotva. Proč mi tedy projevujete Svou nepřízeň? Či — pro Boha! — vešli Jste s Modernou v nějaký kompromis, stavše se stoupenci nízkého oportunismu, čili, jak říká náš lid, přejali Jste heslo: „Kdo chceš s vlky býti, musíš s nimi výti?“ Jsem opravdu na rozpacích, uvažuje o některých zjevech a o svých stycích s Vámi, nejste-li nakaženi nejistotami, kde přece musí býti úplná *jistota*: co Jste na

př.učinili k tomu, aby v našich vlastech bylo *přijato a uplatněno* Jeho Svatosti Pia X. *Motu Proprio* ze dne 18. prosince 1903 ? Neučinili Jste ničeho, a myslím, že Jste je ve „Svatohostýnských Hlasech“ ani neuveřejnili, ba jistý člen Vašeho Tovaryšstva na Velehradě obořil se na mne, když řečený Dekret na „*stranu* katolicko-národní“ jsem aplikoval ! A — abychom se ještě vrátili k tematů s hora načatému : jiný z Vašich řad (P. Vídenský) *připouští*, by katoličtí kněží četli „*Rozkvět*“, orgán kněžských tajnosnubných odpadlíků ; pravil mi (na nádraží v Kostelci), že *četba* tohoto infámniho plátku kněžského *není* proti příslušnému pastýřskému listu moravského Episkopátu, jímž přece každý časopis toho rázu pod trestem *suspense* jest zakázán ! Ovšem, když v morálce a kanonickém právu začneme cediti komáry, dělajíce distinkce mezi pojmy „četba“ a „podpora“, snadno zapomeneme, že i jen prostou *četbou* takový list se *podporuje* a mazlavý jed Modernismu šíří, že tedy i *čtenáři* *) prokletého listu propadají trestu. Jsou-li pak Vám, *kněžim Tovaryšstva Ježíšova*, jež bývalý můj profesor Dr. Robert Neuschl, nevím proč, nazýval *elitou* kléru katolického, jsou-li Vám snahy a rozkazy Apoštolské Stolicе více méně lhostejny : co potom má dělati „kmánstvo“ a chámstvo od strany a z tábora „Hlasu“, nebude-li „*Rozkvět*“ prohlášen za časopis *katolický* ? Však

*) Rozumí se, čtenáři v širším slova smyslu.

už prohlášen jest. (Viz brněnský „*Hlas*“ ze dne 31. července 1907, č. 175. Číslo a datum příslušného výnosu nejd. konsistoře Olomoucké nebo Brněnské zatím se neuvádí).

Buďte ubezpečen, pane Superiore, že na Moravě a v Římě je všechno možno.

Jakub Deml,
kněz Církve **Římsko**-katol.

V Bystrci, IV. neděli po Zjevení Páně 1909.

„A aj, bouře veliká strhla
se na moři .“

Milý pane Floriane !

Týden před Svátkem Jména Ježíš navštívil jsem zde v Bystrci jednu nemocnou dívku, jmenuje se Marie K—ova a zůstává u své matky, vdovy, ve vlastní chalupě. Jak matka, tak dcera jsou tovární dělnice. Marie jest, dle zdání, přes dvacet roků stará. Jsouc zapsána do všemožných zbožných spolků, též do eucharistického, chodívala jednou za měsíc k svátostem. A jak mi u přítomnosti své matky řekla, na mou radu začala přistupovati k Svátostem každou neděli. Když pak onemocněla, po moji návštěvě rozhodla se, přijímati každodenně Tělo Páně, a já jsem Ji tuto Stravu každodenně ráno přinášel. Julius Koubek, zdejší farář, kaboněl den

ode dne více, až dne 26. ledna 1909 ráno mi řekl: „Kde jste byl?“ (Dělal hloupého). Když jsem mu na to odpověděl, pravil pan farář káravě a ostře: „Jen aby toho nebylo moc! Čeho moc, všechno škodí!“ — Nedbaje tohoto násilí farářova, druhý den ráno přinesl jsem oné nemocné Tělo Páně znova. To bylo 27. ledna 1909. Večer téhož dne, po jitřnicích, když už se jedly ořechy, pravil pan farář: „Zítřka zase chcete jít k té K—ové?“ Já: „Ano“. Farář: „Nechodte tam!“ (způsobem rozkazovacím). Já: „Proč?“ Farář: „Lidé to natahují, a ony si to nepřejí! K těm věcem se nemá nikdo přemlouvat. Když sám o to někdo požádá, tak se mu to může udělat, ale nemá se přemlouvat. Můžete tam zítra k nim jít, jděte tam, a řekněte, že jsem vám to *zakázal*!“ Tak mluvil farář a žluč tónu svého stupňoval s přílivem mého podivu, takže jsem nenašel jiného slova, an farář mstivě podotknul (a zdá se mi ne-li třikrát, tedy jistě dvakrát): „Ony si to nepřejí, a ony se vám to bojí říct!“ — nenašel jsem jiného slova než toto:

„Tady zůstává rozum stát!“ Farář (drze): „Není potřeba, abyste se nad tím pozastavoval, stačí vám má *vůle*“, doložil v nezadržitelném už vzteku.

To bylo večer 27. ledna 1909.

Druhý den ráno, to jest ve čtvrtek 28. ledna, ohlásiv faráři, že jdu do Brna, odebral jsem

se k biskupovi. Nechtěje se vláčet s talárem, zašel jsem k biskupskému sekretáři dp. Bébarovi, aby mi laskavě talár zapůjčil, při čemž mi sekretář přisvědčil, že týž talár už jsem měl jednou na sobě, jda k audienci. V audienční předsíni byli asi tři kněží, a když jeden z nich se divil, že nejsem ani farářem, ani katechetou, mám u taláru límec, řekl jsem, že v tomtéž taláru a s týmž límcem už před 4mi roky byl jsem u audience, a pan biskup že mi nic nevytkl; tuto řeč doplnil jiný farář, bez límce vedle mne stojící, a pravil: „já jsem šel k audienci v taláře monsignorském, s fialovým lemováním, půjčil mi ho kanovník Pospíšil, a pan biskup neřekl mně ani slova.“ Za těchto řečí byli jsme v audienční předsíni už jen dva: já a jeden farář. Jsa ohlášen dřív, šel jsem. Vzkročím do pokoje přijímacího, s dětskou důvěrou, lokaj, jenž mne byl předvedl, sotva ještě byl za dveřma, jež zůstaly otevřeny, když tu upozoruji, že jsem tam neměl vstoupit: pan biskup jako mračno bez paprsečku, a oslovuje mne (nedáv si ani prsten políbit): „*Máte vy límec?*“ Já: „Nemám.“

Jeho Excellence pan biskup: „*Šel! Vrátil se bez límce!*“ Při těch slovech pozdvihl ruku a prst, zkrátka ukázal mi dvěře, (byly ostatně otevřeny, jako náhodou...). Jdu nahoru k sekretáři Bébarovi, nemá-li talár bez límce; neměl. Zaklepal jsem na dra Večeřu, nemá-li on talár bez límce; neměl. Teď stojí oba sekretáři

proti mně v rozpacích (neb jsem jim stručně řekl, co se stalo), stydíce se za mne, když tu k dovršení komičnosti vletí do dveří lokaj, a vida mne (ještě v letu shrbený) praví, popadaje dechu: „Pan biskup už nepřijímá!“ —

Šel jsem tedy do Zádruhy, kdež jsem ctěné L—ě popsal tuto veselou historku z historie diecése brněnské. Měl jsem ukrutnou radost a veselí, neb to vše stalo se po svaté zpovědi, kterou jsem byl vykonal téhož dne, a mimo to byl jsem také před tím u holiče (neb vím, že si pan biskup všímá hladkých lící a tonsurky), a nám žebrákům vezdy sebevědomí o 100° Celsia stoupne, jsme-li oholeni. Domů do Bystrce přišel jsem po tmě. Domů jsem hned nešel, nýbrž zašel jsem ke K—ovým. Jakoby mne čekaly. I dovídám se tu, že jejich sousedka, svobodná, snad asi 25letá švadlena, na obě nohy tak ochromená, že do kostela (majíc tak vzdáleno) vůbec už od mládí nechodí, si umínila, že Tělo Páně každodenně přijímati, ani často, nebude, neboť prý má mnoho šití, abych prý ji neměl za zlé. A byla už dvakrát po sobě přijala Tělo Páně, t. j. 26. ledna, a 27. ledna, sama se rozhodnuvši, že tak činiti bude (učinila tak na radu K—ové). Marie K—á je tak slabá, že sotva může z lůžka. A obě tyto ubožačky měly radost, vidouce, že jest to pro ně, chudé, možno

A tu toho večera (asi o $\frac{1}{4}$ na 9. večer) po mé nezdařené audienci ještě mi K-ova

povídá: „Velebný pane, nezlobte se, vy máte školu, atd. atd.“ Její jemnocitné důvody poznáte, milý pane Floriane, když Vám řeknu, že se s nimi vytasila, až jsem se optal: „Vy si toho nepřejete, abych vám donášel denně Tělo Páně, a vy se mi to bojíte říci, slyším.“ Školu, i ty ministranty, jež prý p. učitel trestá, že přicházejí později, tyto a podobné ostatní důvody všechny jsem vyvrátil, ale u posledního jejího důvodu jsem zůstal stát. Řekla: „Byla tady Kateřina, chodí sem mne navštěvovat—“ Více jsem nepotřeboval slyšet. Ještě mi řekla milá Marie, že Kateřina jí to svaté přijímání rozmlouvá, a abych velebnému pánu sem zakázala chodit, a Kateřina jest (pěťadvacetiletou) předsedkou „Panenské Jednoty“ v Bystrci, „a Kateřina (svobodná je, už jistě padesátnice, a bohatá, to ona dala do kostela novou kazatelnu za 500 zl, a j.) Kateřina mně sem ledacos nosí, a já bych ji nerada urazila, já jsem také v té Jednotě, a podle stanov Jednoty Panenské máme přistupovati k svátostem jednou za měsíc, tak jsem to také dělávala, až na Vaši radu, velebný pane, jsem začala chodit každou neděli, a přeji si toho, a ráda bych chodila i každý den, etc. etc. Víte co, velebný pane, abych neurazila ani vás, ani ji, (Kateřinu), budu přijímat dvakrát za týden: ve čtvrtek, kdy nemáte školu a v neděli.“

Musím Vám říci, pane Floriane, že k této řeči přistoupila matka nemocné a vidouc a sly-

šíc moje argumenty, či vlastně žal nad zradou, jaké se opovážila za zády Boha (dobře-li se vyjadřuji) pobožná Kateřina, jala se domlouvat nemocné dceři své, aby na Kateřinu nedbala. Ale dcera nedala se posílniti, a na konec řekla : „Tak ještě zítra půjdu k Sv. Přijímání, a potom v neděli, a potom vždy dvakrát za týden, nemějte mi to za zlé, Kateřina “

Nemohu Vám všechno popsat, víte, že obyčejní, chci říci prostí lidé mluví jinak, než se píše, t. j. akcidentálně jinak, ne podstatně, neboť Vám říkám pravdu. Den po této rozmluvě u K—ových, t. j. hned v pátek ráno, maje po mši svaté, obleknu rochetu a povídám kostelníkovi: „Půjdete se mnou ke K—ům“. Pan farář však odbýval malý pohřeb, a když mi kostelník řekl, abych minutu posečkal, čekal jsem. Jsem v kostele už sám. Rochetu na sobě. Kostelník přichází. Pravím : „Rozžete lucernu, zapalte na oltáři svíce.“ Kostelník : „Prosím jich, velebný pane, ke komu půjdeme zaopatřovat?“ „Ke K—ové.“ Kostelník (jakoby táhl smůlu) : „Neráčijou mít za zlé, velebný pane, tak jím musím říct, jak to je : pan rada (t. j. farář) mně řekl, že tam nesmím jít, že se tam nesmí chodit, já bych jim to rád udělal, ale etc.“

Okamžitě jsem se vydal na cestu k biskupovi. Po veliké námaze sehnal jsem v Brně talár bez límce a šel jsem nejprve ke kanovníku *Roháčkovi*, jenž je v pověsti svatosti, a jenž dle

toho jak slýchám jest velkým rigoristou při biskupských visitacích a nehledí prý na osobu lidskou. Domnívaje se mimo to, že jest biskupovým důvěrníkem, chtěl jsem mu celou záležitost vyložit a poprosit jej, aby mne k Jeho Excelenci doprovázel, anť, jak se obávám, Jeho Excellence třeba by *mne* ani nechtěl viděti... S tímto úmyslem vstupuji k panu kanovníku Roháčkovi, už jsme sami, on dle svého zvyku hladí mne po tváři, poklepává na rameno, poslouchá, a hned na začátku mé řeči ustává ve svém hlazení, kroutí střídně hlavičkou (sehnutou à la Sv. Alfons z Liguori), a na dalších stupních mé orace (an ho táhnu výše) vyráží hlasitější refrain: „No, no!“ Potom „no, no! bystrcký pan farář má přece dobrou pověst!“ (Tento vykřičník pana kanovníka vypadá jak zvolavník, který se před lety nalomil a zase dobře srostl, a to „no, no“ pana kanovníka vypadá jako „no, no“ stařečka, jemuž ženatý syn maluje straku na vrbě, anebo jako protest sedmdesátiletého strýce, jemuž dvacetiletý synovec, jda kolem s bičiskem, neopatrností shodil domácí čepičku.)

Pan kanovník omlouval bystrckého faráře, řka, že onen dekret a jeho ustanovení jsou věci nové, a to že musí znenáhla, aby to nebudilo pohoršení etc. Zkrátka, abych se v té věci faráři podrobil. Podotknuv jen, že farář dělá při této svaté Věci pohoršení sám (pan kanovník svým -- už řečeným -- způsobem svatě

ustrnul nad mou opovážlivostí a poklepal mne za to na tvář), opustil jsem toto místo, abych se tam už nikdy nevrátil.

Jsa tedy už od včerejška oholen, tonsurkou opatřen, a od rána i případným talárem, jakož i talárníkem, a dobře jsa stáhnut cingulem, k úžasu všech biskupských lokajů hlásím se k Jeho Excellenci. Byl jsem okamžitě předpuštěn. Dveře otevřeny, pan biskup s úsměvem mi jde vstříc, blahosklonně mne vítá, ukazuje mi křeslo a přelaskavě mne vybidnuv : „Ráčil si sednout“, sám usedá jaksi po domácku naproti mně. Všechno jsem mu vypověděl, až na ten případ s kostelníkem, neboť jsem byl od delší doby už tak na nervy vysílen, že ku konci své řeči, marně a marně si vzpomínaje, a věda, že přece mám říci ještě jeden důležitý moment, chytil jsem se rukama za hlavu, a tak sám pro sebe jsem si povzdychl : „Oh, já už nemohu!“ Jeho Excellence ani jednou mne nepřerušil. To jsem považoval za dobré znamení, neboť pevně, ale bez násilí, jak se mi zdálo, mne poslouchal : „Toto jsem chtěl přednésti včera Vaší Excellenci...“ A vyložil jsem Jeho Excellenci, že hned s počátku mého pobytu v Bystrci farář Koubek zaujal stanovisko *proti* dekretu Sacra Tridentina, neboť když jsem byl poradil jeho vlastní těžce nemocné (více stářím než nemoci) matce, duchem úplně zdravé, aby každodenně přijímala, že rád ji v Tom budu sloužiti, a ona

se potěšila, svolila, ne-li hned ku každodennímu, tedy jistě k nejčastějšímu Přijímání: její syn, kněz, farář ji to rozmluvil (ač já sám jsem ji zaopatřoval!) a mně to zakázal slovy: „Tady to není zvykem!“

Dále jsem uvedl Jeho Excellenci, že, chtěje strhnouti tuto příhanu nezvyklosti, veřejně s kazatelny po dvakráte tento papežský dekret slovo za slovem jsem rozebíral, ale pan farář hněvivě mne proto káral, to že se nemá, že tomu lidé nerozumějí, že je to unavuje, že sem tam v kázání o častém přijímání slovíčko se může šplíchnout, ale nikdy celé kázání tomu věnovat, tím méně cyklus.

Dále jsem uvedl Jeho Excellenci, že v Oktávě, vlastně v sobotu před Jménem Ježíš žádal jsem faráře, an tu neděli on měl kázat, aby farníkům připomněl, že pan kaplan, t. j. já, (ale řekl jsem to p. faráři šetrně, t. j. neurčitě: „že se“) ten týden přinese nemocným Tělo Páně, aby i oni mohli získat odpustků té Oktávy, a aby tedy farníci své milé nemocné ohlásili. Pan farář mi tuto svou povinnost přímo odepřel, ale nechtěje vypadati jako Jidáš, řekl: „To by bylo lépe, kdyby to někdo obešel“ (t. j. ty nemocné) domnívaje se, že mne tento uzýlek odstraší od mého pohoršování Velebnou Svátostí. Sám jsem tyto nemocné po celé farnosti shledal (buď osobně, buď prostřednictvím dětí), pro jednotlivé obce den určil, a farář volky nevolky fůry

obstaral (dohromady dvě), ač jsem výslovně připomenul, že půjdu pěšky. Našlo se takto asi 30 nemocných. Podotýkám Vám, pane Floriane, že jest tu pro řečené fůry zvláštní fond, jejž spravuje farář, čili, že farář má povinnost, po vozy k nemocným platit. Celý podzim, až do prvního sněhu nechal mne chodit pěšky s Velebnou svátostí do přifařených osad, dav mi od každé cesty jako na přilepšenou zlatku (t. j. 2 K) a upozorniv mne, abych z toho kostelníkovi dal 10 krejcarů. *Fůra* by byla stála jeden zlatý padesát krejcarů, ne-li víc. Protože i lidé na to brblali, dával mne farář k posledu -- dával Pána Boha farář vozit řezníkem (od něhož bereme maso, tedy s protekcí), t. j. na bryčce od prasat, telat, anebo na podobných, levnějších „příležitostech“. Tyto věci (any jsou vzdálenější) jsem biskupovi neřekl, a také za živý svět bych si už na nic nevzpomněl, neb tři noci po sobě jsem špatně spal. Jen to vím, že farář Koubek jest jistojistě posedlý, a to přece nemohu biskupovi říci. Černý, studený a jako peklo tvrdý ďábel. Týž exemplář jako Třešfský. Týž. Týž. Jenže v Třešti bylo více kněží, a také více místa: zde je všechno velmi užší..... Kdybych neměl k pomoci hojnějších modliteb přátel, jistě bych to byl se zdravím a životem nebyl tak dlouho zde vydržel. —

Jeho Excellence mi pravil: „Velebný pane, vaše jednání je úplně správné, per se úplně

správné, tak je to v dekretu, ale pan farář má také pravdu, nebo považte: zatím tam máte jednu takovou osobu, ale když jedna, tak *všechny* mají právo denně přijímat — a co byste dělal, kdyžby se jich potom přihlásilo sto, nebo ještě víc; vy máte školu, p. farář má zase práce úřední, práce je mnoho, a (Jeho Excellence srdečně se rozesmál:) vy byste potom chodil celé dopoledne k nemocným: a kdo by chodil do školy? Tak vidíte. Kněží je málo, kněží je tak málo“ etc. etc. „Vaše Excellence, o kněze by se Vám Bůh postaral, kdyby jich bylo třeba; ostatně, kdyby celá farnost chodila denně ke stolu Páně, nebylo by *nic jiného* třeba“, doložil jsem zoufale, neboť Jeho Excellence znovu se rozesmál, ale kamarádsky: „Ale velebný pane, vy máte často tak podivné nápady, jako tenkrát v tom Opatově“, a Jeho Excellence za dobrosrdečného smichu opakoval, že jsem tenkrát v Opatově řekl, když by na to přišlo, že by člověku k výživě stačilo Tělo Páně.

Což já vím, co jsem tehdy mluvil, a Jeho Exc. si to pamatuje. „Domluvte se s p. farářem. Mohl byste té nemocné dvakrát týdně podávat, já myslím, že by pan farář nic proti tomu neměl?“ — Tak řekl biskup, ale připouštěl, že v tomto jednom nebo snad ve dvou případech mohl bych posloužit nemocnému či nemocným každodenně.

Jsa nesmírně unaven, a vykonav ostatně svou povinnost, an jsem biskupu svému věc

přednesl, (jaké smlouvání s odpadlým farářem?), poprosil jsem (to bylo jako finale tiché, jako krásný, tichý západ po parném dni) Jeho Excelenci, aby mne z Bystřce přeložil jinam. Pan biskup ihned svolil, a s velkým účastenstvím vyptával se na stav mého zdraví. Když jsem mu řekl, že záchvat srdeční držel mne jednou přes celé kázání, že jsem těžko mluvil — pravil pan biskup s tichým povzdechem: „o chudáku.“ — Mně se zdá, že totéž řekl Kaifáš „O Chudáku!“ — Nyní chápu, milý pane Floriane, proč jste se mi vysmál, dovědév se, že jsem Kateřině z Mutěnic radil, aby žalovala Kanovník Roháček mezi jiným také mi pravil „Takových případů nám sem chodí víc, nejste jediný“. To bylo, zdá se mi, jeho první slovo ke mně. Jakoby řekl: „Chudáku, také tys musel přijít? Nepyšni se, nejsi první, ani poslední, máme ještě dobrý žaludek a normální stolici.“

Čekaje rozhodnutí biskupova, chodím dosud jako vůl ke stolu farářovu. Kolik dní už spolu nemluvíme. Vy víte, co to pro mne znamená u takového člověka. Dnes po večeři farář konečně otevřel ústa svá „Velebný pane, musím vám něco říci, a sice to, že vím, proč jste dnes v kostele četl jisté části pastýřského listu s takovým *důrazem* *.) **Zatím** vám to říkám *jen*

---

* Na rozkaz farářův teprve dnes jsem četl lidu ony řeči při audienci Poutníků v Římě. „Nebojte se!“ „Nemlčte!“

tady doma. V katechismu u IV. Božího přikázání stojí: podřízení se prohřešují proti svým představeným sváděním jejich *děti a domácích*. *Zatím* vám to říkám jen *tady doma*, abyste věděl, že všechno *vim*. *Dal jsem vás už od delší doby pozorovati*, a všechno vím. To bych se byl nenadál, že *taková* je ta vaše horlivost.“

Já jsem na to mlčel, neboť před večeří jsem se pomodlil bolestný Růženec.

Odcházejte, a stoje proti faráři, pravil jsem: „Důstojný pane, kdyby vám to bylo obtížno, budu jidávat sám!“ Farář (zjhnutím hlasu, neboť když byl vydal ze sebe svou mystickou hrůzu, a vida, že jsem na to neřekl nic, ba že snad ani na jeho špehounství nemyslím): „Mně to není obtížno, budeme jidávat společně.“

Vím, že by se mu bylo velmi ulevilo, kdybych byl o tu K--ovou — smlouval. To tak! Mlčím jako ryba. Ať mluví biskup: buď dekret přijmout, anebo jít z prebendy. — Ta Kateřina — jest ve faře zdejší pečená vařená. — Farář ví, že *chudé* lidi stačí jen postrašit, a už jsou zmateni. Ubohá osoba. Ale už nic. Modlete se za mne.

Jakub Deml.

³/₄ na 1 v noci, s neděle na pondělí. Vše psáno najednou. Nemohu toho znovu číst.

NEJDŮSTOJNĚJŠÍ

BISKUPSKÉ KONSISTOŘI

V BRNĚ !

hluboké úctě podepsaný na přípis nejdůstojnější konsistoře ze dne 26. března 1909 č. 1596 odpovídá dle pravdy takto :

Ad 1.) Neměl jsem v úmyslu pohnati před soud světský faráře bystrckého Julia Koubka jakožto obžalovaného. Čeho farář Koubek proti mně se dopustil, budiž Pánu ponecháno k souzení. Avšak z mého posledního podání k nejdůstojnější Konsistoři jest přece nepředpoklatému zřejmo, že běží o *služku* téhož faráře, která předstírá cosi, co by mne v nepěkné světlo stavělo před veřejností a zajisté i před mou církevní vrchností. Jakým způsobem však mohu žalovati

u církevního soudu služku? Vždyť jest zřejmo, že farář v této věci se propůjčuje ochotně za svědka své služce, a když jest si její nevinou tak *jist*, nemůže býti o něm jakožto o obžalovaném v průpravném řízení *tohoto* bodu ani řeči.

ad 2.) Na druhý dotaz, „z jakých důvodů a jakým právem“ odepřel jsem odpovídati biskupskému komisaři při výslechu dne 17. února t. r. v Bystrci, odpovídám následovně: učinil jsem tak *právem nanejvýš nemocného* (jak patrně z lékařského vysvědčení okresního lékaře v Brně, odeslaného nejdůstojnějšimu Ordinariatu z Vídně z nemocnice u Milosrdných), tudíž *nejelementárnějším právem přirozeným*, a z důvodů? Z důvodů těchto: Ten večer před tím, než „biskupská komise“ se dostavila, pravil mi z čista jasna, arci s mnohými rozpaky a s nesmírnými okolky, můj bývalý farář Julius Koubek: „Velebný pane, já jsem na vás žaloval a zítra možná přijede pan děkan to vyšetřit. Jestli se zachováte podle mé rady, dopadne to pro nás oba dobře. Já jsem to udělal z velikého rozčilení a dnes toho hrozně lituji; ale když se zachováte dle mé rady, nebude z toho nic“. (Obě poslední myšlenky p. farář několikrát opakoval, tvrdě, že jest mu toho hrozně líto, a když poslechnu jeho rady, že z toho nebude nic.) „Co se té K—ové týče, vy jste ji celý týden donášel Tělo Páně, já jsem o tom neměl nejmenšího tušení.“ (Drzá lež! Dekret „Sacra Tridentina“ byl od prvopočátku kar-

dinálním bodem p. farářova vzteku proti mně). „Nejlépe bude, když svou chybu naznáte a slíbíte, že už toho víckrát neuděláte“. Pro Kristovy rány, já mám slíbit, že den co den, veřejně i soukromě a snad i s posvátného místa, budu plivat na dekrety Římské Apoštolské Stolicе!! Dovede si představití nejdůst. Konsistoř, jaký účinek musí mítí takového druhu „rada“ se strany faráře na kněze Církví věrného? A mimo to se strany faráře „dobré pověsti“! O Knížeti Apoštolův, o prvním Náměstku Kristovu, tedy o „muži věku Kristova“, vypravuje Legenda, že by byl Jidáše na kousky rozškubal, kdyby byl Pán jméno zrádce svého zřejmě vyslovil. Kterak já, člověk slabých rukou oproti houževnaté drzosti *Petrových* nepřátel, prožíval jsem rozhořčení své, o tom se nebudu šířit. — „Ještě jednu věc“, pokračoval zmíněného večera farář Julius Koubek, „jsem o vás napsal p. děkanovi, já nevím jestli i to sdělil p. děkan konsistoři, napsal jsem, že jste *jedné* nabízel svou lásku a *druhé* své služby, kdyby tedy p. děkan i na to se vyptával, řekněte, že jste jí někdy řekl, Františko, já vás mám rád, a tím to bude odbyto; jen nijak nedopusťte, aby došlo ke konfrontaci. Velebný pane, jest mi toho nesmírně líto, že jsem tam psal, ale udělal jsem to z přenáhlenosti a v rozčilení, a když se zachováte dle mé rady, dopadne to dobře pro nás oba.“ — Tážu se nejdůstojnější konsistoře: což by si farář dovolil takového *podlé*

průpravy v případě, *kdyžby běželo o vážné, úřední šetření* ? Navádět spolukněze k *ničemné lži* před společnou — vrchností ? Hle, čeho jest schopen člověk, sázející vše už na *poslední kartu*, na tuto : „já jsem kněz dobré pověsti, kdežto svědek proti mně jest knězem nemilé pověsti.“ Proč mne farář Koubek den před vyšetřováním *prosí*, abych se přiznal k tomu, z čeho mne „u pana děkana“ obžaloval ? Přičinuji se doufaje, že jest v nejdůstojnější Konsistoři osobnost, jež by přece nebyla zahrnuta tou měrou vážnými povinnostmi úřadu, aby se pozastavila nad vztahy, jaké jsou mezi faktem a psychologii. Zde jest případ zajímavý pro odborníka dobrých nervů. — Řečený obráběcí pokus na mém smyslu pro spravedlnost stal se 16. února *pozdě večer*. Račiž uvážiti, nejdůstojnější Konsistoři, že v tu dobu lidé *zdraví* chodívají spat, zvláště pak ti, kdož celý den byli pracovali. Uvádím faktum, aby si nejdůst. Konsistoř ráčila všimnout farářovy tendence : chtěl mi vzíti noc (což se mu podařilo, jak dobře kalkuloval), aby mne příštího dne viděl před biskupskou komisí dřímajícího — neb o to mu běželo, aby mne jakýmkoli způsobem *uspal*, (div se přede mnou nedal do hlasi-tého pláče, pokrytec !), nemůže-li mne zmást. Den na to, t. j. 17. února, přijdu po poledni ze škol, jsem volán domácí slečnou do pracovny p. faráře, jdu, a koho vidím ? Pan děkan, potom kněz minorita a dp. Jul. Koubek. Pan děkan

vstává, jde vstříc, mile se usmívá a dobrosrdečně mi ruku podává. Nemohu jej poznati. Při pastorační konferenci v Brně zachoval se ke mně docela jinak; tehdy ovšem *já* jsem mu šel vstříc. Též kněz minorita vítá mne po příkladu p. děkana srdečně. Pan farář Koubek, ten by mně byl láskou sevřel do své náruče, ale jako člověk jemnocitný (a z části i nejistý) projevil mi svoji bratrskou blahosklonnost tím, že nechal v ústech dýmku. Zkrátka, první krok byl docela dle pravidel *starší* psychologie. Pan děkan (toť už k nevydržení) zahajuje svou řeč, obraceje se k přítomným slovy těmito: „Já myslím, abychom to odbyli a potom půjdeme k obědu.“ Všichni spěšně a s jakousi hlučností (tuším za pomoci židli) přisvědčili. Sedáme. Čekám. „Velebný pane, já se vás budu ptát a vy mně odpovíte, ano nebo ne.“ Pan farář stojí vedle mne, docela po domácku, třímaje dýmku. Povstal jsem. Což by takto a za takových okolností zahajoval vyšetřování biskupský komisař? Ne, pomyslíl jsem si, zde to nemůže být v pořádku, dp. Jul. Koubek, jenž hned s počátku se přičiňoval, pranic nedbaje vůle biskupovy, aby můj dekret kooperatorský pro Bystřici znějící byl odvolán, dp. Jul. Koubek tady aranžuje cosi, o čem by měla věděti nejduš. Konsistoř. Ať se jedná ve světle dne, a nikoli tutlavě v přitmě kouře tabákového, nahonem před polévkou již na stole stojící. Buď jest to věc vážná, buď jest to komedie, ať se ukáže!

Takové byly moje úvahy, když jsem se rozhodoval, že budu jednati přímo s vyššími instancemi. A kdo jsou v „komisi“? Pan děkan Josef Dubský, člověk proti mně *předpojatý* (na to mám nezvratný důkaz) a k tomu nerozhodný: jest přesvědčen hned v červenci 1908, že „Bystrc pro mne není“, že tam nevydržím, ať prý je na mně vidět, že jsem dosud velmi churav, — a po sedmi měsících jede na mne jako na zdravého, netrouvaje si přímo J. Excellenci vysloviti pravdu: mně řekl, že bude psát panu biskupovi, že se svým zdravím do Bystrce nikterak se nehodím, a obrátil se, jak mi řekl dp. Jul. Koubek, jen na jednoho z pánů kanovníků. A druhý člen „komise“? Důvěrník rodiny Koubkovy, jeden z těch kněží, které jsem spatřil za hostinskou tabulí bystrcké fary v den, kdy bylo zpovídání školních dětí, asi týden po tom, co mi pravil dp. Jul. Koubek: Teď na prázdniny mi vás sem dají, není vás tady potřeba, je tu můj bratr katecheta, já vám dávám dovolenou. —

Kdo jest stranníkem (nechtěl jsem užiti slova kamarád, ač jest výstižno) faráře Jul. Koubka, anebo objektivně řečeno: kdo jest zřejmě nakloněn mému *žalobci*, takový člověk, nemám-li býti na rozum padlý, musí mi býti *podezřelým*, z čehož následuje, že se na př. vyhnu nějaké komisi, mohu-li se obrátit k vyšší „komisi“. Činí-li mi obtíže jakékoliv mluvení o bystrcké faře dnes po třech měsících, lze si domyslit, že tehdy, t. j.

před $\frac{1}{4}$ rokem, bylo mi to ještě obtížnějším, zvláště za oněch okolností, slušného člověka, chci říci nemocného člověka, tak pobuřujících. Ještě dnes sám sobě se divím, že jsem tam tehdy něco nevyvedl: to Anděl Strážce dal mi vnuknutí, abych — prostě odešel. Avšak děkanský úřad ze Střelice musel přece nejdůst. konsistoři referovati pravdu, t. j. že od sebe *neodmitám soudu*, že však *za těch* okolností nemohu vypovídati: *týž den* ráno, an jsem vyučoval v Kyničkách, byl jsem stížen tlučením srdce (mezi 11. a 12. hodinou), a kdo trpí touto chorobou, ví, že po takovém záchvatu následuje vždy náhlá změna v organismu: únava a skleslost tělesná. Když tedy jsem toho dne přišel ze školy domů, byl bych si nejraději lehl, jak vždy jsem to činíval, nevím věru, do jaké míry z lenosti. Podotknu-li ještě, že 2 dny před tím, než mne farář Jul. Koubek uvědomil o příjezdu p. děkana, (tedy v době, kdy jsem nemohl býti pobouřen farářovou žalobou, nevěda o ní, ba nemaje ani potuchy o tom, že inkvisice v tomto stavu v Církvi ještě trvá), byl jsem stížen řečným záchvatem dopoledne i odpoledne, v obou případech asi půl hodiny trvajícím, nebude mi, doufám, nejd. konsistoř zazlívati, jestliže jsem odepřel vypovídati u přítomnosti Julia Koubka především. Jestli i hříchem, vydávati se lehkomyslně v nebezpečenství smrti. Pokud v uve-

dených právě důvodech jest i *práva*, nechť posoudi nejd. Konsistoř sama.

ad. 3.) S jakým dovolením opustil jsem okamžitě a úplně místo svého působistě?

Nemůže-li býti nějaké místo mým „působistěm“, opouštím je okamžitě a úplně a bez dovolení v tom případě, kdybych tam měl umirati za takových okolností, jak umřel *P. Josef Polák*, kooper. v Mutěnicích, můj nesmrtelný přítel. Nenáviděl ho farář, nenáviděla jej hospodyň; když tedy upadl do nemoci, tak, že zůstával v bezvědomí, určili mu k obsluze mladou (asi 22 letou) dívku, nikoli farskou děvečku, nýbrž jistou Mutěnickou slečnu, o níž věděli, že ji *P. Josef* nemůže vystát, a která tam požívá pověsti prostitutky. Mutěnice jsou nedaleko Hodonína. Této osobě svěřeno bylo nahé tělo nemocného kněze, této, této právě, ač se hlásila k obsluze jedna starší paní, táž přece, která druhdy vyléčila pana faráře Mutěnického (nevím jak se jmenuje) a jeho hospodyní, když byli postřeleni, tedy osoba zajisté způsobilá k obsluze nemocných — věru pak způsobilejší než řečená slečna, které v téže době doma umíral otec: otce nechala bez obsluhy a šla vypomáhat do fary. — Jsem přesvědčen, že Bůh dopouští jisté hrůzy k výstraze. Nedbati takové výstrahy, jakou mi skýtá smrt mého šťastnějšího přítele — žádného poučení si nevzítí z Mutěnic pro Bystrc, to by se mi zdálo hřichem ohavnějším, než okamžité

opuštění fary. Nuže tato myšlenka mne štvála z Bystrce, vlastně jedině z Bystrcké fary. Vždyť jsem byl už povážlivě nemocen. Kromě neobvykle často se opakujících záchvatů srdečních (a nikdy dosud mi to netrvalo tak dlouho — jednou až $\frac{3}{4}$ hodiny — jako v Bystrci) začal jsem odkašlávati *krev* (když jsem se o tom zmínil faráři Koubkovi, podotknul suše: to já mívám také), teprve lékaři (brněnský a vídeňský) konstatovali u mne plicní katarrh, čímž se mi ono krvácení plic vysvětlilo — zkrátka, já byl nemocen (ať si to řeknou lékaři, jak) a jako nemocný mohl, měl jsem upadnouti v ruce faráře Koubka a jeho personálu . . . ! Tážu se nejd. konsistoře: což pak si to člověk musí analysovat, proč jsou mu jisté osoby krajně nesnesitelné? Já na př. byl jsem nesnesitelným farářům Horno-Dubňanskému a Bystrckému, prve než mne spatřili. Co však já mám dělat v Bystrci, *nemohu-li* zůstatí bytem ve faře? Co jiného by z toho vzešlo, ne-li pohoršení? Nuže, chtěje faráře ušetřiti této veřejné, ač zasloužené ostudy (pravíť Nový Zákon, že s jistými lidmi — jsou tam jmenováni — nemáme *ani jisti*; a známý výrok Svatého Makaria možno v těchto prokletých časech plným právem obměniti takto: Nezůstávej v domě bratra, o němž koluje dobrá pověst —) odebral jsem se k Jeho Excellenci na Petrov, prose o brzké přesazení na jiné místo, že už to v Bystrci nemohu vydržeti,

dávaje tím i na jevo, že tam nejsem už pranic platen. Jeho Excellence *vyhověl mé žádosti*, a podotknuv (na můj dotaz), že nemusím už podávat tuto žádost písemně, aniž přikládati vysvědčení lékařské, ráčil s dojemnou ochotou slibiti, že mne v brzku z Bystrce přesadí. Tři neděle jsem se kojil touto Nadějí, po celou tu dobu den ze dne očekáváje vyplnění Biskupského slibu (tou měrou zhoršoval se můj zdravotní stav), a po této době, nemoha toho již vydržeti, z Bystrce jsem odešel. Kdybych byl podal žádost písemnou o přeložení do jiných poměrův, nemohlo to tak dlouho trvati, avšak kterak já měl jsem se odvážiti, *v době tři týdnův jíti třikráte k audienci* ? Račiž uvážiti, nejdůst. konsistoři, *čeho* je k tomu třeba a do jaké míry už musejí býti nesnesitelný zdravotní poměry kněze, jenž, byv ponížen před biskupskými lokaji, *hned druhý den na to* přichází opět do residence k svému Otci ! Pro Boha, co jsem měl dělati ? Měl jsem skutečně umříti v náručí faráře Koubka, sobce na dobrou pověst ? Vždyť takový člověk už tím musí býti smrtelně uražen, že jest přinucen za pomocníka na vinici Páně přijati kněze „špatné“ pověsti ! Co si tedy mám počíti, aby to nevypadalo, že *jsem si navykl utíkat z far* ? Věda pak, že zlomyšlní moji nepřátelé (totožní s nepřátely Sváté Apošt. Stolice) právě z toho by mne obviňovali (ve svém bezuzdném a nestoudném pokrytectví) a že jen číhají na okamžik, kdy by mohli

vyhliti svou ďábelskou zlobu na hlavu mou, — úsilovně jsem uvažoval (i za svých bezesných noci), co činiti mám. Oním slibem, že budu z Bystrce vysvobozen, jsem na několik dní pookřál, ale posléze neviděl jsem žádného jiného rozřešení, nežli že odejdu *právem nemocného*. Ano, tak se to *musí* formulovati : *právem nemocného*, a nelze mluvit o nějakém „dovolení“ nebo „nedovolení“ — ač i jiné právo, i dovolení jsem měl. I když odezíráme od toho, že Biskup, *naznávaje nemožnost* dalšího pobytu mého na některém místě (v takovém případě přece mi *ne-přikáže*, abych se vystěhoval, jak toho bylo *třeba* při mém pobytu ve Staré Říši), eo ipso *implicite mi dává dovolení k odchodu* v mezích mého **rozumu** (což je dar Boží) a **svědomí** : račiž uvážiti, nejdůst. konsistoři, že *mám v ruce i písemné, úřední dovolení* k takovému odchodu, datované 21. července 1908 a *podepřené autoritou biskupskou*. Víím, jakou cenu může míti poslušnost až k smrti, avšak farář Jul. Koubek, jemuž jsem pod poslušnost byl odevzdán, *vyhradil si* ve své nenávisti vůči mně u Jeho Excellence právo, abycli ho *nebyl* poslušen *až k smrti*. Do jaké míry byl tento farář *vlastní* příčinou mé nemoci, patrnó i z toho, že od svého odchodu z Bystrce pouze třikráte měl jsem srdeční křeče : dvakráte, když jsem se loučil se svými přáteli a potřetí dnes mezi 3. a 4. hod. ráno, následkem toho, že na *neobyčejný* nátlak nejdůst.

konsistoře začal jsem včera psát tento list. Chvátám s ním jak jen mohu, a nikterak se nepovážím znova čísti, co jsem tuto napsal, tolik jsem rozrušen, a mám dojem, jakobych se svlékal do naha před velmi úcty hodnou společností. Já za to nemohu. Jen to vím, že mluvím pravdu. — Jda již z Bystrce, věděl jsem jen tolik, že k svým *přátelům* (do Babic, do Staré Říše, do Šaratic) *nepůjdu*; ba že je o tom, co činím, s počátku (t. j. dokud nebude tato záležitost vyřízena s nejd. konsistoří) ani neuvědomím. Kdybych takto šel *k přátelům*, padne na ně podezření, že mne „svedli“, v každém případě však by pro mne trpěli. I odejel jsem k dp. *J. Ocetkovi* do Hevlína, k čemuž mne povzbuzovalo několik důvodů: 1.) jsem obětí Papežského dekretu o každodenním Přijímání t. j. obětí zatvrzelé neposlušnosti moravských farářů, 2.) dp. Ocetek jež jest redaktorem „Eucharistie“, 3.) já v tom rozrušení nejsem schopen něco psát, 4.) potřebuji prostředníka, o němž by bylo jisto, že není mým stranníkem, 5.) k dp. Ocetkovi má Jeho Excellence neobmezenou důvěru, an ho vyznamenává, 6.) potřebuji se vyspat.

Cesta má do Hevlína byla úplně marná, až na to, že mne utvrdila v mém názoru o rajské blaženosti dobré pověsti. Dp. Ocetek mi zkrátka a bez obalu řekl (tak mne přivítal, ač mne k sobě zval — ono jest mnohdy i čestno prohoditi ne-
dbale: za tímto stolem seděl spisovatel X. Y.

— cháska spisovatelská !), že „s tou věcí nechce nic mít.“ Tuším, Pontský Pilát také cosi podobného vyslovil. V té chvíli mi připadalo, že Morava stojí v plamenech. Inu, doslova jsem se zalkával vůní Moravy, (mátěž dobrou pověšť), i rozhodl jsem se, že se uchýlím se svými nad moje síly zkoušenými nervy k nebratrskému národu německému. Slyšíš, národně-katolická Moravo? Teprve Vídeň dovolila mi skloniti uštvanou hlavu.

To další nejd. Konsistoř už ví.

— — — — —
— — — — — *)

---

*) Další části rukopisu nemohl se vydavatel dopátrati.

JEHO MILOSTI, NEJDŮSTOJNĚJŠÍMUPÁNU,
P. METHODU ZAVORALOVÍ,
OPATU A PRELÁTU NA STRAHOVĚ.

sou tomu, tuším, dva roky, co jsem před Vaší Milostí ponejprv *mluvil* o „Člověku“ Arnošta Hella. „Slovo jest činem“, praví týž Hello, jehož jméno jest a znamená jas. Toť první důvod, proč se odvažuji a toužím tuto knihu Vaší Milosti předložit, nejsa jinak ani překladatelem, ani vydavatelem jejím: tehdejší slovo moje k Vaší Milosti *bylo* *činem*, a bylo třeba dvou plných roků prostoru a času, aby se to vidělo. Podáváje tuto nadobyčejnou, tuto úžasnou knihu v rouše českém Vaší Milosti, přinášeje ji hotovu ve dvou letech jistě neubližím pravdě, když zvolám: Hle, jak jsem se *modlil*! Věru, bylo třeba se modliti,

bylo nutno všemožně i trpěti, neb těchto dvou věcí, zdá se, *výhradně* používá Bůh, chce-li některému národu něco dobrého učiniti *Sám*.

Dále jest toto 500 stránkové dílo Arnošta Hella, toto Slovo pro život, vědu a umění, tak nesmírně důležité, a pro Církev a její věrné tak nesmírně čestno, a před Bohem tak slavno, že se sluší v tomto případě, a duše Hellova bezpochyby si toho přeje, „ut stet in ore *duorum* vel trium testium“. (Mat. XVIII., 16.)

Třetím důvodem u přítomného listu jest moje dnešní podobnost s člověkem, ježž pro věky zobrazuje Písmo, a jenž „*veniens domum convocat amicos et vicinos, dicens illis: Congratulamini mihi —*“. V této své radosti, tedy jakožto *Veniens domum*, zapomínám na to, čím mne t. r. od února do června živila nejdůstoj. konsistoř, na účet Syna Člověka, a myslím už jen na své *Amicos et vicinos*, k nimž právem a vděčně počítáme i Vaši Milost.

Vigilia S. Joannis Baptistae 1909.

Jakub Deml,
z rozkazu nejd. konsistoře
kněz nepotřebný,
t. č. ve Staré Říši.

JEHO MILOSTI, NEJDŮSTOJNĚJŠÍMU PÁNU,
P. METHODU ZAVORÁLOVI, OPATU
STRAHOVSKÉMU, POZDRAVENÍ V PÁNU!

Qui in sordibus est, sordescat adhuc. Tak čtu v 22. kapitole Zjevení Svatého Jana ve verši jedenáctém. Officielní český překlad tohoto místa zní: „*Kdo škodí, škodiž ještě, a kdo smrdí, smrdiž ještě.*“

Již mnohokrát měl jsem příležitost seznati nepřesnost tohoto oficielního českého překladu Pisem Svatých. *Qui in sordibus est.* Sordes, is, femininum, öfter *Plural* sordes, ium, f., der Schmutz, Unflat. Tak překládá Dr. Georges. U Cicerona, a ten, jak známo, jest klassik, jako-by se řeklo, *bůh všech školometův*, Arnošt Hello to praví vědecky a tudíž slušněji, nuže, u Cicerona vyskytuje se toto spojení: *sordes aurium*, špína v uších, maz ušní. Týž Dr. Georges pouču-

je nás dále, že slova *sordes* užívá se též metonymicky (apud sordem urbis et faecem = unter dem niedrigsten Pöbel, u nejspodnější luzy; Cicero o lutum! o sordes! darebo! ničemo!) — Z uvedených překladův a dokladů slovníkových patrně jest, že překlad český řečeného místa Apokalypsy jest *volný*, či jak jsem pravil, nepřesný. Smrad, vlastně pojem smradu, jest teprve odvozeninou a nikoli pojmem původním, kořenným, základním. Nejprve musí býti *sordes*, věc smradlavá, a teprve potom může něco smrděti. Kdo se obíral studiem latiny, vážně, dá mi za pravdu, an dím, že převod doslovný onoho místa zněl by takto: **Kdo jest v neřádu, zasviň se ještě.** Kterýžto překlad odporučuje se i tou výhodou, že pojem *sviňstva* ve větě *hlavní*, již předem vylučuje jakýkoli postranní výklad pojmu *neřád*. Jest dlužno na to upozorniti, neb ozve-li se vedle nás „neřád“ *samo o sobě*, může v nás lehce (zvláště, jsme-li poněkud slušněji vychováni, jakž tomu jest ve všech případech našich) vzniknouti představa něčeho, co *jest proti řádu*. Logika, jež jest příznakem a postulátem jak vyššího vzdělání, tak zdravého rozumu, učí nás, že *proti řádu* na *prvním* místě jest *nepořádek*. Nuže, aby *tento* výklad byl nemožným, kladu ve své opravné překladě oba pojmy *vedle sebe*: „...v neřádu, zasviň se...“, při čemž první vysvětlen jest druhým a naopak.

Tímto původním exegetickým článkem nikterak nezamýšlím připomínati Vám, Nejdůstojnější Pane Opate, oněch 800.000, kterýžto peníz ráčili Jste dle Vlastního doznání coram me, nedávno obětovati na opravu Svých spustlých dvorův. Proti tomuto podezření co nejrozhodněji se ohrazuji. Avšak, co jsem chtěl dokázati, jest: normálnost a zdatnost mých schopností rozumových. Maje však dokázati to, o čem Vaše Opatská Milost ráčí u mne pochybovati, volil jsem k tomu

I. PÍSMO SVATÉ: a) aby i v tom bylo patrné, že jsem kněz, an své Studium opírám o knihu knih,

b) aby se vědělo, že nežertuji.

II. NEJTĚŽŠÍ z knih Nového Zákona, abych tím evidentněji mohl osvědčit a dosvědčit řečenou normálnost a zdatnost.

Pravím *nejtěžší* z knih Nového Zákona, neb zajisté těžkým jest, co kočovní theologové-professoři diecéze Králohradecké (i jinak již proslulé) musejí na své výlety tahati s osmnácti folianty *Cornelia* a *Lapide* (t. j. z *Kamene*), jakoby v klášterní bibliotéce Novo-Říšské knih ani nebylo! Při této příležitosti upozorňuji skromně, avšak starostlivě (aby Vaše a má starostlivost doplňovaly se navzájem) Vaši Opatskou

Milost, že, vzhledem k tomu, že Vaše Milost nemůže mít všude oči, bylo by snad záhodno (jest to ovšem můj privátní názor), učiniti nějaké opatření, aby Strahovští, ať již novicové, ať klerici a kněží, jdouce návštěvou k přátelům Studia, jak se na lidi duchovní sluší, nebrali pohoršení od falešných proroků všeho druhu, dnes zhusta na cestách se vyskytujících, sice by bylo nutno, k vůli kompensaci kamenů Korneliovských, při poutích Bohu milých kromě růžence a čutory vláčeti i žernovy osličí.

Zprvu dlouho jsem se trápil, potom dlouho jsem se napřemýšlel o tom, proč Vaše Opatská Milost za blázna mne *považuje* a bláznem -- *vykládá*. Proto, že jsa chudý nehoduji v tučném klášteře? Ale což nutně bláznovstvím jest, představovati si nebe jinak než po hanácku? Či řekl jsem *v srdci svém*, že *není Boha*? Ale řekl-li bych to v srdci svém, co jest komu do mého srdce? „*Blázen a hlupák zahynou zároveň*“ (Žalm 48., 11.): ale což pak mám něco s hlupáky? „*Kdo nenávidí domlouvání, blázen jest*“ (Přisl. 12.): ale komu jsem ještě nedomlouval z těch, kteří, jsouce kněžími, doufají jedině v parlamenty, selky, divadla, rajfajzenky, jednoty, superfosfát, škrobárny, resoluce, lázně, orly, sokoly, husy, slepice a jinou drůbež! Víte, Vaše Opatská Milosti, co se mi odpovídá na moje domlouvání, jež až k všivotě jsem rozhodnut milovati? „*Jen těmito věcmi lze něčeho docílit a konati*

věci podivuhodné; nejprve musíme se hospodářsky, politicky a národně postavit na své nohy, a potom“ — to ostatní bude vám *přidáno*, dokládám konečně, nemoha tyto kalovaly moderní t. j. pra— kultury přivést k té dokonalosti, aby *směli* čísti svůj breviř. „*Beatus vir, qui post aurum non abiit, nec speravit in pecunia et thesauris. Quis est hic et laudabimus eum ?* FECIT ENIM MIRABILIA IN VITA SUA“ (Breviarium Romanum). **Toto** jsem říci chtěl Vaší Opatské Milosti oním slovem, připojeným k exempláři Hellova „Člověka“. Ach, ano, Hellův „Člověk“, teď to chápu: já poslal Vaší Opatské Milosti Hellova „Člověka“: **ŽEBRÁK UDĚLIL ALMUŽNU PRELÁTOVI** — není to vrchol veškerého bláznovství? Druhdy prelátové, opati, Papeže, preláta prelátů, nikterak nevyjímajíc, s vášní, podobnou slídícím ohařům, po všech koutech země, „na cestách i mezi ploty“ umělce hledali, kteříž by uskutečnili *decorem domus Dei*. — Dnes? Tomu, kdo ve své kněžské horlivosti přimlouvá se za katolického umělce, dostane se takovéto odpovědi: „Jeho Excellence, informovav se o X., za něhož se přimlouváte, nabyl toho přesvědčení, že člověk s tak výbornými vědomostmi mohl by se uživiti sám“. — Kdo by to byl řekl, že svatý biskup František Saleský na konci časů bude míti menší autoritu (ač již kanonisován!) než kterýkoli moravský farář? Druhdy bohatí prelátové Církve zlatem a svobodou

vyvažovali dary Umění; dnes, nechtějice tomu rozuměti, budou nuceni prchati od svých hřiven, pro Umění zakopaných. Kdysi bývaly Řády metropolemi Ducha, kláštery cisternami svaté kultury, a knížata Církve přepokorným okem a velejemným uchem nejen umělcův, nýbrž i žebrákův, dnes, u nás, chamraď Šamalíkovská může a smí zasednouti po boku knížat, kdežto umělec má volno a může svobodně chcipnouti hladem, a kněze, katolického kněze, jenž se *zázračnou* šetrností upozorní na toto *barbarství* českomoravského Vedení Církve: *Strahovský opat veřejně nazývá bláznem!* Anebo z *jakého* důvodu a *jakým právem* mne tak nazýváte, pane Opate?

Jakub Deml,
kněz **Římskokatolický.**

Toho času ve Staré Říši,
v Oktávě Nanebevzetí 1909.

PŘÍTELI P. M. F., KNĚZI CÍRKEVNÍMU.

.....
Drahý příteli, zas o jeden krk přibylo Pánu Bohu. Nastěhoval se sem na Sv. Matouše i se svým čelem pan Stříž, probouvav se zdi svých starostlivých rodičů, sester a kněží. Potom se říká, hlavou zdi neproraziš; že i cello při tom uchránil, už jsem Vám podotkl. Se všim právem hodil, ale s hudbou ptactva nebeského, o němž čte se u Sv. Matouše (kap. VI, 26), nehodlá se rozloučiti. Minulý týden Otto už jen na jedné struně hrál, ubezpečiv mne, marně usínajícího, že skladby Kmochovy, jakož i ty, jež se provozují na národních a měšťanských školách, lze vesměs na tento způsob sehrati. Svůj sólový cyklus zahájil číslem ze sbírky Karla Skřivana-Lutinova, zajisté k podob-

ným účelům komponovaným: „Ach, kdybych jenom housle o jedné struně měl...“, načež následovalo: „Andulko šafářova“. Po tomto koncertě udělalo se virtuosovi jaksi nevolno, div se mi nerozplakal, i soudím, že primitivní prostředky nekryjí se s jeho hudebním výrazem. Možno však, že ho (prosím Vás genus irritabile vatum!) dojala v té chvíli elegická nota dechových nástrojů, lkajících asi 50 krokův od našich oken před domem svatby; mimo to svítily hvězdy a štěkali psi. Staroříšský pan farář, snad v domnění, že Otto jest v organisaci, zakázal mu hráti v kostele na varhany, vzav si za záminku, že by z Ottovy hudby zcela jistě co nejdřív pozbyl rozumu. Nemo dat, quod non habet. Téhož dne, kdy tuto klatbu nad Ottovým uměním vyřkl, nazvav je operetním, odešel pan farář, zajisté aby se zotavil ze své kritické práce, do sousední vsi na výlet strany katolicko-národní, a tam celé Boží půldne lokal pomyje turecké hudby, přičemž jeden z přítomných tam kněží, na důkaz, že jejich rozum cítí se dokonale a všestranně sounormálním, nuže, tento rekovný tlumočník katolicko-národně-sociálních spolubratří vyslovil, nemoha již odolati vzkypu a rozkyvu svých rajských slastí, řečeným muzikantům svůj nejtučnější kvardiánský obdiv řka: „Kolik je vás?“ Devět prosím. „*To není možné! : tak čisté hudby jsem ještě nikdy neslyšel!*“

Abyste porozuměl *této* čistotě, musím Vám podotknout, že staroříšské jakož i vůkolní děvy na tomto katolicko-národním výletě ponejprv se *ukázaly* v národních krojích. Anyť národní kroje pocházejí z periody, kdy naše zeměkoule nebyla ještě tak vychladlá, kdy škraloup zemský nebyl ještě tak tlustý, zvláště u nás, ježto Čechy, jakž dobře ví Shakespeare, a naše Morava, což zase dobře ví dnešní umělecko-kritická Praha, ležely přímo na golfickém proudu : z těchto zajisté důvodů národní kroje ženské byly kratšího střihu, katolicko-národní děvy se *ukázaly* — dle Pisma : *ukážte se kněžím*, čili zbožnost jest ke všemu dobrá, a Svatý Otec říká, abychom šli mezi lid. Suum cuique.

Druhá zpráva původní : v Novoříšském klášteře tohoto léta a v tomto mlhavém podzimku ukázali se „orli“. Jest možnost dvojí : buďto tam měli nasazená taková vajíčka (naši katolicko-národní sjezdovníci jsou příliš křesťansky skromní a tolstojovsky prosti, než aby své kulturní činy, najmě pak po—, pře—, a jiné činy netajili), takže se tam orlata mohla přímo nebo nepřímou vylihnout, — anebo, což by znamenalo ovšem epochální obrat ve vědách přírodních : orlům od otevření sportu turistického a zvláště od hádky mezi Wrightem a Pearym valně znechutily se jejich výsosti — jsouce však od přírody hrdi, chtěli ignorovat i tuto bublinu evropského sviňstva, jenže osud byl

krutější jejich aristokratického předsevzetí, neb zpozorovavše, že pruský král Vilém, rdouse polské děti, svými kníry, za applausu Velko-Meziříčské luzy, škrabe po obloze nebeské: orlové rozhodli se, že raději jak se patří chcípnou: v tomto pak stadiu, ovšem dodělané lutinovským klukovstvím, my svědkové posledních časů nacházíme je na poli Slavkovském, v Račicích a neposléze i v Říši.

— — — — — *)

Jakub Deml.

V Staré Říši, v den Sv. Františka z Assisi 1909.

---

*) Dopis jest staršího data. Od té doby arcí stálým rozvojem a pokrokem církví, papežův a bohů českomoravských mnoho se změnilo a bohdá ještě změní, — nevyhnutelně a zatraceně změní.

VELEDŮSTOJNÉMU PÁNU, PANU FRAN-
TIŠKUSERAFÍNSKÉMU MIKANOVI, BISKUP-
SKÉ KONSISTOŘE AUDITOROVI A FARÁŘI
V PAVLOVĚ U OKŘÍŠEK.

In solchen Nächten kannst du in den Gassen
Zukünftigen begegnen, schmalen blassen Ge-
sichtern die dich nicht erkennen und dich
schweigend vorüberlassen.

(Rainer Maria Rilke).

.....
Jest v skutku i možno, i vysvětlitelno,
veledůstojný Pane, že Jste nepoznal
člověka, kterého Jste potkal tento pá-
tek po jedenácté hodině na ulici v PA-
VLOVĚ, an Jste se ubíral ze školy k
obědu. Kdybyste ho byl poznal, byl byste se
ho netázal, *jaká jest cesta*, neb otázky tak do-
konale lhostejnosti nečteme ani v životopise
Šimona Cyrenského. Vám jakožto knězi daleko
více by slušelo, kdybyste byl na př. řekl: „Jaká

jest hodina?“ A byl byste odešel osvěcen a spasitelně uděšen, uslyšev: „*Tatoť jest hodina Vaše a moc temnot* — haec est hora vestra et potestas tenebrarum“ (Luc. 22, 53).

Sotvaže tedy jste mne pominul, zahnul jsem do hospody, jsa hladov a zároveň jist, že tam před marnými otázkami budu bezpečen. Běda, co jsem uslyšel a uviděl! Hostinský — hostinský Vaší obce, hostinský Vaší duchovní péči svěřený, Váš věřící, hostinský v PAVLOVĚ nabízí mně, *katolickému knězi v pátek, v době adventní*: vepřové maso!!

Mám mu já, kněz z duchovní správy trvale vyloučený, připomínati biblický příběh o starci Eleazarovi? Ještě jsem nebyl dojedl své *postní* občerstvení, a hle, hospodský přináší dvěma sedlákům sedícím za stolem prostředním, dvě porce *vepřoviny*; — to bylo v pátek, po první neděli adventní, ve VAŠÍ farnosti, nepřiliš daleko od fary a kostela, nedlouho po tom, kdy se asi kázalo o hrůzách Posledního Soudu, na nějž dle slov jistého Převora máme se připravovati *pojišťováním a pořádkem* — jenže — mimochodem a jako nemoudrý pravím — měl onen pan Prevor, jsa zamilovaným čtenářem Arnošta Hella, připomenouti farníkům rozsah a dosah oné, zajisté nikoliv nesociální *otázky* v osmatřicáté kapitole knihy Jobovy: „*Aneb poklady krupobiti spatřil-lis?*“ Čili, když už jednou dvakrát do roka jest jaksi

dignum et justum mluvití do posvátného prostoru o posledním soudu speciálně, měl onen pan Převor, chovající Hella v originále, své boží slovo „*Vy se pojišťujete, a dobře tak činite, draží v Kristu*“, moudře *rozvésti* (takovýto rozvod kánony připouštějí) a doplniti takto: „*Vy se pojišťujete, a dobře tak činite, avšak draží v Kristu, připodobníce se zcela oněm pannám opatrným, nespokojte se s dobrým, možno-li za nějaký ten pakatel získati lepšího, dle slov Apoštola národův: ale kdo nevdává, lépe činí (I. kor. 7, 38) -- nuže, draží v Kristu, jste-li už jednou spravedliví, buďtež i dokonalí, pojišťující se netoliko proti ohni, nýbrž i proti krupobití!*“ — Co pak se týče řečeného pátečního *postu*, Jílci, Šamlici, Tvaružky a Holby měli by v té příčině vůbec doplniti své homilie, aby se nezdálo, ovšem bludně, ač ne formaliter, že kromě *orlů* a za jistých okolností i selských děv naše omladina *vůbec* a *vesměs* sprostěna jest těchto závazkův; jest totiž lékařsky na jisto postaveno, že mírný půst lidskému zdraví nikterak neškodí, právě naopak, není nemoci, jež by svých kořínků nemohla míti v nezdrženlivosti, a jestliže už, pěstující cukrovku (což má pro nás náramný hospodářský význam), jsme nuceni nepohrdati ani *ječmenem*, přece celkem nelze nepřiznati *hnuti* antialkoholistnímu -- zvláště když naše moravské ovoce a medařství, zajisté

pane Zřídka veselý atd. atd. — velikého *morálního* poslání. Národ *nemocný* ve světové konkurenci neobstojí, neobstál a obstát nemůže! Rovněž *jednotlivec*, byť byl i tak nadaný jako *Konařík* — hlavou zeď neprorazí: otázku postu se stanoviska sociální hygieny, jest nutno vnést mezi *lid*, sakristie nepomůže, jak vidíme na Francii — a tu nejúspěšněji lze provést tuto v pravdě humánní akci skrze — poslance! Byť některý z nich minus prudenter sám sobě vlastnoručně si vystavuje kvitance na 38 korbelů — takový, vzhledem k svému dlouhému dechu může *zasedání* prodlužovati i proti nejzuřivější opozici a tudíž naši věci *platných* služeb prokazovati. *Půst*, anebo, protože se nalézáme v křížovém ohni *moderní* civilisace: řádná dieta, správné diety — toť axiom! *Řím*, ten odvěký nepřítel našeho národa, i v této příčině svým přemrštěným akcentováním *authority*, třebaže v zásadách boje antialkoholního v podstatě jest za jedno s námi, přece právě řečenou přemrštěností naší lideji více škodí nežli prospívá. Proč a k čemu otázku zdrženlivosti slučovati s náboženstvím? Vidíte onen černý spár hamižného ultramontanství? Tento reakcionářský talí v otázkách čistě všelidských a humánních, tuto potměšilou zástěru mysticismu dlužno co nejdříve ba na prvním místě — strhnouti. Bylo by důstojno v těchto věcech domáhati se pro *naše poměry* zvláštních *dišpensí*

pomoci tak vážného zřízení jako jest Sněm a parlament? Pryč s barokem a chutě k dílu — ti nejlepší bez rozdílu stran a postavení budou s námi solidární hned při první *konferenci*, kde budem barok *zavorávatí!* —

Veledůstojný Pane, teprve tyto dni jsem se dověděl, že ráčíte býti umělcem. Je-li Vaše umělecká zdatnost rovna Vaší skromnosti, tu Jste ve Svém oboru *rara avis*, Velikán. Co jsem potom proti Vám já, *qui seipsum commendat*, protože mým spolubratřím kněžím jest to s odpuštěním rovno, jsem-li *probatus* a básník nebo ne. Vy tedy Jste hudebním skladatelem, komponistou (na slovo) *braným*. Gratulujte si, Veleďustojný Pane, já jsem Vaším nepostrádatelným *činitelem*, non auditor tantum, oním Vašich *snů* realizátorem, jenž *tvrdí muziku*, jak praví lid, a *hlas lidu hlas Boží*... Kterak to, že už dávno jsme se neznali, Vy a já bydlíce jeden druhému téměř za humny, Vy jako stálice, já co oběžnice? Jaký krutý Osud až do této chvíle rozdvojoval naše umělecká srdce, jaká nelítostná kletba věznila naše spřízněné bytosti, každou zvlášť, takže jsme nemohli klesnouti v jediné, věčné Objetí? Který z démonů Škodolibosti zavinil onu přirozeně nevysvětlitelnou dissonanci našich harmonicky sladěných duší? O Bratře, která ze všech bolestí pod nebem může vyvážití rajske akkordy citu, jejž slepý dav lítostivě zove *lítostí*....! Před rokem,

Veledůstojný Pane, Jste mi psal, posílaje dvě korunky, *abych Vám dal pokoj s našimi publikacemi* — a hle, tato tvrdost dnešního dne podobá se nikoli tvrdosti *kamene*, jež sotva pštrosové ztrávi, nýbrž tvrdosti *cukrkandlu*, jež se na jazyku a po útrobách sladce rozpívá... Ti, kteří nikdy nemilovali, nikdy nepochopí, kterak v lásce pravé, v lásce veliké ze všeho nejsladším jest sebeobviňování a výčitka... Což přestal kdy *Bůh milovati* svět? Zajisté nikoliv, sice by už dávno nedopouštěl světu takových legrací, jakých se periodicky natropí na př. Škrdlova „Vlast“, Bitnar-Firle-Kratochvilné „Meditáčky“, Konaříkova „Evin-ka“, feuilletonista „Hlasu“, L. P. C., tato *duše* pověstného brněnského krokodila, těkající, prokletá, od Alžíru ke *Skotsku*, od *Lissabonu* k *Temešváru*, kolisavým letem kaloně jedlého, v té výši nad zemským okrskem jako galerie *Smichovského* divadla. Ubohá *Elpécé*, co jsi zavinila, že jsi odsouzena k věčné úloze směšna, aniž bys to kdy nahlédla, *Můrolapko*?! Služebníci Slávy slyšíte píseň služebníků lásky? Pst! Pst! — „*Bůh jest dobrý*“ — —. Služebníci Slávy, rozeznáváte v tomto chóru tiplíkový hlásek *Můrochňapky*? Nuže, *Bůh miluje* tento svět a přece: *Vyčítá* („*Soli Deo*“? Jak tomu jest, náš věčně mladý Xavere?): *Popule meus, in quo contristavi te, respondemihi!* — Je-li tedy *výčitka* tím nejvlastnějším, nej-

podstatnějším (Bůh tomu rozumí dokonce i tak, že zrovna *křížem* navštěvuje, koho miluje), tím *nejsladším* (pokud to ovšem nepřekračuje jistou míru) v *lásce*, nebudiž Vám ani divno, ani kruto, Vele důstojný Pane, když Vás i dále tisknu ve svém objetí, řka :

Nedávno ukradli Vám zloději zlaté hodinky a šest set korun. Jestliže *milujete*, proč raději nepřidáváte a proč rozhlašujete po sousedních farách a tím mezi lid, že to bylo *jen třicet* zlatých hotových peněz a že hodinky *beztoho nestály za nic*, protože *stály*? V takové řeči jeví se škodolibost vůči zlodějům, kteří zajisté rovněž jsou obdařeni rozumem a svobodnou vůlí, tedy Vašimi *bližními*, jimž dle Evangelia přikázáno jest *dobrých* věcí přát — a s druhé strany, jakkoliv *třicet zlatých* není *třicet stříbrných*, přece jest se varovati, pokud běží o Jidášství, i *stinu* pohoršení. A dále. Proč Jste mi, Vele důstojný Pane, před rokem psal, že nemáte peněz, že *oprava kostela* Vás mnoho stojí, takže nemůžete věnovati na knihy, anyž všechny Vaše úspory a příjmy padnou na chrám Páně? Milý Bratře, zajisté uznáváte, že Vám dnes, kdy zlodějové (já jsem jich neposlal, neb i *Svatí* pomáhají nikoli z moci vlastní, nýbrž toliko svoji *přimluvou*) jsou svědky pravosti mé a soudu Božího, mohu říci v tvář, co první Papež pravil za okolností podobných, řka : *Ananiáši, proč pokoušel ďábel srdce tvého, abys ty lhal*

Duchu Svatému? Zdaliž zůstávajíc tobě nezůstávalo? A zdaliž, byvši prodáno, v moci tvé nebylo? Proč jsi tuto věc uložil v srdci svém? Neselhal jsi lidem, ale Bohu!“ A víte, důstojný Bratře, co k tomu podotýká Duch Utěšitel? „*Uslyšev pak Ananiáš ta slova, padl a zdechl*“ (Sk. Ap. V). Nepraví „umřel“ (to se říká o včeličkách), nýbrž: „*zdechl.*“ A kdo to praví? *Duch Svatý.* Zajisté nebyli by přišly zlodějové, když Jste byl s Vaší slečnou na veselce, kdybyste byl, drahý Bratře, ony hodinky prodal penězoměncům a oněch třicet nebo tři sta rýnských *věnoval* na opravu Pavlovského chrámu Páně, jak Jste byl slíbil. A zajisté nikdo ve Vaší hospodě nedostal by v adventní pátek jitřnici, kdybyste, drahý Bratře, vstávaje lehaje ukládal do srdce svého, Vy *první* z celé farnosti, slovo Boží, kteréž dí: „*Neskládejte si pokladů na zemi, kdež zloději vykopávají a kradou*“ (Mat. VI, 19). Toť onen kámen, na němž uprostřed pouště a lvů spal Patriarcha Jakub, a věřte, ani dnes nikdo neuzří nebe otevřené a Anděly sestupující, a vystupující, kdo spává na něčem měkčím, nežli jest *pravda* a *chudoba*. Toť onen kámen úhelní veškerého křesťanského života, a teprve na něm lze položit kámen druhý, což jest sebezápor. An já nemohu a nesmím, vyložte Vy, Bratře milý, Svým hospodským a farníkům slovo Přesvaté Panny La Saletteské: „*Chodí do masných krámů*

*jako psi“ -- anebo, protože náš pan biskup Jeho Excellence Dr. Pavel Hrabě Huyn Panně Marii pod těžkým hřichem mluvit zakázal, jděte do starého Zákona (z nouze a bídý i morálka dovoluje krást, ovšem jen v případech, že by člověk jinak musel zdechnout), tam v Mojžíšově knize zvané Numeri (Svým farníkům můžete říci, že Numeri nikterak není přehledná tabulka k rychlému vypočítávání úroků, jak to mají rajfajzenky, nýbrž, když už by bylo nutno říci to v jazyce národním, že jest to asi tolik, co Násobilka), ve verši třicátém třetím (v tom roce Svého věku zemiřel Spasitel na dřevě Svatého kříže — poznámka mnemotechnická) naleznete a na věčnou oplátku můžete si vzít tuto Výstrahu: „*Ještě maso bylo v zubech jejich: a hle prchlivost Hospodinova vzbudivši se na lid, bila je ranou velikou příliš. I nazváno jest to misto: hrobové žádosti.*“*

Jakub Deml,
kněz Církve Římsko-katolické.

Advent 1909.

P. S. Že pocestní a žebráci, anebo ti, kdož stravují v *hostincích*, nejsou pod těžkým hříchem na postní řád vázáni, toho mi, Bratře, neračte namítati: Vy také nejste pod těžkým hříchem povinen, spolubratra kněze pozvati na lžičku polévky, ale kdybyste tak někdy přece učinil, Svátá Církev Vám toho nezazlí. Naproti tomu rozhodně neschválí, někoho-li na lžičce vody utopíte.

DP. KARLU KOCHOVI, FARÁŘI V ŽELETAVĚ

Důstojný pane!

 RAEDICATORI tanta in Deo debet esse fiducia, ut praesentis vitae sumptus, quamvis non provideat, tamen sibi hos non deesse certissime sciat: ne dum mens ejus occupatur ad temporalia, minus aliis provideat aeterna. (S. Gregorius Papa, Ex Homilia 17. in Evang.).

Věc jest takováto, pane faráři: V pátek, v den Svaté Alžběty, Královny Portug. Vdovy, bylo mi jíti Želetavou. Vida kostel otevřený, jdu dovnitř. Poznáv záhy, že v kostele není človíčka — šuměly vůkol perutě ticha — upustil jsem od funkce publikána „v zadu“ a šel jsem se svou velikou bídou blíže k „Ohnisku láskou planoucím“, t. j. k Svatostánku. Kdo zabrání očím, aby neviděly? V tabernaklu

vězi klíč se „zlatým“ třapcem. Domnívaje se, že se každým okamžikem objeví kněz, čekám chvíli, opět čekám, konečně se rozhlížím — nikdo. Jdu tedy, prozkoumám celý kostel — nikdo. *Sakristie otevřena* : nepochybuji, že Vás tam zastanu. Avšak — ani v sakristii nebylo človíčka. Co činit? Zavolat faráře? Ale než ho najdu, zatím může být Svatostánek znesvěcen a vyloupen! Co tedy dělat? čekati, až kněz příslušné jurisdikce sem přijde? Jiného nezbyvá: zamčít Svatostánek, stáhnouti klíč a skrýti ho. To jsem také učinil, neučiniv více. . . Zamkl jsem, dovnitř pohlédnuv.

Prodávati Monštranci neb Ciborium, toť zajisté choulostivá věc, zvláště, je-li v místě četnické stanoviště a telegraf; z toho tedy opravdu nic dobrého nekouká. Za to však mnohem snazší jest, spáchat něco na *křehkých, pokorně bezbranných Hostiích*. Kdo Vám, pane faráři, za to ručí, že se *toto hrozné sacrilegium ve Vašem kostele nestává nebo nestalo, a to Vaši vinou*? Zde neplatí „einmal ist keinmal“. Čím tuto strašlivou *možnost* popřete? Čím ji ospravedlníte? Větrati, ano; avšak větrati tak zuřivě, aby „se vyvětralo“ Vše, i Duše z těla, i TĚLO s DUŠÍ?! Klíček v tabernaklu, nikdo na stráž, a kostel otevřen! To přece chápete, že nejsem a také nemohu být, ač jsem bez místa, všudy přítomen? Což si nepamatujete, pane faráři, co se vykládalo o onom atentátě na

dp. Janouška, faráře Krásonického? Vždyť se to stalo *nepřiliš daleko od Želetavy a na těžce cisařské silnici, která vede bezprostředně mimo Váš kostel!* Šuškalo se dokonce o jistém — *anarchistovi, v Želetavě se „usadivším“!* A Vy přes to vše takové se oddáváte bezstarostnosti (Vobis tanta in Deo est fiducia, ut praesentis Vitae Sumptus, quamvis *non provideatis*, tamen Vobis hos non deesse *certissime* sciatis — bezpochyby!) ve věcech Nejsvětějších, na něž Bezbožnost právě nejvíce má spadeno?

Považte dále, že naproti Vašemu kostelu stojí t. zv. *stravovací stanice*, kamž se uchylují se svými ranečky vychrtlí mravenci velkoměst, táhnoucí od německých hranic na Jihlavu, Želetavou k Vidni . . .

Tu chvíli v pátek, kdy jsem já našel klíče u Vašeho tabernaklu, v kostele nadobro prázdném, bylo *pod mrakem a pršelo*, kterážto okolnost jednak *vyprázdňuje ulici*, jednak *tuláky tím více svádí a láká na místa suchá a nestřežená*

Mimo to za takové deštivé nálady, jak známo z psychologie, *touhy zločinné se vyvrcholují*, a pozornost vůbec bývá rozptýlena přecházejíc v mimovolnou roztržitost, ba v tupou, snivou poloospalost, kdy všechny vjemy splývají jaksi v jediný, neurčitý, těžký, polovědomý, vzdálený, rázu více sluchového nežli zrakového, jakoby ona nízko se ploužící oblaka postřela i blankyt vědomí a mrákavy hmotné naplnily i mysl. Za tak-

vých dní bytost lidská choulí se do sebe jako květiny za těchže dní. — Náměstí Želetavské bylo vskutku prázdné v onu chvíli, což jsem poznával na sobě i z toho, že se mi po něm kráčelo o mnoho volněji. Pošta Želetavská byla již odjela, a když jsem dospěl k onomu místu, kam až Jste mne byl k mojí trampotě posledně doprovodil (to bylo letos tehdy, jak zajisté si pamatujete, kdy Jste si mi stěžoval, co máte dluhů a tolik, tolik práce kancelářské doma a ve škole, že si nikterak a nikterak nemůžete koupiti knihu, an prý tak tak přečtete brněnský „Hlas“ — člověk má dojem, jako byste chtěl říci: Svaté Evangelium !) když tedy jsem na své páteční cestě dospěl nad Svojkovice, zvonilo v Rozseči poledne. Byl tedy čas, kdy dvojnásob jsou vyprázdněny ulice i pole. Na císařské silnici potkal jsem několik, jak obyčejně nevlídných vandrovníků. Že jsem nezašel do Vaší fary, totiž s tím „klíčkem“, toho mi nikterak nezazlivejte; zásadně nechodím do fary, kde hospodaří farářův švagr se ženou a dětmi.

Aby se vědělo, jak v tomto případě Vaše lhostejnost jest *zločinná a svatokrádežná*, dlužno uvážiti, zdali byste podobným způsobem, jak to činíte se *Svatostánkem*, v šanc vydával **Raiffeisenku** nebo svoji **Wertheimku** ?

Jediná útěcha Vám zbývá: že v této lhostejnosti nejste dosud tak dokonalým, jak

nynější farář Pavlovský, Váš soused, *jež* jest s to, místo dvířky polozahaliti Tabernakl cum Sanctissimo jakýmsi plátýnkem, nechati kostel otevřený, prázdný, bez dozoru, a odejiti klidně na pouť do Opatova   Anebo jako P. T. správa fary Příbyslavické u Okříšek, vydávající klíče kostelní na požádání komukoliv, knězi, laiku, *sebe více neznámým*, a třeba i na několik hodin, zdarma, bez kontroly   Pokud mne se týče, aspoň se mi tam během půlhodiny podařilo konečně, rozsvítiti „věčné světlo“. Hledte, i na tyto do nebe volající nešvary „nastrojil Pán červa“ ve způsobě dvou, pro Vás a Vaše důstojné kumpány zajisté bezecných svědkův. *O hnusně špinavém* kostelním prádle Předínském, a to v den veliké lidové slavnosti *adorační*: ani nemluvím. Rovněž ne o tom, kterak nynější farář Staroříšský, P. Evermod, leze do tabernaklu v kožichu a *beze světla* a takto beze světla chodí s Nejsvětější Svátostí po městečku, což jest pochopitelné.

Pane faráři, stane-li se mi, jako tento pátek v kostele Želetavském, něco podobného ještě jednou, neukryju klíček svatostánkový pod pokrývku oltářní, jako tentokrát, nýbrž bez nejmenších skrupulí o tom, *jsem-li já v těchto věcech kompetentní*, tedy *bez ohledu na výtku Brněnské konsistoře*: pošlu klíček rekomando-express do **ŘÍMA**, kde už Klíčům rozumějí.

O čemž bez veškeré úcty uvědomuji i Vás,
želetavský pane faráři.

Jakub Deml,
kněz Církve Římsko-katolické.

V Oktávě SS. Cyrilla a Methoděje 1910.

P. S. Bylo mi několikráte řečeno, že ve
zpovědnici tak hlasitě mluvíte, že okolo stojící
všechno slyší; máte tedy asi *všechno* otevřeno,
krom toho „*jednoho potřebného*“, což podotý-
kám jen mimochodem, ze soucitu nad těmi
„ubohými hříšníky“.

JISTÉMU VĚHLASNÉMU PŘÍTELI
STUDIA THEOLOGIE, UMĚNÍ A VĚDY
V KRÁLOVSTVÍ.

Ave, Maria!

Ve Staré Říši

v Oktávě Narození Panny Marie 1910.

Drahý příteli,

.....
Včera jsem přišel do Staré Říše, a čekal mne tu Váš milý list z 29. srpna. Vřele Vám děkuji, že Jste moji prosbu tak přijal a vyplnil. — Moje nejnovější zprávy jsou tyto

Nevědouc si bezpochyby se mnou rady, nařídila mi Biskupská Konsistoř, abych se od 22.—26. srpna účastnil v Brně kněžských exercicií. Uposlechl jsem jako tehdy přede dvěma roky, kdy mně pan Biskup totéž rozkázal. Očekával jsem, že Jeho *Biskupská Excellence* (jak ho nazývají naše diecézní pato-

lízalské žurnály) tentokrát to se mnou rozřeší, t. j. že nazná svou nespravedlnost a otčimskou krutost, své bludy především, svoje schismatické a antikanonické hmaty, že to vše veřejně odvolá, upřímně toho polituje a mne aspoň titulem biskupského rady obdaří (když toto místo tak dokonale jest uprázdněno), — ale pan Biskup, přistoupiv posléze i ke mně, pravil pouze toto: „Tak, pane Deml, jak se vám daří? Pořád stejně?“ Pravím: „Jsem už zdравější“. Pan Biskup mi dal jako ostatním obrázek a šel dál. — Nepřál bych Vám, Příteli, slyšeti allokuci, kterou týž den, t. j. 26. srpna měla Jeho Excellence ke 116 kněžím diecéze Brněnské: Pozoruji na panu Biskupovi Pavlu hraběti Huynovi strašný následek toho, že před časem odsoudil Zjevení La Salettské jako pověrečnou zpozdilost. Z Historie Tajemství obou La Salettských Pastevců jest Vám známo, že Matky Boží čest mstí se vždy tím, čím ji chtěl kdo poskvřít. Osud Biskupa Huyna v jeho vlastní osobě jest zpečetěn; netřeba hněvu, netřeba již boje — zbývá jen politování a modlitba. V čele diecéze Brněnské jest Pastýř, který od rána do večera zdá se býti ve stavu naprosté nezodpovědnosti. —

Během posledních 17 měsíců již asi sedmkrát, víc a více hroze, biskup Huyn mi rozkázal, abych podal „žádost o převzetí na trvalý odpočinek“, a mimo to mi 19. srpna 1910

přísně doporučil, abych „přerušil všechny styky s p. Floriánem“. — Na všechny tyto rozkazy uctivě a pevně jsem vždy odpověděl po pravdě a spravedlnosti. A neděje se nic.

Děje se jen to, že od 1. března 1909, tedy již po 18 měsících nedostávám žádného platu, poněvadž bez mé žádosti nemohou mi kdesi na Mistodržitelství plat poukázati, a pan biskup se zdráhá svoje rozkazy vzít zpět. A *potrestati* mne, (jak stále hrozi), toť zase oříšek, jenž bez Pia X. nemůže býti rozlousknut. Stačí mi ovšem, mohu-li sloužiti Mši Svatou, jen stačí-li to Spravedlnosti, jež jako smrt i nad Biskupy panuje. —

Tak jsem Vám, milý Příteli, vyličil a nastínil krátce svoji situaci, vzdáváje se naděje, že bych Vám mohl zevrubně popsati svoje vandrování, svá nesčetná vnitřní i vnější pokoření, své komické konflikty s žebráky, hospodskými, pekaři, kněžími, kollegy, kostelníky, ministranty, klášterníky, křesťany, jinověrci, zpovědníky, studenty, dětmi, konduktery, přátely, nepřátely, ctiteli, lájci.... Nevím, uložena-li komu ještě tolikerá příležitost k zábavě.

Abyste však měl nějakou představu o mých „zábavách“, uvedu Vám aspoň tyto případy: Jedna stará žebračka prosila mne o almužnu; nechtěje ji sklamati, a doufaje, že to s *mojím* požebráním dopadne dobře, pravím jí dle pravdy, že nemám ani halíře, ale aby šla se mnou do chalupy, kde mám známé. Milá žebračka

se na mne zamračila a mračky i mlčky odcházejíc, zůstavila mne pohrdlivě na silnici. Nedivím se stařence; možná dost, že můj *upřimný* plán a *jediné* východisko mojí ducha-přítomnosti (myslil jsem, já bláhový, že mne ve Staré Říši lidé znají!) a bídy, stotožnily se v její žebrácké t. j. výborné paměti s jistými taktikami jistých pánů, kteří člověku nenadají, ale také nedají, sladkobolně cukrucujíce: „Zlatá osobo, jak je Bůh nade mnou, nemám při sobě“, Z milosti Boží buržoa nikdy „nemá při sobě“ a *nikdy miti nebude*. Vy Příteli, dobře rozumíte, co tu pravím; nuže, obdivujte se chválami a plesem Boží Spravedlnosti i ve věci této. —

Jednou mne pod střechou zastihl jakýsi zkušenec v podobě šlejfiře a prosí, abych mu dal kalhoty. Měl jsem dvoje: jedny, které mi zůstaly věrný ve službě chrámové, a druhé, jimž možno dáti čestný titul: „pracovní“, anyť se mnou „podnikají“ cesty, chráníce mne proti nahotě, a když neprší, i proti zimě. Na mé poměry nebyl ještě tak zlý tento kus oděvu, a poněvadž mimo to žebrák stojící přede mnou neměl tak na spěch, aniž měl nebo chtěl *jiného* ještě co říci, dbaje taktu, svlékl jsem „pracovní“ a dav je prosícimu, oděl jsem se svátečnějšími. Chudí lidé nedělají cavyků, není na to kdy. Žebrák odešel. Za pár hodin na to našel jsem svůj dar venku na klice —, a bezpochyby proto jedna žebračka téže vsi ne-

dávno mi důvěrně položila na srdce, že „*mám mít při sobě vždy nějaký ten krejcar*“ !

Před měsícem hodil mne zas osud do jednoho kupé s bývalým koalumnem a teď brněnským katechetou *P. Klempou*, na nějž snad si pamatujete ze sborníku „*Studia*“ Březen 1906. Nezmoudřel dodnes milý Klempa Antonín, neb sotvaže mne zmerčil, jako by se mezi námi nebylo nikdy nic stalo, vzal mne před svou *plnoletou* sestrou na exámen, pilně se vyptává na mé bratry, sestry, švagry, strýce, rodiče, a na konec činí mému dobrému otci *vážnou výtku* za to, že mně, t. j. knězi Jakubu Demlovi, gruntovně nezajistil na domě v Tasově: **vejměnek!!** Divám se po těchto jeho slovech na milého Pátera Klempu s přátelským, avšak již nepokrytým úsměvem (byla přítomna jeho dobrá sestra, viděl jsem ji totiž ponejprv, a ona skromně mlčela, nemajíc ani hodnosti a sebejistoty bratrovy, vskutku dobrá) — a tu on ospravedlňuje svoje obavy o mé blaho, horlivě dodává a svou thesi moudře uceluje:

„Abys mohl někde do své smrti aspoň bezplatně bydlet!“

Po tom, co jsem Vám tu právě vyprávěl, měl bych učiniti přestávku ve způsobě spálené stepi, anebo moře jenom Robinsonům „splavného“ za přispění Oberonova — anebo ne, ještě mi dlužno zdolati zde Almansora, a potom už to Vašemu Wielandovi (jistě od slovesa

weilen, vidíte ?) půjde rychle ke konci. S Pánem Bohem do Tunisu, což jest tuto Opatov. Spanem děkanem Mičou jest rozumná a pěkná řeč, mimochodem řečeno, jest pan děkan Míča, farář Opatovský, z *celého děkanství Želetavského* jediný kněz, s kterým ještě mohu mluvit. Z Okříšek do Opatova byla 26. srpna cesta dobrá a příjemná; vezl mne pan děkan. Z Opatova do Hladovských lesů — anebo jaké jsou to lesy, — byla cesta ctnostná, neb se mi vnutil za průvodce Dr. Večeřa, bývalý sekretář Jeho Bisk. Milosti hraběte Huyna, cviče mne ve ctnosti trpělivosti. Jméno tohoto mladičkého pána vyskytuje se též, jak si snad vzpomenete, v některých sbornících „*Studia*“, tam kde se pojednává o kultu Božského Srdce. Vzpomínám-li na tento doktorský doprovod od Opatovských rybníků k Opatovským lesům nemohu se ubrániti tomuto povzdechu: „Bože můj, co jest ještě učiniti jistým lidem, aby věděli, kde přestává řeč?“ Zprvu jsem doufal, že Dr. Večeřa touží po nějakém vyznání svého srdce, že si chce uleviti, že potřebuje právě *mé* rady a pomoci — avšak Dr. Večeřa ničeho nepotřebuje a ničemu nevěří, a paradox jest mu zdí, která v jeho theologickém Bedekru má název „*Rouhání*“, kdežto pojem „žebrák“ označen poznámkou: „*Epitheton ornans*“. To není pravda, že Vámi kdekterý kněz pohrdá, že se Vás štítí atd., já vím, že Vás všichni

úst mohl vpraviti jediný paprsek světla, aniž by ještě před ohradou zubní nebyl na padrf — a nevěda, (tak se přihází mnohdy ve snu), že duše má v hlubinách podvědomí, anebo lépe páně doktorova Prozřetelnost či Sudba navazuje totéž téma jako tehdy v předsíni audienční na Petrově, t. j. o Nejsvětějším Srdci, pravím, v řečené již beznadějnosti, cosi jako, že to není dobrým znamením pro duchovní stav, když Jeho Biskupská Milost dává se fotografovati v úboru modlitby, a takto na rohu ulice vystavovati.... Dr. Večeřa, ač ze služby již propuštěn, ukázal se tu v celé nahotě služebníkem svého pána, a já si náhle musel uvědomiti, že jedině o Božském Srdci, o Nejsvětější Panně, o Jeho Svatosti Římském Papeži smí se mluviti *svobodně*, jak v Rezidencích, tak ve farách, jak v Konsistořích, tak v kuchyních, jak s bryndáčkem, tak s obrouskem pod bradou, s Imprimatur, bez Imprimatur, atd., atd.: *pouze činnost a nečinnost biskupova jest sacrosancta!*

Dr. Večeřa vyřítíl se na můj hlas, jenž se byl brzo rozplynul v opatovských lesích, vyřítíl se za ním jako většina mladých lidí řítí se dnes za spodničkou paní kariéry.... Který pes by ji čenichal v pustých lesích opatovských? Dr. Večeřa svým způsobem, t. j. zadýchaně a zřejmě pádně mi dokazoval, že dle morálky jest to věc zcela indiferentní, to jest

nikoli špatná, nýbrž *nevinná* (na toto slovo pro zábavu padl s mé strany paradox, jenž pana doktora div o rozum nepřipravil, an jsem prohodil, že bych přál Jeho Excellenci, aby byl někdy *klesl*, a poněvadž mi bylo pana doktora srdečně líto, přiložil jsem ihned anglickou náplast, jednodušeji praviv, že k zastávání úřadu biskupského a j. pouhá nevinnost nestačí —), ba vzhledem k tomu, že zbožnost jednoho vzdělává druhé, a že, viděna jsouc na Nejdůstojnějším, tím více vzdělává: netoliko nevinná, nýbrž přímo a pozitivně *dobrá*. Dobrá věc, dobrý úmysl, stav posvěcující milosti, a konkluse jest hotova. — „Považte“, pravil Dr. Večeřa, „kolik lidí denně dívá se do výkladní skříně, a každý z nich vidí tu zbožnost našeho pana biskupa, což nezůstane bez vlivu....“ atd. atd.

Již před několika měsíci upozornil mne na to pan O. B., brzo potom četl jsem to kdesi na nádraží ve veřejných novinách, už jako citát z velkoměstského žurnálu, krátce, řečená podobizna J. M. biskupa Huyna dělala pohoršení, snižujíc důstojnost biskupskou, a já nevím, přilehá-li na *všechny* pravdy zásada Řehoře VII. :

Utilius scandalum nasci permittitur, quam veritas relinquatur — opravdu nevím, pane doktore Večeře, ba začínám o tom i pochybovati.

Tak za řeči řekl mi v Brně letos jistý vážný kněz, až půjdu Novou ulicí podle fot. atellieru

„Rafael“, tam že na rohu za sklem dodnes
uzřím, co v tolika novinách a v mnohem více
duších vzbudilo tolik despektu: t. j. onu po-
věstnou podobiznu pana biskupa. Maje na
mysli věci důležité, schválně jsem opomenul
tuto příležitost, zvláště když mi zároveň napa-
dlo toto: kdyby ona fotografie byla vskutku
scandalum pusillorum, jistě by ji byl pan Bi-
skup už před několika měsíci poručil odkliditi.
Konečně 26. srpna, jda tou cestou, vzpomněl
jsem si přirozeně na onu věc (šel jsem z exer-
cicii) a před „Rafaelem“ jsem se zastavil. Jako
vždy v podobných okolnostech, hned při prvním
popatření jsem se mimovolně zastyděl, jako
člověk, jenž do této bohaté a vysoké společ-
nosti nepatří. Tvoříť vždy takové fotografovo
výkladní okno společnost, a to společnost,
v níž dokonaleji než na ulici platí známý
paragraf trestního zákonníka proti *žebrání*. Toto
slovo — ach, vzpomínám si na onoho Nezná-
mého z knihy Gustava Flauberta „Julian Poho-
stinný“ — Leon Bloy má pravdu: jest to jedi-
né *Dílo* Flaubertovo, vše ostatní jest alchymie
— na místo, kde onen Neznámý, ukojiv hlad
a žízeň, pravi: „*Jest mi zima!*“ Není zazna-
menáno, že by byl na Kříži pronesl Kristus
takové slovo — páni doktoři by nám to vysvětlili
archeologicky. Jisto však jest, že byl Spasitel
na *Kříži*. Pokrm a nápoj nebude asi jedinou
potřebou člověka. „*Jest mi zima*“. Když tedy

se máme i čím *obléci*, ó křesťané věku dvacátého, uvažme v srdcích svých ještě toto slovo Historie: „A král David sestárnul, a měl věku svého velmi mnoho dní: a když se přikrýval šaty, *nezahřával se*“ (I. Král. 1., 1). Archeologie tedy sama, t. j. *klimatické* poměry Palestíny, asi nám to nevysvětlí, proč Pán, vise na Kříži, nezvolal: „Jest mi zima!“, bude nutno přibrati na pomoc *somatologii*, aby se přišlo na kloub tomu, proč na jedné straně jest člověkovu *zima*, a na druhé straně král šaty nemůže *se zahřát*. „Oblect se v Pána Ježíše Krista“ (Řím, 13, 14). Ano, chápu to; Pán Sám jest tak teple oděn, že může ještě ledačehos postrádat — neb *Jeho* slova to jsou: „A o *oděv proč se staráte?*“ — Společnost, na kterou právě hledím, jest vesměs velmi slušně *oblečena*. Proč jest mi tedy zima? Vznešené dámy, důstojníci, ředitelé, radové, profesori, novomanželé, bohaté dětské kočárky, pudlici — och, co trpím, drahý Příteli, i jen když si na *kterékoli* fotografické výkladní okno vzpomenu! Proč mne tak drobí zima? Vždyť je neznám ty lidi? Vždyť je neodsuzuji? Vždyť tu není tabulka proti žebrání? Vždyť nejídám pod psa? Dnes už dokonce ne. Stařecký pan farář platil za mne oběd. Jest Boží pátek, a já jako slušnější křesťan měl svou porci fogoše a dvě plzeňské? Vždyť to vše už dávno minulo — proč jest mi dosud zima?

26. srpna, L. P. 1910. Stojím před výkladním oknem Rafaelovým. Uložil jsem si to za pokání. Nesním. Stojím na nároží Nové ulice. Arnošt Hello má pravdu: Fotografie, toť kani-balismus. Mrazí mne v kostech, tedy bezpochyby žiju, nebo aspoň nespím. Přechází mně zrak -- jsemť venkovan. Vznešené dámy, důstojníci, profesoři ... Dole, v pěkném, velkém passepartout zapřena jest podobizna Nejdůstojnějšího pana biskupa. Jeho Excellence klečí v saloně před sochou Nejsvětějšího Srdce, roucho v umělé řasy složené, pontifikální roucho *cum cauda*, ruce na klekátku spočívají jako svatou láskou umdlené, hlava důvěrně vykloněná, ale přece *důstojně*, aby se nemohlo podezřívati byť sebe menší affektace a napodobení svatého textu: *Fulcite me floribus* — dětskou průzračnou sladkostí lesknoucí se oko pravé — vše jako živé! Tvář proti tváři, jedna s hůry, druhá zdola, tam Slunce, zde heliotróp, ona oblažující, tato oblažená a rovněž oblažující — ruka Spasitelova i šíj' se sklání, ona k posile a obejmutí, tato s darem opojivým úst — mír, a klid a svatá samota . . .
Dr. Večeřa má pravdu. Jsem dojat. A dojat odcházím.

Výtečný jinak karton Františka Bilka, „Tu ruku pravou požehnej mi, Kriste“, má jednu přednost, která každého slušného křesťana musí urážet: příliš prudký pohyb. Kdyby pan

Bilek (v Praze má příležitosti dost a dost!) zašel do kteréhokoli obchodu s devotionaliemi, tu by se na „Zjevení Svaté Gertrudy“ *ledačemus* byl přiučil. Chce-li se umělec, ať malíř, ať sochař, v *dobré věci* dodělati úspěchu, já řku „v dobré“, a já řku „úspěchu“, musí to dělati jak nynější brněnský pan biskup: nepřijímati Chudého, leda žeby Chudý odložil své „způsoby“. Toť věc *podstatná*, neb i Ježíš Kristus ve Svátosti Oltářní jest přítomen, *dokud* způsoby trvají“. Tak mi připadá, že definice chudého zní: „To, co má ustavičně žaludek a syntaxi na ruby“, a tuhle jeden anglický konvertita objasňuje a dotvrzuje moje mínění celou knihou. Všechny sociální problémy *naši doby* obsaženy a *rozřešeny* jsou v tomto: „Bohatec a chudý Lazar“. Svatý eremita Makarius byl ještě toho mínění, že *bohatec nemá kdy na modlitbu*; já však myslím, že dnes už ani na *myšlení*. Co nemá dvě koleje a čtyři nohy, to v XX. století na Moravě a v Čechách nazýváno jest předně mystikem, potom apokalyptikem, potom bláznem, potom spušťencem, a potom nijak.

Že můj názor na sociální otázku jest správný, potvrzuje tato událost: Přišed do Brna na exercicie, svalil jsem se po první meditaci na vykázané v II. poschodí sobě lože, mojí velkou únavou a hlavně hladem i žízní *hned u dveří* vykázané lože, čekaje toužebně na večeři. Ři-

kají, že spánek posiluje. V tom se prolomí silentium rázným otevřením dveří hlasem, jenž mi připomenul velkopáteční řehlačku u komory umrlčí v Tasově, t. j. v mém rodišti. A kdo je tady ještě?“ ptá se hlas všech přítomných, kteří byli zaplatili. Já ze slušnosti mlčel, konejše se myšlenkou, že „spím“. Avšak statečný muž přistupuje k mému loži, a já po způsobu lapeného brouka kovářika dím: „Nač vybíráte?“ V muži vzrostla naděje, i vece: „Na sluhy alumnátské a na spolek Svatého Vincence“. Nejsa ani sluhou, ani spolkem, ptám se dále: „A kolik chcete?“ Muž odpověděl: „Dává se, dvě koruny na sluhy a dvě koruny na Spolek“. „*Nemám ani halíře*“, promluvil jsem po tomto výsledku zjevně já, a onen muž, jejž mi soumrak zpodobil na pyšelského pana faráře Lujku, letěl ze dveří zvolav: „*Tady je Bída, podme pryč!*“ Tak dle Josefa Flavia volaly Hlasy před zbořením Jeruzalema . . . Tady je Bída, podme pryč! Tuším Kocourkovští, nebo jistě Jílemští, jejichž Historii Jan Opolský slavně napsal, měli takovéto heslo válečné: „Nésó-le tam, hr na ně! Sóle tam, cófnem“.

Že pak netoliko v parlamentech a jiných sborech světských, nýbrž i v klášteřích Jílemští dobře zastoupeni jsou, o tom aspoň jeden příklad Vám uvedu z vlastní autopsije:

Přijel jsem večer do Náměště nad Oslavou. Tma jest věc nepříjemná, únava ještě nepříje-

mnější. Možná, že také přšlo. Kam ? Pro hôtél není v hrsti odvahy, einmal ist keimal : jdu tedy do fary. Spiritismus je nedůsledný, nejde v Absolutno ; i *domy* mají svůj astrál, a neví se to. Já to vím. Chudí a psi to vědí, děti též. Nemohu se klamati, ve svém rodišti znám takové domy (roznášel jsem „upomínky“), a nemyslete, že jsou vždy obehnány zdí. *Ticho* jest pro ně příznačno. Stavení duchů. *Ticho* jest jeho emanací. Svět valně pokročil. Svět se zjemňuje. Napřed býval šindel, doch a petlice. Teď máme pěkný zámek, díрку do dveří, sotva viditelnou, elektrický knoflík — vskutku, už ani díрку ne — a éternit. Krátce, pan farář Richard Tenora popadl mne u dveří kol pasu, a sotvaže jsem si v duchu jakž takž zrekapituloval Únos Sabine, sedím ve velkém sále na misionářských dožinkách, vedle mladého pána, jenž se mi představil jakožto *Milosrdný*. Taková náhoda stačila odpoutati moji důvěru, a jsa přesvědčen, že dobrý Anděl posadil mne tentokrát vedle bytosti *Z Boha*, srdečně odpovídám : Jakub Deml, *také* žebrák.

I vsta Čsmír,
sně svůj štít čern dvů zubů,
i sně se ščitem i mlat
i nepronikavý helm :

„Já nejsem žebrák ; dovolte, pane, v tom je veliký rozdíl, : já nežebraám, já *sbírám* !“

Jím, piju, a — sedím. A poněvadž práce nehanobí člověka, a poněvadž práce literární jest také práce, a společenský takt — vskutku, naše katolická společnost — kdo by se byl nenadal? Ach, co to jest? Pravda, jsem asi churav Ale ne, deficiencie nemusí zbavovat přirozené odvahy, skromného sebevědomí — já, já, -- *nežebrám!* Nejsem -- já to neřekl -- neučil jsem se na to — nevyznám se v tom — tady jest omyl — hleďte, pánové, vždyť já tu nejsem — to — beze mne, proti mé vůli, proti — zapřísahám se Vám — to pan *farář* položil sem tento ošumělý kabát!

Není slitování: Komu čest, tomu čest. A kdosi z přítomných oslovil a za svědka vzal svůj protějšek, a já věděl: Jeden z Vás, který tu se mnou sedí, přeložil „Zahradu Marianskou“ do němčiny.

Všichni jsme si oddechli. Na to ujal se slova P. Plešek, a začalo se diskutovati o literatuře cigánské. Pardon, nejsme tak inferiorní, abychom pro les neviděli Dřeva: příslušná incensace, a to z rukou Předsedajícího, t. j. vld. P. Pleška, vzdána H. Š. Baarovi, „katolickému *Zolovi*“, tvůrci „Farské paničky“. *Milovati budeš* — toť se rozumí, takové věci nepotřebují Imprimatur, jest to z Evangelia -- ale co není v Evangelii: Vidění Sv. Hildegardy, Zjevení Svaté Brigitty, Bully kanonisační, Zjevení La Salettské: toť vesměs věci pozdější...

Tady je Bída, pojďme pryč!

Usnul jsem v náruči pana faráře.

Ano, to bych byl zapomněl: v celém širokém okolí nikde prý generální visitace nedopadla letos tak dobře, jako v Náměšti nad Osl. Já při tom nebyl, ale *vox populi, vox Dei*: ubíraje se z Náměšťského nádraží, byl jsem přepaden po panskou oblečeným židem, jenž se mi představil jako „zdejší“, a jenž po celou tu dobu než jsem musel oželeť jeho společnosti, přednášel mi *chvalořeč* na „jejich nynějšího pana faráře“.

Laudate Dominum omnes gentes,
laudate eum omnes populi.

Jinošovský pan farář — v mém hořkém srdci spojuji se osobnosti jako moje cesty, neboť nelitám, ó Sceppeline! dopadla tam visitace také dobře, neb *Jinošovský* pan farář už před tím věděl, že s poctivostí nejdále se dojde, však proto ho i ctím, nehledě ani na vděčnost, kterou jsem mu povinován, a které do nejdelší smrti nezapomenu. Jak docela jinak se mluví s člověkem, jenž byl dále než za humny! *Jinošovský* pan farář byl za svého života ve Francii, na Rýně, atd. Já byl sice jen na Hostýně, na Velehradě, na Svaté Hoře, v Přibyslavicích, v Brně, v Olomouci a nejdál v Ehrenhausenu, ale tolik fantasie mám, abych neodporoval *Jinošovskému* panu faráři, když mi líčí a praví, že ani ve Francii, ani na Rýně není tolik á ta-

kových ceremonií s osobou biskupovou jako u nás. Jinošovský pan farář mi zevrubně popisoval jednu generální visitaci za hranicemi našeho Mocnářství, a já — máje nejen úctu, nýbrž ano, takový jsem já Slovan, nýbrž i *potřebu* lásky a úcty k osobě Biskupově, já trnul!

Jinošovský pan farář, i když je s kaplanem, má dost co dělat. Kralice, Lhotice, Jindřichov, Jasenice, Otratice, Hluboky, Pucov, Jedov, Krokočín — to všechno prosím, patří k Jinošovu u Náměště nad Oslavou. Sčítal jsem to, a s hrůzou vidím, to vše, jedno k druhému, vzdáleno jest 29 $\frac{1}{2}$ km, t. j. taková by byla cesta, kdyby všechny cesly z Jinošova do přifařených obcí natáhly se jedním směrem. Upracován, ač nezdolán, pravil mi letos v dubnu Jinošovský pan farář: „Týden před Visitací musím to lidem také ohlásit“ (t. j. dekret „*Sacra Tridantina*“); jak jsem pravil, chovám k němu velikou úctu, k Jinošovskému panu faráři, nehledě ani na vděčnost, již jsem mu povinnován mimo jiné hlavně za to, že mi celebrovati nejen dovolil, nýbrž vše k tomu potřebné poskytl a zřídil. Musím říci „celebrovat dovolil“, neb se mi tak všude — jako na př. v Jihlavě u Minoritů — neděje. Proto chovám opravdovou soustrast k Jinošovskému příznivci a příteli, vldp. Aloisu Bláhovi, když nedávno, jedá se slečnou do Mohelna, po mém švakru Kryštofovi, jenž je tam vezl, byl nucen mi vzkázati,

že Bytešský pan děkan Bádál, řídě se přesně instrukcemi biskupskými, vadil se s ním, že mi sloužiti mši svatou dovoluje, ač pan biskup svůj oběžník po děkanstvích a farách nestáhl a neodvolal. Abych prý tedy podal na Konsistoř žádost, aby farní úřady byly úředně uvědoměny, že dávno a dávno jest mi už dovoleno Mši Svatou sloužiti. On sám, t. j. Jinošovský pan farář, *beze všeho* Mši Svatou i na dále mi povolí, kdykoli tam přijdu, ale tu žádost, k vůli panu děkanovi, abych podal.

Mají tedy se mnou, a čeho jest mi nejvíce líto: právě ti nejlepší lidé, jako můj upřímný přítel Jinošovský pan farář, právě ten největší kříž.

Oddechněte si, Příteli, jsemť, jak doufám, se svým *Hüonem* konečně na cestě z Tunisu do Paříže, a víte jak krásná to byla cesta: daleko od Babylona, vysoko nad světem, střechy Kalifovy v skříňce, na oji labutě, a tam, tam na severu dvůr Karla Velikého a otcovské dědictví O Rezio!

Na konec srpna mělo „Studium“ po 14 dní návštěvu slečny Mathildy, učitelky ze Severních Čech, která po smrti své jmenovkyně, její sestry, t. j. od 26. dubna t. r. stala se, jistě vlivem některého z dobrých duchů, náhle velkou Naší přítelkyní. Že se stala velkou naší přítelkyní, sl. Mathilda, a že se tak stalo vlivem ducha dobrého, i z toho patrno, že byla, rozhodnuvši se pro Nás k činům, ihned napadena

duchem zlým, jenž si k tomu zvolil hada pode jménem Sigismunda, Benediktina, tedy recte Malediktina. Nepodlehla ovšem jeho pokušením, My však ucítili škodu tam, kam Had, Hildu obezřele pomínuv, se sladkým svým jedem se obrátil

Nebylo by dobře změnit Otčenáš dle originálu a dle Katechismu Římského a modliti se česky správně takto: „*Odpusť nám naše dluhy, jakož i my odpouštíme našim dlužníkům*“? Jsme nuceni uznávati, že takový jest věcný i gramatický překlad. — Quacunque adiretur hora, praesto *omnibus* erat, *paterna* omnes caritate allevabat, non renuens *vel aere se alieno gravare*, illorum ne inopiae deesset. Rogatus qua spe id faceret? *Domini* mei, qui pro me dissolvere facile poterit, respondebat (S. Laurentius Justiniani).

JAKUB DEML

P. S. Tento list dopisuji v B., nikoli ve Staré Říši; tak jest to s těmi, o nichž řečeno jest: „*Tady nemají místa stálého, nýbrž budoucího hledají*“. Ovoce dozrává, pole i lesy uprázdňují se na svých rovinách, stráních a vrcholcích Všem Věrným Dušičkám (v slzách citím jejich blízkost nedočkavou), den v mlhách přichází a v mlhách odchází, což velice chápu, neb i ta Země ve svém smutku stává se plachou a zamlklou (považte, když *takovou* „osobu“ někdo mermomocí nutí do řeči!), ve své vroucnosti k *těm*, „na které nikdo nepamatuje“, ráda dvojnásob diskretní. Ó jak miluji Podzim! jest to doba, ve které právě pod orlojem věků na zemi žijeme An si to uvědomuji, činím si násilí, konče tento dopis pro Vás, milý pane, neb máte kromě lásky i naději a *víru*, a tak strašně málo jest křesťanů a kněží, s nimiž možno ještě žíti a mluvit Quis ascendet in Montem Sanctum Ejus? Prosím Vás, vystupte a pomodlete se za Nás na Hoře Svaté Její, t. j. Té, která pláče. Brněnský „Hlas“ má jednu pravdu: „*Když Hory slzí, údolí pláčou*“; jenže jako ten opilý farář, který mně byl z dopuštění Božího tehdy v noci Svato-Martinské v Lulči svěřen, a který, majc *snih ve škarpě* za prach *silniční*: dvacetkrát se mi tam svalil, úplně zapomenuv, že „napřed je povinnost a potom zába-va“; až konečně, *uvěřiv* mně, dal se pěkně *vésti*...

Blahoslaveni, kteří neviděli a uvěřili. —
Těm však, kteří jsou v témže stavu a uvěřiti
nechtějí, nezbyvá, než aby zůstali ležet ve
svých škarpách a stokách!

Již často jsem se přesvědčil, že mnohou
útěchu posílá nám Ruka Páně (jež není zkrá-
cena) přímo na Svátky Marianské. Nesprávně
se říkává, jak nedávno jsem zase slyšel, jakoby
Panna Maria byla dala podnět *jen* k onomu
zázraku v Káni Galilejské. Blahoslavený Grig-
non z Montfortu dokazuje, že *všechny* nebeské
milosti jdou rukama Nejsvětější Panny . . .
Takže *každý* zázrak děje se „v Káni Galilejské“
— *Kána* znamená Zelus, Aemulatio, Řevnivost,
Žárlivost, Horlivost — a při *každém* z nich
platí: „*Vinum* laetificat cor hominis“ Jest
možno, aby kterýkoli kněz dobré vůle nevěděl
o zázracích z vlastní zkušenosti?

VYDAVATELOVO UPOZORNĚNÍ.

Přátelům Studia pozdravení!

Objevují se lidé modernistickou výchovou podivně zbřídění, na jejichž způsoby, dlužno přátele upozorniti.

Přijdou k nám plni nadšení pro Studium nebo jako adepti „Chudoby“, ba i „Čistoty“ (ano, i tak se jeden vyjadřoval) — nikdy však ne Poslušnosti —, seznámi se, odkoukají několik gest naší taktiky, hlavně však pod záminkou všelijakých ideálních zájmů vyvědí, vyslídí, vymámi některá jména a adresy přátel, o nichž se domnívají, že nás „vydržují“, a s těmito poznatky

---

nás opouštějice vyhledávají ony přátelé, hledí se všelijakými „ideálními zájmy“, zvláště pak líčením jakýchsi bližších styků se „Studiem“ vetřiti do jejich přízně, všelijak a často nezpůsobně je znepokojují, ba i peníze na nich loudí, vypůjčují, přijímají na jakési účely, „těsně spjaté se snahami Studia“, nebo chtějice aspoň svůj vliv uplatniti, jednají za našimi zády tak, jakoby pověření byli našim posláním nebo našimi pokyny.

Na to přátele upozorňujice zároveň prohlašujeme :

Nemáme ve zvyku někoho se vzkazy posílati, lze-li nám přímo buď osobně nebo dopisem potřebné věci vyjednat.

Přeje-li si tedy kdo nějakých zpráv nebo žádá-li si něčeho ze Studia, lřeba obrátiti se přímo na adresu STUDIUM, STARÁ ŘÍŠE, MORAVA. Netoužíme

---

však po tom, bychom sentimentálním ške-
mráním nedochůdčat nebo pokrytecky u-
ctivými frázemi zmetků byli obtěžováni.
Milujeme pouze obcování křesťanské, v
DUCHU a v PRAVDĚ, a špindírové a
darebáci nezůstanou nám dlouho ulajeni,
byť sebe opatrněji svou špinavost za-
krývali; načež oni z nouze, aby své
zahanbení před sebou a před světem
vymluvili, často rozšiřují o nás nej-
podivnější zprávy a prasměšné pověsti.
Že přátely nejsou, byť se za ně vy-
dávali, patrně z jejich zřejmého du-
ševního rozkladu.

Naprosto nepěstující kolportérství a
redakčních a administračních kama-
rádských pelechů, prosíme každého, kdo
obrací se na některého účastníka Stu-
dia, aby jemu adresoval zásilku, a po-
užívá-li administrace k dodání, aby do
obálky na „Studium“ zásilka pro tu

---

*kterou osobnost byla uložena ještě do
jiné obálky se jménem adrese, aby
bylo lze připsati pouze adresu a
nepřítomným řádně doručiti.*

*Zásilky na neosobní adresu
STUDIUM, STARÁ ŘÍŠE, MORAVA
přijímá a otevírá*

*ANTONÍN LUDVÍK STRÍŽ,
nebo jím určený zástupce.*

*V Staré Říši na Moravě,
v den sv. Leopolda, léta Spásy MCMX.*

„Kulturní besídka“.

Š., P., C.,

zde se plkoce.

Kultury jest na mancáry,

„pravda, právo“*), láryfáry:

Š., P., C.,

zde se plkoce.

---

*) Heslo „řlasu“.

„Echo z Afriky“.

Ĥraběnka Lédochowská tramta, ratata,
pro africkou mládež dělá „dramata“;
že pak chce mít „všechna práva vyhra-
žena“:
nedivte se, négři, jest to žena.

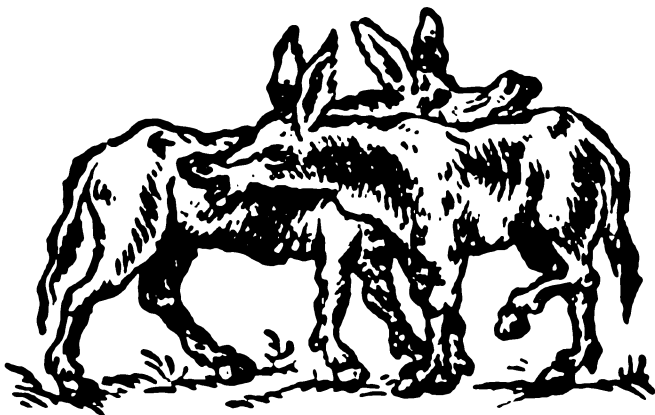

Z „Fehl-librů“.

Douško, Douško,
hroší ouško,
už se nijak necítíš:
mužské „nic“ rýmuješ na „již“,
a kde jiný vidí smet
bez cavyků píšeš „ted“.

Raiffeisenky.

„Katolické“ raiffeisenky
pro chudáka úvěr tenký,
a kdo nemá ručitele,
ať si fouká do pr

Nové stolice.

Pro sociologii stolicí už máme,
obsadil ji docent Srámek;
s belletrií doktor Kolísek
otevře prý také krámek.

Jindy a nyní.

Nový Jičín rozkvétal kdysi
Nového Života pohlednicemi a spisy;
Prostějov už nemá těchto podmínek:
Ĥaná měla ječmen, teď má Ječmínek.

Doplňovačka s tajenkou.

Čvarůžek, holba, kuchyňka, chlebus,
koníček, přesmykovačka, šaráda, rebus;
koudela, hruban, šrámek, šilinger:
nemáš-li nejez, máš-li žer.

Teprve pro jaké?

Jaké časy! Jaká nace!

Orli se dostali do *organisace*.

Nejprve Sokoli, za nimi Orli:

řary a řehole

pro ně *teď* horlí.

Odpůrcům „katolických“ divadel.

Svatý Pavel dí (už tehdy červ byl v květu):

„*Divadlem* jsme učiněni světu!“

Divadlo hrál Pavel s vášně resignací,
neb i hlavu si dal utít — pro legraci.

Výtvarná síla „Meditací“.

Packovský Firle, Firle Packovsky,
ty *drvorjty* řežem' klackovsky;

snad štět by se teď
lépe osvědčil?
Umění nestojí
za nic včil.

Štěstí.

Navždy svinuv plachty „Obrázkové revue“,
kanovník Podlaha rady sobě neví;
šťěstí však ho vede jako na provázku:
rozprodal teď spoustu laciných obrázků.

„Duchovní lyrika“ Xavera Dvořáka.

Ĥlas líbezný mě vclal,
zahučaly lesy:
Šaldo, kde jsi?
a já jsem neodolal.

Richtrovy stavebnice,
nebyly v módě více;
v období sanic
rým nedám za nic:
cinky, linky,
mystika, plínky,
poslední šlace.
„Meditace“

